

DUMNEZEU BINECUVÂNTEAZĂ AMERICA

Petre Barbu

TEXT

archives

équivalences

2001

ORIGINAL EDITION: ANA BARBU (ed.)

©1995 PETRE BARBU (Bucharest, Romania) [TEXT]
©1995 NEMIRA (Bucharest, Romania) [ISBN 973-9144-50-0]

PRESENT EDITION (RESPIRO):

© 2001 PETRE BARBU (Bucharest, Romania) [ROMANIAN TEXT]
© 2001 ADINA DABIJA (Sherbrooke QC, Canada) [LOGO *respiro*]
© 2001 BOGDAN SUCEAVA (East Lansing MI, USA) [ISSUE EDITOR]
© 2001 ADRIAN REZUŞ (Nijmegen, The Netherlands) [EDITOR]
© 2001 ÉQUIVALENCES [PDF \LaTeX – PDF/SCREEN]

**This electronic edition is a *non-profit* publication
produced by PDF \TeX 14.H [© 2001 HÀN THÉ THÀNH] &
created by \LaTeX 2 ϵ with HYPERREF & PDF/SCREEN**

\LaTeX 2 ϵ © 1993–2001 THE \LaTeX 3 PROJECT TEAM *et al.*
HYPERREF © 1995–2001 SEBASTIAN RAHTZ
PDF/SCREEN © 2001 ADRIAN REZUŞ [based on PDFSCREEN]
PDFSCREEN © 1999–2001 C. V. RADHAKRISHNAN

TYPESET BY ROMANIAN \TeX © 1994–2001 ADRIAN REZUŞ
PRINTED IN THE NETHERLANDS – JANUARY 8, 2002

équivalences

Petre Barbu
Dumnezeu binecuvântează America 2001

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 4 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 5 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 6 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

1

Cei doi turiști polonezi, pe care-i învățasem scăldatul în nisip, pleaseră în ultima noapte de august, achitându-și în grabă nota de plată la hotel și lăsându-i domnului Remus trei bancnote de câte un dolar, semn că ceea ce văzuse nu trebuia povestit. Pentru acest bacșiș dezonorant, domnul Remus ne-a povestit mâhnit tot ce văzuse: doi polonezi tăcuți, aruncându-și bagajele în Fiatul lor nenorocit și plecând, fără nici un cuvânt de rămas-bun. Receptorul-șef ne-a arătat cele trei bancnote murdare. Nu erau false, le-a verificat și Luiza. Apoi ne întrebă îngrijorat: „Nu cumva nu le-a plăcut mâncarea?“, dar același meniu – cartofi prăjiți cu friptură de pui, salată de castraveți cu oțet, citronadă și savarine – a fost și anul trecut. „Nu cumva n-au mai suportat confortul?“, dar în ultimii patru ani, câte o lună încheiată, cei doi polonezi suportaseră confortul singurului hotel de pe coastă, fără să reclame măcar o dată. „Nu s-au plictisit de românele noastre?“ Nu se plictisiseră! l-a asigurat Luiza. „Nu cumva...“ presimțeam că întrebările receptorului-șef vor degenera în supoziții aberante: „... i-ați jefuit în timp ce se scăldau în nisip?“ Sora mea l-a făcut papagal tuberculos (domnul Remus a râs) și de atunci am renunțat să mai cercetăm cauzele misterioasei plecări a singurilor turiști străini ce-și petreceau vacanța pe plaja noastră. Mama a făcut curat în camera lor, fără să descopere ceva deosebit: sticle goale de votcă, două deodorante de-ale lor ce miroseau urât, un săpun rusesc nefolosit, pe care mama l-a adus acasă cu voia domnului Remus, și multe pachete

de țigări mototolite.

După plecarea celor doi polonezi, timp de trei zile, deși fusese vreme frumoasă și am fi putut să câștigăm ceva bani, n-am avut chef să ne scaldăm în nisip. Eu am citit reviste pe terasa hotelului, iar sora mea a hoinărit prin discotecile mizerabile ale orașul nostru, împreună cu grupul de rockeri, bișnițari și minijupiste. Cu ei a mers și Cristina. Aventurile Luizei o enervau cel mai tare pe mama, dar nu pentru că sora mea lipsea de-acasă câte patru-cinci nopți la rînd, oferind domnișoarei Pușa prilejul să răspândească tot felul de bârfe prin oraș. Nu aceste lucruri o enervau pe mama. În loc să-l ajutăm pe tata la culesul roșiilor, la ferma care aparținea unei societăți pe acțiuni și care plătea avantajos munca zilierilor, noi preferam să pierdem timpul. Și cum timpul înseamnă bani... Tata se întorcea în fiecare zi cu cîteva sute de lei și trei-patru roșii mari, dosite în buzunarele salopetei. Numai tata și mama mâncau salata de roșii. Cu banii câștigați, Luiza ar fi putut să-și acopere cheltuielile de transport până la București și să-și plătească pe două luni cazarea în căminul studentesc, asta în cazul în care ar fi muncit toata vara la fermă, socotise tata și-i amintea zilnic mamei pentru ca, la rîndul ei, ea să ne spună nouă. Tata nu avea curajul să ne dezvăluie direct aceste calcule, dar de timiditatea lui vă veți convinge mai târziu.

Faptul că, în toamnă, sora mea se pregătea să repete anul al doilea al Facultății de Drept, urmare a unor probleme neclare și asupra cărora păstra o tăcere enervantă, crease în familia noastră, firește, o

anumită tensiune. Domnișoara Pușa era convinsă că Luiza făcea politică de stânga în facultate și repetenția era doar un avertisment. Mama a sfătuit-o pe sora mea, în repetate rânduri, să înceteze cu scăldatul în nisip, că pe seama acestei prostii îi ies tot felul de vorbe, să pună mâna pe carte, în curând începe școala, alți bani cheltuiți, și trebuie să-ți faci o diplomă, că tare greu se câștigă în ziua de azi o bucată de pâine. . . De obicei, Luiza îi răspundea răsturnând taburetul de bucătărie și țipa că s-a săturat să i se mai facă morală idioată, că nu are nevoie de intermediar (mama) pentru a înțelege vorbele unuia (tata) care ne scoate ochii pentru că ne-a crescut, ne-a trecut prin școli, ne-a întreținut și ne întreține pe banii lui, foarte bine, o să-mi vină și mie rândul să vă plătesc toate datoriile, pâna la ultimul leu, voi nu ne iubiți! Pricepi? Nu ne iubiți, încheia tranșat Luiza și se închidea în camera ei. Mama ridica taburetul și începea să plângă. Dincolo, în sufragerie, dormea sau se uita la televizor tata care, firește, auzea țipetele fiicei sale, dar nu îndrăznea să iasă și să-i cârpească o pereche de palme.

– De ce există atâta răutate în casa noastră, își frământa mama mâinile sub prosopul de șters vase. Toată viața mea am vrut sa fie liniște, să fie bine. . .

Așa vorbea mama. Nu reușeam s-o opresc. Mama pornea ca o barcă fără vâsle pe valul amintirilor, rememorând cu voce tare scene din tinerețea-i risipită în căutarea unei slujbe, băutăle încasate de la tata pe care-l spăla, îl hrănea, îl culca, îl trezea, îi umplea sufertașul

și tata pleca la șantier, la vapoarele lui construite conform planurilor cincinale. Treizeci și cinci de ani... cum a trecut vremea! Știam câte chiuretaje făcuse mama și cum fusese amenințată: „Dacă nu faci copii, să-ți legi un pietroi de gât și să te arunci în mare!“ Și ne-am născut noi. Prin bunăvoința domnului Remus, mama lucra la hotel cu jumătate de normă, ca femeie de serviciu. Nu avea mult de lucru. În timpul iernii, hotelul cu două etaje era închis. Vara, hotelul era ocupat doar pe jumătate și domnul Remus o chema pe mama la începutul fiecărei săptămâni să spele lenjeria la mașina automată, să ștergă praful prin camere, să măture holurile, să spele un covor pe care vomase un client beat sau lovit de insolație. Tata nu fusese de acord cu acest serviciu. Domnul Remus îmi propusese și mie un post de hamal, să descarc și să încarc navetele cu băuturi pentru barul hotelului, dar mama s-a opus.

Barca amintirilor eșua repede. Mama se resemna, spălând vasele din chiuvetă. Apoi, își lipea urechea de peretele unde era montat aragazul, să audă ce făcea Luiza. Nu se auzea nici un zgomot. Camera Luizei era aidoma uneia aparținând căminelor de nefamiliști: pereții tapetați cu afișele vedetelor preferate din muzica disco și rock, poze decupate din *Cinema* și *Playboy*, reclame și abțibilduri lipite pe dulapul de haine, scrumiere murdare, uitate pe sub reviste și cărți răvășite în pat, mocheta pătată de cafea, cutii de conserve și sticle goale de Coca-Cola... Asta nu e fată, bombănea tata care nu putea să intre în cameră, pentru că într-o zi Luiza chemase un gealat din gașca ei

de rockeri, bișnițari și minijupiste, care montase în ușă o yală solidă. Tata n-a îndrăznit să spargă ușa, deși a înjurat-o, l-a auzit și doamna Pușa. Mama intra de două ori pe lună, să-i facă curat. Eram singurul din familie care putea să intre aici, aveam și cheie. De câteva ori am dormit și în patul Luizei, dar am visat urât. Peste toată dezordinea încăperii plutea un parfum ciudat, pe care nu-l mai întâlnisem. Hainele, cărțile, papucii, până și pieptenele surorii mele miroseau la fel, un parfum imposibil de întâlnit sau de găsit, pentru că răscolisem printre deodorante, creme, sticlute și nu-i descoperisem proveniența. Și mama îl remarcase încă de când o născuse. Nimeni din familia noastră nu mirosea ca Luiza. Dar nici ea nu știa cum miroase.

După astfel de izbucniri violente, dacă aș fi intrat în camera Luizei aș fi trezit-o din somn (sunt sigur că se prefăcea), spunându-i că s-a purtat urât cu mama, că așa cum sunt, ei sunt părinții noștri, alții nu avem, Luiza s-ar fi întors și cu ochii închiși mi-ar fi aruncat: „Impotentule!“ Apoi și-ar fi ascuns în pernă hohotele de râs. O singură dată îndurasem această umilință și de atunci n-am mai îndrăznit să-i fac reproșuri. Luiza visase cândva să ajungă o cântăreață de muzică rock. Avea voce de țipat în microfon. În ultima clasă de liceu, câștigase un concurs de interpretare, fază locală. Sărbătorisem evenimentul între noi: Luiza, Marius și eu, pe plajă toată noaptea. Fratele meu s-a îmbătat. Eu am fumat pentru prima dată *Marlboro*. Și Luiza, cherchelită, ne-a povestit, repetându-se, cum fusese: cum cântase (deși ne numărasem printre spectatorii plătitori), ce cuvinte de felicitare îi

adresase în particular președinta juriului, o cântareată celebră din București care-și petrecea concediul pe coasta noastră, ce flori primise de la admiratori, aplauze... Luiza adormise pe plajă.

Cheltuise toți banii de premiu pe țigări și băutură, deși mama o sfătuisese să-i pună la C.E.C. Diploma o aruncase la căldarea cu gunoi. Mama a salvat-o și a ascuns-o în punga ei cu amintiri. După acest succes, Luiza se hotărâse să dea la Conservator, dar tata i-a spus mamei că nu va întreține pe banii lui o artistă. Domnișoara Pușa a contestat reușita Luizei: se culcase cu un membru al juriului, un compozitor tânăr, de mâna a doua, și de aceea câștigase marele premiu. În acel an, Luiza n-a dat la nici o facultate. Tata spera că o va angaja la Șantierul Naval ca desenator tehnic. De la un concurs desfășurat la București, Luiza s-a întors cu o mențiune. Mi-a arătat diploma și apoi a mototolit-o (mama a recuperat-o de la gunoi). După acel concurs, n-am mai auzit-o cântând sau vorbind cu însuflețire despre muzică. Domnișoara Pușa m-a oprit pe scara blocului: „Vezi că nu i-a mers figura acolo?” Tot de la vecina noastră am aflat că domnul Remus îi propusese Luizei să-și facă o formație de rock și să cânte în restaurantul hotelului, dar sora mea l-a refuzat. După trei ani, fără eforturi deosebite, Luiza a reușit la Drept. În tot acest timp, sora mea a preferat aventurile cu grupul de rockeri, bișnițari și minijupiste. Colindau discotecile, mâncau și dormeau în vagoanele din gară, pe plajă, cântau pe stradă, în cinematografe, nu le lipseau sticlele de votcă. Astfel de experiențe se terminau fie cu bătăi între ei și țigani care se dădeau la

fetele din grup, fie fără nici un motiv, grupul se risipea din plictiseală.

Cristina cânta la pian. Deși picase de trei ori la Conservator, toată lumea era convinsă că va ajunge o stea, mai ceva ca Dan Grigore. Tatăl ei era contabil la Bancă, iar maică-sa era directoare la Abator. Cristina era curtată de mulți băieți. O dată, a fost pe punctul de a se mărita cu un ofițer de marină comercială, îmi șoptise domnișoara Pușa, dar tipul a dispărut într-o catastrofă navală, un submarin britanic lovise nava logodnicului și povestea de dragoste s-a terminat, nici doliu n-a purtat Cristinuța!, oftase vecina noastră. Luiza și Cristina erau bune prietene. Sora mea îi lipise poza, alb-negru, între un afiș cu Madonna și unul cu Samantha Fox. Cristina ne trecuse pragul casei de două ori. A două oară, a făcut cunoștință cu Marius și mama a servit-o cu dulceață de vișine.

Dacă aș fi intrat în sufragerie, să-i spun tatălui meu că a doua zi am să merg la fermă, că n-are rost să-i reproșeze mamei, zi de zi, lucruri pe care ar putea să ni le spună direct, că vom ajunge și noi la banul nostru, Luiza o să ajungă juristă și o să se mărite, că Marius se descurcă și fără noi, că nu trebuia să înlocuiască becurile de 60 de wați din la baie, hol și sufragerie cu becuri de lanternă, lumina lor ne afectează vederea, dacă i-aș fi spus toate acestea, tata mi-ar fi aruncat o privire grea: „Ofticosule! Asta e casa mea!“

Avea dreptate, era casa lui.

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 14 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Domnul Remus aflase că cei doi polonezi învățaseră scăldatul în nisip fără să ne plătească măcar un leu. Oricum, pe pariuri, îi golisem de ceva bani. Luizei i se făcuse milă de ei: „Gândește-te că la începutul verii, când nisipul se dezgheață, Lolek și Bolek (așa îi poreclisem pe polonezi) vor ieși, să zicem pe undeva pe coasta Mării Baltice și se vor scălda în nisip sub privirile uluite ale compatrioților. Îți dai seama? Când vor fi întrebați de unde știu această chestie, vor pronunța numele meu și numele tău!“ Domnul Remus ne-a descurajat: „Mișcarea sindicală a polonezilor este foarte puternică și datorită acestui fapt, dacă cei doi sunt sindicaliști (lucru de care nu ne interesaserăm), conducerea sindicatelor îi va obliga să le împărtășească secretul vostru. S-ar putea ca la ora actuală, polonezii să fi brevetat scăldatul în nisip, să aibă chiar o școală și să exporte sistematic metoda voastră.“ Luiza a râs, hai că vorbești tâmpenii, Remy!

După prima aventură de la plecarea polonezilor, Luiza a stat în camera ei două zile. A apărut morocănoasă pe terasa hotelului. Mi-a smuls din mână revista pe care o citeam (de parcă i-o furasem) și a cerut ospătarului o cafea. Și-a aprins o țigară și până nu i s-a adus cafeaua, nu și-a ridicat privirea din revistă. Domnul Remus s-a așezat la masa noastră, fără zgomot, ca un motan.

– Ai învățat să înoți, Remy, întrebă Luiza aruncând revista pe masă.

Recepționarul-șef era singurul bărbat de pe coastă care nu știa să

înoate. La aproape șaizeci de ani (niciodată nu-l auzisem declarându-și vârsta), nu fusese văzut intrând în apa mării, nici măcar până la glezne să-și răcorească picioarele mereu încinse de ghetele sale negre, lustruite, cu șireturi, purtate pe orice vreme.

Domnișoara Pușa susținea că bătrânul este sărit de „trei sferturi de secol și se poartă ca un papițoi de treizeci de ani: își vopsește părul într-un castaniu ce nu se potrivește deloc cu ochii săi lăcrimoși, de găscă, poartă costume de ginerică, la două rânduri, cămăși cu dungulițe și pijamale cu floricele, ca homosexualii. Și, mai mult decât atât, cântă « Internaționala » în baie! Omul ăsta este dușmanul meu de moarte!“, repeta vecina noastră de câte ori avea ocazia. În tinerețe, când domnul Remus era doar un prăpădit de funcționar în administrația Șantierului Naval, își amintea furioasă vecina noastră, se îndrăgostise de o sirenă. . . Într-o noapte, domnișoara l-a văzut gol-goluț, zbenguindu-se pe plajă și înotând cu lighioana mării în larg. A fost mare amor între ei! Dacă nu crezi, mă provocase Pușa, întrebă-l pe taică-tu! Din păcate, sirena a fost mâncată de echipajul unui cargou bulgăresc, care a pescuit-o din greșeală și amorul s-a prăpădit. De atunci, nici o femeie n-a mai dat pe el doi bani. Boșorogul ăsta vă păcălește, știe să înoate foarte bine, dar urăște marea!

Pentru noi era clar că domnul Remus avea aceeași vârstă cu tata, nu știa să înoate și fusese însurat, o singură dată cu o femeie foarte frumoasă care-l părăsise după doi ani de căsnicie. Ne-a spus mama și noi am crezut-o.

Domnul Remus privi visător, prefăcându-se că n-a auzit întrebarea. Luiza își rezemă coatele de masă și, ținându-și tâmplele între pumni, îmi spuse:

– Plouă în casa noastră.

Recepționarul-șef râse, un chițăit de șoarece. Luiza izbucni în hohote, uitându-se numai la mine. Turiștii se zbenguiau în apă. Toamna va veni curând și coasta va rămâne pustie. Am început și eu să râd. Râdeam toți trei.

– Tu ai înțeles ce ți-am spus? Du-te la maică-ta, că plouă în casa noastră, îmi porunci serioasă Luiza. Are nevoie de tine.

Mi-am strâns revistele, l-am salutat pe domnul Remus și-am plecat spre casă. Putea să găsească un alt motiv ca să rămână singură cu domnul Remus. Aberația, dar mai ales tonul pe care-l folosisese mă umiliseră.

Blocul nostru avea opt etaje. Era ultimul din șirul de blocuri de la marginea orașului și se găsea la o sută de metri de mare. Tata îmi promisese în urmă cu treizeci de ani, de la Șantierul Naval. Aveam un apartament cu trei camere, la etajul patru. Mama îmi povestise că Luiza învățase să înoate înainte să vorbească. Marius a fost și mai isteț, el a învățat întâi să înoate, apoi să meargă. Eu am învățat înotul la zece ani. Luiza și cu Marius ieșeau din bloc, alergau pe nisip, se aruncau în apă și înotau în larg. Băteau apa și se întorceau. De la ei nu se auzea cum tata o bătea pe mama. Domnișoara Pușa auzea totul. După moartea lui Dej, se zice că locatarii din bloc, rând pe

rând, au început să se mute în blocurile construite în centrul orașului. Când Marius a terminat facultatea, chiar în zilele Olimpiadei de la Los Angeles, blocul a rămas aproape pustiu, nici măcar țigani nu s-au mutat în apartamentele goale, din cauza coloniilor de șobolani, a țânțarilor care nu puteau fi stârpiți nici cu cel mai bun spray rusesc, a subsolului inundat și plin de coropișnițe, care se înmulțeau și iarna. În blocul cu o singură scară și liftul demontat, cu balcoanele mâncate de vânturi, mai rămăseseră vreo cincisprezece persoane, majoritatea pensionari resemnați.

„Cu blocul nostru începe țara noastră, dacă vii dinspre mare!“, se mândrea tata, când era bine dispus. În spatele acestuia, la vreo patru sute de metri, au fost construite alte blocuri, dar cu patru etaje. De fapt, de acolo începe orașul nostru. Blocurile sunt înconjurată de spații verzi, bine întreținute. Demult, se lansase zvonul că noi, locatarii blocului construit atât de aproape de mare, aveam șansa în zilele senine să vedem țărmurile Turciei. Nu era adevărat. Timp de doi ani am fost obligați să-i convingem pe concetățenii noștri veniți în vacanță că Turcia nu se vede nici cu luneta în infraroșu, chiar dacă te cocoți pe acoperiș. Domnișoara Pușa a încercat să-i descurajeze pe oameni, instalându-se la intrarea în bloc și cerând o taxă mai mare decât costul unui bilet de cinema. N-a reușit să le tempereze curiozitatea. Oamenii plăteau oricât ca să urce pe bloc și să vadă Turcia. După mai multe ore de căutare pe orizontul pustiu, curioșii coborau dezamăgiți, cu lacrimi în ochi. Ideea că Turcia s-ar vedea de la noi se păstrează și astăzi, dar

nimeni nu se mai obosește să urce opt etaje pe scările murdare.

În decursul anilor, tata a întocmit numeroase memorii, semnate de locatarii rămași și le-a înaintat Primăriei, prin care cerea trimiterea unor specialiști care să verifice la fața locului situația și să întocmească planuri de reparații și consolidare a blocului. Nu a primit nici un răspuns, păcat de banii cheltuiți pe hârtie! Doar un arhitect bărbos a sosit la sfârșitul unei ierni, s-a uitat la bloc, l-a înconjurat de câteva ori, și-a aprins pipa, s-a urcat pe bloc, deși domnișoara Pușa l-a avertizat că nu se vede Turcia, apoi a coborât. Arhitectul, mic de statură, n-avea habar de vreun memoriu. La despărțire, i-a spus vecinei noastre că, nu peste multă vreme, vor veni specialiștii și vor reteza blocul de la etajul patru în sus. „Inclusiv?“ A tresărit Pușa. „Nu!“ A pufăit din pipă arhitectul și a plecat cu primul tren spre București. Normal ar fi fost ca domnișoara Pușa să se bucure, iată, Statul avea grijă să-i dea alt apartament într-o zonă mai bună a orașului, dar vecina de la etajul cinci s-a dezlănțuit într-o serie de blesteme, amenințări și înjurături, toate fără adresă, dovedindu-ne contrariul: „Aici e casa mea. Eu nu plec!“ Hotărârea o repeta fiecărui om care-i ieșea în cale. Speriată și ea de operațiunea anunțată, mama a încercat să strângă covoarele din casă și să facă provizii de alimente. „Ai îmbătrânit!“, a spus tata. Mama și-a revenit vinovată. A vopsit lemnăria, a decamuflet ferestrele, a spălat mozaicul cu petrosin, a pus plase noi contra țânțarilor. Arhitectul n-a mai apărut, iar noi am intrat într-o altă primăvară.

În drum spre casă, m-am oprit să beau o citronadă la singurul chioșc de pe plajă. Apoi m-am așezat în nisip, lângă o umbrelă uriașă, galbenă, purtând reclama *Camel*. N-o mai văzusem până atunci. Sub umbrelă, o pereche de șlapi, un sac de pânză albastră, un tricou roz aruncat peste o fustă, o carte groasă, cu coperte din carton. Cristina era în apă. Turiștii se retrăgeau la masă. În alți ani, pe o astfel de vreme, stăteam în casă cu geamurile închise din cauza gălăgiei de pe plajă. O circulară a Primăriei, dată cu ani în urmă, interzicea locatarilor din blocul nostru să închirieze camere turiștilor. Acum, printre șobolani și coropișnițe, și dacă l-ai fi plătit, nici un turist n-ar fi îndrăznit să ocupe un apartament părăsit. Firmele particulare de turism nu se îngrămădeau pe coasta noastră. Ce să vadă turistul? O plajă lungă de un kilometru, neîngrijită, un hotel urât, cu două etaje, în dreptul căruia zace epava cargoului. În mijlocul plajei sunt improvizate două chioșcuri din tablă unde se vând răcoritoare, dulciuri și articole de sezon, iar în celălalt capăt, blocul nostru. Lume puțină, săracă, sindicaliști veniți pe bilete cumpărate sau cu reduceri la începutul anului, tineri dornici să facă o baie în mare și să plece. Nici hotelul nu mai este o afacere. Domnul Remus făcuse afaceri bune în trecut, cu plasarea turiștilor la particulari. Se vorbea prin oraș că ar fi milionar în dolari. În primul rând, s-a apărut bătrânul, hotelul este proprietatea statului, construit de niște brigadieri care munciseră la Transfăgărașan și se odihniseră timp de trei luni pe coasta noastră. Erau băieți veseli. În acest concediu de odihnă, ei ridicaseră două etaje și-au plecat pe alt

șantier din țară. Nu s-au mai întors să-l termine. Noroc că-i improvizară un acoperiș. Dacă brigadierii ar fi avut concediu mai lung, hotelul ar fi avut opt etaje, ca și blocul vostru, se lăuda domnul Remus, și aer condiționat, piscină acoperită și alte facilități! În al doilea rând, își continuase ideea bătrânul, eu sunt angajatul statului, am salariu fix, ce pică știți și voi! Cât despre plasamentele făcute cândva, au fost legale, impozitate și am făcut ceva bani, puși la C.E.C., dar vă jur, nu sunt milionar în dolari! Și noi l-am crezut.

Aș fi vrut să mai beau o citronadă, dar nu mai aveam bani.

– Bună! mă salută Cristina, în picioare, sub umbrelă.

I-am răspuns la salut și m-am tras la umbră. Se ștergea cu un prosop moale, marcă străină. Ce reviste mai citești?.. Tot din astea? Se apleacă să le descopere. Cristina avea un costum de baie din două piese, cum se spune, foarte scump. Și-a scos casca de pe cap și a rămas zburlită ca o vrăjitoare. Îmi arătă limba, să mă sperie. Apoi îmi povesti cum se distrase cu gașca de rockeri, bișnițari și minijupiste. Ajunseseră la depoul de tramvaie. L-au mituit pe paznic cu o sticlă de votcă și au năvălit în „Foarfecă“. Ce-i aia? Nu știi? Au cântat, au dansat și pe la unu noaptea au pornit „Foarfeca“. A fost o nebunie! Paznicul a rămas beat mort, ei urlau și conduceau tramvaiul aiurea. Ne-am plimbat prin tot orașul, îți dai seama? Să te plimbi cu tramvaiul pe străzi pustii, să nu oprești la semafoare, să accelerezi când vrei, să... Prostii, am descurajat-o. Ai dreptate! Începu să se îmbrace. Continuă: când am terminat băutura, am jucat un joc. Pe bune! Cine face turul orașului

fără să se oprească, în cel mai scurt timp, i se va îndeplini dorința pusă în gând. Știi cine a câștigat? Luiza! De unde știi? Ti-a spus! Nu! Ei, nu! Jur! A câștigat pentru că a băut cel mai puțin dintre noi, iar cel care a cronometrat-o era beat turtă. Și care i-a fost dorința? Nu știu, că nu ne-a spus-o. Tu ce dorința ți-ai pus? Băusem cam mult și am uitat-o și oricum, numai dorința celui care câștigă se îndeplinește. De ce? Pentru că așa e jocul! Ce tâmpenie! Dacă erai cu noi, ce dorință ți-ai fi pus?... Să ajung milionar. Zău? a râs Cristina. Știi, când am făcut turul orașului, acolo, în cabină, am avut senzația că zbor. Erai beată. Nu, nu! Și Luiza, și Bobby au avut aceeași senzație. Cine-i Bobby? Un tip haios. A terminat agronomia în București și caută de lucru în oraș. Îi place la nebunie *Metallica* și zice că semăn cu Madonna. Sunteți nebuni, o să dați de belea într-o zi. Pe la cinci dimineața ne-a prins Postolache. Era de serviciu în intersecție. Ne-a făcut scandal, a trezit tot orașul. Nu mai aveam băutură să-i închidem gura. L-am vrăjit vreo două ore, ca să nu ne amendeze. Băieții au dus „Foarfecă“ la depou.

Am ajutat-o pe Cristina să strângă umbrela *Camel*.

– Bem un suc? m-a invitat și am acceptat.

L-am băut rezemat de umbrela pe care mi-o dăduse s-o i-o țin. Nu m-a rugat, dar am înțeles că puteam s-o conduc acasă. Cristina locuia în centrul orașului, într-o vilă cu etaj. Sorbea fără grabă citronada.

– Îmi vinzi pălăria?

Fusese a lui Marius, acum era a mea și începuse să se destrame.

O purtam toată vara, iar la sfârșitul sezonului o aruncam sub pat. Mi-am descoperit capul, uitându-mă amuzat la pălărie.

– Îți dau cinci mii de lei!

Cu acești bani puteam să-mi fac un abonament pe un an la cea mai importantă revistă literară din țară.

– Nu pot... Îmi poartă noroc.

– Tu, care citești atâta, ai nevoie de noroc?

Mi-am pus-o pe creștet. Pe drum, Cristina mi-a povestit un film văzut la video, pe o casetă împrumutată de la un prieten. Un film polițist, o prostie americană. Apoi mi-a spus că are oră la dentist și a intrat în tot felul de amănunte stomatologice care nu mă interesau. O pianistă trebuie să aibă o dantura bună, să rupă corzile pianului! Și-a strâns cartea în brațe în fața vilei.

– Știi că vă plouă în casă?

– De unde ai aflat? De la Luiza?

– Toată lumea știe! a zâmbit și mi-a cerut umbrela *Camel*. Data viitoare să vii cu noi, să vezi ce super este!

Am dat din cap: bine! Mi-a reamintit că este dispusă să negocieze prețul pălăriei, cât cer, atât îmi dă.

– Și nu vrei să afli ce dorință mi-am pus în gând? Să nasc un băiat în tramvai, în drum spre maternitate, a râs că Luiza și a intrat în curte.

Strada Cristinei, străjuită de castani bătrâni, era singura din oraș pe care nu făcusem muncă patriotică. Sora mea chiulea sistematic de

la muncile patriotice, motiv pentru care nu avusese de-a lungul anilor de liceu mai mult de nota șapte la purtare. Mă îndemna să chiulesc și eu. În schimb, Marius plantase mulți plop prin oraș, poate de aceea fusese premiat în fiecare an și șef de promoție la facultate.

Cu tramvaiul aș fi ajuns acasă mai repede, dar am preferat să mă întorc pe jos. În intersecția din centrul orașului, sergentul-major Grigore Postolache dirija circulația. „Dacă ar trece peste Grigore, săracul, o basculantă cu ciment, s-ar ridica de pe caldarâm, și-ar scutura uniforma de praf și-ar continua să vadă de mersul circulației“, repeta domnișoara Pușa, ori de câte ori afla din ziare că în Coreea de Sud polițiștii au intervenit cu gaze lacrimogene împotriva studenților zurbagii. Cariera polițistului, ajuns la vârsta de cinzeci de ani, începuse în satul Stăncuța de Sus, unde reușise o ispravă necunoscută editorilor „Cărții Recordurilor“: nici un accident de circulație pe raza localității, motiv pentru care, după zece ani de activitate în praful și noroiul ogoarelor, printre înjurăturile tractoriștilor, mereu atent ca puținii cai înhămați la căruțele țăranilor să nu cadă victime combinelelor ce se foiau pe șosele în toiul campaniilor agricole, deci, după zece ani, Grigore Postolache a fost transferat la București. A luat în primire zona Podului Grant și, spre uimirea colegilor de breaslă, a stabilit un alt record: cel mai mare număr de amenzi acordate automobilistilor într-un an. Cifra exactă n-o știe nici Grigore. Toate acestea mi-au fost povestite de domnișoara Pușa. Vigilența i-a fost fatală însă într-o zi când a oprit o mașină neagră cu număr galben care trecuse pe roșu.

Suportând înjurăturile șoferului, sergentul-major a întocmit procesul-verbal și i-a ridicat carnetul de conducere. După două zile, Grigore Postolache a aflat că i se pregătiseră formele de transfer într-un sat din nordul Moldovei. Atunci, a rupt în bucăți carnetul de conducere ridicat de la șoferul mașinii negre cu număr galben și și-a făcut valiza. A fost rechemat la București după opt ani de dirijat circulația în acel sat moldovean. Nu i s-a mai dat zona Podului Grant, ci Piața Romană. După decembrie '89, a fost expediat încă o dată în același sat fără drumuri asfaltate din nordul Moldovei. Acolo a stat doar un an și apoi a fost transferat în orașul nostru. Deși se află la noi de numai doi ani, sergentul-major Grigore Postolache poate concura la titlul de cel mai popular cetățean al orașului, susține domnișoara Pușa. Domnul Remus îl consideră pe polițist drept cel mai corupt agent de circulație din țară.

Acasă, am găsit-o pe mama în sufragerie, uitându-se încremenită la tavan. Când m-a văzut, domnișoara Pușa s-a simțit obligată să-mi explice:

– Și s-a convins mă-ta că nu am țevile sparte și garniturile sunt bune. Apartamentele de sus, toată lumea știe, sunt goale. Vă rog! Eu nu plătesc nici o reparație, dar trebuie chemat instalatorul, că așa nu puteți trăi.

Singurul nostru covor persan din sufragerie era întins pe balcon, la uscat. În mijlocul camerei se afla un lighean cu apă. Mama așeză în locul lui o căldare și conținutul ligheanului îl vărsă în veceu. Domnișoara

Pușa zăbovi câteva clipe cu privirea în tavan, apoi repetă: „Așa nu mai puteți trăi, mă duc să chem instalatorul!“ și trânti ușa de la intrare.

– M-am săturat, oftă mama, ștergându-și mâinile de șervetul de vase.

Din tavan, la un metru de lustră, curgea limpede un fir subțire de apă, de parcă acolo, sus, cineva ar fi deschis un robinet. M-am urcat pe scaun și am încercat cu vârful degetului să opresc șuvoiul. Apa îmi curgea printre degete. Nu mirosea ca apa de la robinetele noastre pe care, uneori, mama o fierbea înainte s-o bem. Firul de apă avea presiune și cădea direct în căldare. Pe tavan se făcuse o pată cât fisa de cincilei. După o oră, timp în care mama a schimbat ligheanul cu căldarea de vreo cincisprezece ori, a sosit tata de la fermă, cu o pungă din plastic plină cu roșii. Sub braț avea un pepene. Mama i-a explicat speriată: pe la ora două curăța cartofii pentru tocană și-a auzit un zgomot înfundat, parcă cineva deschisese o sticlă de șampanie. Comparația nu l-a convins pe tata. A pus mâncarea să fiarbă pe aragaz și a intrat în sufragerie, așa, fără nici o treabă. A văzut mai întâi covorul persan ud, a simțit apa, până la glezne, apă fierbinte, se spărsese conducta de apă caldă! Tata a zâmbit, scrâșnind: „Iar trebuie să văruiesc!“ Curgea ca la robinet, continuă mama cu altă comparație nepotrivită, când faci baie în cadă. Noroc că n-a fost opărită. A scos repede covorul pe balcon, a pus ligheanul să curgă apa în el, a șters podeaua, apoi a fugit deasupra, la domnișoara Pușa. Vecina s-a uitat chiorâș: nu are inundație. A lăsat-o pe mama să se uite peste tot. Uscat. A verificat

și-n apartamentele nelocuite. Uscat. A coborât și a început să schimbe căldarea cu ligheanul. Șuvoiul s-a mai potolit până să apăreți voi.

Tata privi încrunțat ligheanul. Se urcă și el pe scaun și încercă să oprească jetul cu degetul. Nu reuși.

– Acum curge apă rece, spuse el ștergându-și mâinile de buzunarele pantalonilor.

Mama așeză căldarea în locul ligheanului. Domnișoara Pușa intră cu instalatorul, un bărbat nebărbierit, cu o față obosită.

Tata nu le adresă nici un cuvânt. Mama îi povesti instalatorului cum se întâmplase, fără să recurgă la comparații. Omul nu se intimidă, ba mai mult, își aminti cu voce tare de un caz asemănător văzut de un fost coleg, acum ieșit la pensie. Vecina noastră îl întrebă cum îl cheamă pe coleg, dar instalatorul nu-și aminti. Meșterul urcă pe scaun, examinând pata din priviri:

– Dom'le, nu e gaură, e infiltrație! Hai să vedem sus de unde curge!

Pe palier ne aștepta sergentul-major Grigore Postolache:

– Să trăiți!

– L-am adus și pe dânsul, poate e nevoie. . . explică în viteză domnișoara Pușa.

Tata nu-l băgă în seamă și polițistul ne urmă la etaj. Domnișoara Pușa ne ordonă să ne descălțăm în holul apartamentului, că de-abia măturase. Apartamentul, tot cu trei camere, ca al nostru, avea doar sufrageria mobilată, celelalte erau goale. Domnișoara Pușa se mutase în bloc o dată cu noi. Nu reușisem să aflăm cum de primise trei camere,

așa singură, fără familie. Motivase vag mamei, pe vremea când își vorbeau, că e foarte bolnavă și are nevoie de aer. Într-adevăr toți îi recunoșteam paloarea de stafie ce-i acoperea ochii mari, albaștri. Purta mereu părul strâns în coc.

De aproape treizeci de ani lucra ca ghid-paznic la mânăstirea de pe deal. Cunoștea trei limbi străine, dar nimeni n-o auzise vorbind, chiar și când delegații străine de turiști vizitaseră mânăstirea-muzeu. Absolventă a Facultății de Litere, domnișoara profesoară refuzase o catedră într-un sat din nordul Moldovei, preferând să păzească mânăstirea, pentru un salariu de mizerie. Mânăstirea, declarată monument istoric imediat după al doilea război mondial și uitată de restauratori, adăpostea mormintele a doi voievozi, tată și fiu, pe care cărțile de istorie nu-i consemnau și ale căror nume nici nu fuseseră înscrise pe pietrele de mormânt. Dar pentru domnișoara Pușa, care cu abilitate evita să le divulge numele, cei doi domnitori erau mai importanți decât Mihai Viteazul sau Ștefan cel Mare. Când prindea un turist rătăcit la porțile muzeului, îi povestea cu lux de amănunte copilăria, tinerețea, maturitatea, faptele de arme, bătăliile pierdute și câștigate de cei doi domnitori. După trei ceasuri (caz fericit), turistul recunoștea că voievozii îngropați pe deal, singurul din zonă, sunt victime atât ale puterilor occidentale, care nu i-au ajutat în lupta dusă împotriva Imperiului Otoman, cât și victimele indolenței unor istorici dezinteresați, lipsiți de profesionalism, niște porci, îi numea direct domnișoara, iar pe restauratori îi făcea criminali, din cauza lor zidurile se surpau! Iar

ea se îmbolnăvise de reumatism păzind ruinele, căpătase o afecțiune respiratorie și își pierduse tinerețea. Nu viața, ci tinerețea, sublinia îndârjită când își cumpăra medicamente pe rețetă compensată. În urmă cu cincisprezece ani, deși se jurase mamei pe cele două morminte din biserica mănăstirii că n-are rude, pile sau relații, domnișoara Pușa a obținut o bursă de șase luni în Canada, în domeniul arheologiei medievale și bizantine, cam așa ceva. Probabil că un turist canadian sau francez, pripășit într-o vacanță pe la noi, după ce văzuse ruina ce adăpostea osemintele a trei muritori (doi voievozi, plus domnișoara Pușa) din milă sau cine știe ce sentiment necunoscut de români, pusesese o vorbă bună la forurile de specialitate din Montréal pentru ca această femeie, care se târa aici, să zboare la ei, explicase domnul Remus la timpul potrivit. Domnișoara Pușa n-a rezistat șase luni și s-a întors la fel, bolnavă de reumatism, suferind de plămâni, cu tinerețea pierdută. Cărase din Canada un televizor color. În gară au așteptat-o mama, domnul Remus și Marius, cu un buchet de garoafe. Telegrafiasse dinainte.

– Tu ai înnebunit, Pușa! De ce te-ai întors? a întâmpinat-o domnul Remus, când a văzut-o coborând din tren cu televizorul în brațe. Pe luna asta nu mai găsești cartele pentru rația de zahăr și ulei.

Domnișoara a rânjit în prima clipă, dar când a văzut în mâna recepționarului-șef cartelele de zahăr și ulei, a izbucnit în lacrimi, prăbușindu-se pe peron. Marius a ajutat-o, așezând-o pe o bancă în sala de așteptare. A fost pentru prima dată când am văzut-o pe

această femeie plângând, își amintește mama. Buchetul de garoafe s-a uscat. Pușa a stat în sala de așteptare, singură, nemișcată, trei zile și trei nopți, fără să-i pese că un țigan îi furase poșeta. În a patra zi, domnișoara și-a luat televizorul color în brațe și s-a închis în casă. A fost primul color poposit în orașul nostru. Nici secretarul de partid nu avea încă un color. Mulți cetățeni au dorit să privească la televizorul color, dar Pușa nu le-a deschis ușa. În replică, lumea a făcut-o nebună și televizorul a fost considerat o simplă jucărie. Mama ascultase cu urechea lipită de tavan. Televizorul funcționa. O săptămână a bocit Pușa închisă în casă. Când și-a revenit, a comandat la un atelier de tâmplărie o gheretă din lemn, nu mai mare decât o cabină telefonică, pe care a montat-o în curtea mizeră a mănăstirii, la zece metri depărtare de ușa bisericii. Văzuse astfel de gherete în Canada și-i plăcuseră. O vopsise într-un violet strident și pe timpul iernii se înghesuia acolo, lângă o sobiță cu lemne, „să nu îngheț ca faraonii din Egipt“, glumea. Înainte de plecarea în Canada, mama și domnișoara Pușa se înțelegeau foarte bine, făceau schimburi de rețete culinare, găteau împreună, se distrau bârfind la o cafeluță. Pușa fusese curtată de mulți bărbați din oraș, unii dintre ei având astăzi funcții importante la București, mi-a spus mama, dar pe toți i-a refuzat. „Nu merită să suporti o viața întregă bășinile unui bărbat“, și-a frecat domnișoara fruntea și mama s-a întristat. După Canada, vecina a început să se depărteze de noi. Mama a simțit și a procedat în consecință. Au ajuns astfel să nu se mai salute. Parcă o ură se instalase între ele. Tata

s-a prefăcut că nu observă și a continuat s-o salute pe domnișoara Pușa, să-i vorbească sobru și reținut. În gura tatălui meu, formulele de politețe mi s-au părut mereu ridicole. N-am auzit vreun om din oraș care să se laude că Pușa i-a povestit ce văzuse în Canada.

Vreme de un ceas, am căutat toți cauza infiltrației. Instalatorul era dezorientat. Țevile apartamentului erau în regulă. Tata a coborât la noi și a ciocănit ușor locul unde curgea apa din tavan, iar instalatorul a ascultat cu urechea lipită de podeaua vecinei noastre. Nici după această operațiune, meșterul nu s-a pronunțat. Domnișoara Pușa l-a întrebat încă o dată cum îl cheamă pe fostul său coleg, pensionarul care întâlnise un caz asemănător, dar omul nu-și aminti. Vecina noastră ne propuse să lipim niște ciment în locul unde curge, poate n-o să mai curgă!

Meseriașul ridică din umeri și ne promisese că va veni a doua zi cu o echipă de intervenții de la Apă-Canal, să vedem ce putem face! Plecă împreună cu sergentul-major Grigore Postolache. Noi am rămas în apartamentul domnișoarei, doar mama a coborât. Obosise. Am început să ciocănim pereții, podeaua, am ascultat locurile suspecte. Apartamentul era bine întreținut. Domnișoara Pușa ne-a pregătit o cafea și a deschis televizorul color. La buletinul meteo arătau ravagiile unui uragan abătut asupra arhipelagului indonezian, case distruse, oameni mergând pe străzi cu apa până la brâu. Tata a refuzat cafeaua și ne-am retras. Firul de apă se subțiasse. Ne-am așezat la masă, în bucătărie. Am mâncat tocană de cartofi cu salată de roșii. Pe-

penele a avut mulți sâmburi. Din pata mare cât o fisă de cinci lei curgeau picături. Mama și-a făcut cruce, tata a dat drumul la televizor. Picăturile cădeau rar, n-a mai fost nevoie de găleată. A rămas doar ligheanul.

M-am retras în cameră și am răsfoit câteva reviste. După terminarea programului la televizor, l-am auzit pe tata zicând că roșiile de anul ăsta sunt proaste, recolta e slabă, porumbul n-a crescut, o să murim de foame. Și-a fixat ceasul să sune la ora cinci, să plece la fermă. Mama a potrivit ligheanul, a stins lumina și s-a culcat lângă tata. În toată casa se auzea: pic, pic, pic. . .

Am început să-mi imaginez visul meu preferat. Mi-l imaginam de câțiva ani, de când mă îmbolnăvisem, înainte să adorm, dar nu-l visam cu adevărat niciodată. Stăteam cu ochii închiși. Aveam doisprezece ani și începusem să joc tenis de câmp la clubul din oraș. Făceam antrenamente de câte zece ore pe zi cu un antrenor sever. Nu reușeam să-mi imaginez figura antrenorului, dar mi-ar fi plăcut să fie domnul Remus. La cincisprezece ani câștigasem deja titlul de campion național de juniori. La șaptesprezece ani câștigasem titlul la seniori și mi se oferea participarea la primul turneu peste hotare, unul de mică importanță, la Praga sau la Viena. Îmi imaginam drumul până acolo, atmosfera concursului, finala pe care aș fi pierdut-o în fața unui jucător suedez. Apoi, primele interviuri în țară. Finala de la Praga sau Viena mi-ar fi deschis calea către turneele cele mai tari și pătrunderea în clasamentul ATP. Renunțasem să mai dau la facultate. Primul meu turneu în

calitate de jucător profesionist l-aș fi câștigat la Barcelona sau Madrid, învingându-l după un meci greu pe jucătorul 34 din clasamentul ATP. Îmi revin 4.000 de dolari. Jumătate din sumă o trimit acasă. Cu acești dolari, familia mea se mută într-un bloc din centrul orașului. Mama renunță să mai lucreze la hotel, tata nu se mai duce la fermă, Luiza își vede de facultate fără griji. La Wimbledon, ajung în sferturi, fiind eliminat de numărul trei mondial. Plâng de ciudă în vestiare și poza mea apare pe prima pagină a ziarelor. Sunt caracterizat drept un jucător ordonat, sensibil și ambițios. Urc în clasamentul ATP pe locul 29. Până la marele turneu american, mai câștig două-trei turnee în Europa. Cota mea crește. Ai mei își cumpără televizor color și video. Pentru prima dată Luiza mă însoțește la un turneu pe care îl câștig, să zicem, la Zürich. La 19 ani câștig marele turneu american, dar pierd finala de la Paris, după un meci de cinci seturi și patru ore de joc. La conferința de presă, recunosc valoarea adversarului și faptul că nu mi-a mers serviciul. La 20 de ani cuceresc Wimbledon-ul, în tribună aflându-se mama și Luiza. Tata n-a venit. La 21 de ani fac marele șlem și ajung pe primul loc în ATP. Peste un an sunt în plină glorie, domin clasamentul jucătorilor profesioniști. Sora mea se stabilește în Franța, se mărită cu un compozitor francez și imprimă un disc. Eșec discografic. Mama își face o proteză dentară impecabilă și începe un tratament complex în Germania, să-i treacă durerile de cap. Marius. . . Cu el e mai greu. Marius nu are nevoie de mine. În următorul an realizez pentru a treia oară consecutiv marele șlem. Sunt un jucător de

tenis fără asemănare în istoria acestui sport. Un ziarist britanic scrie o carte despre mine. Parcă e un semn rău. În anul în care veniturile mele depășesc zece milioane de dolari, mă îmbolnăvesc subit. „O dramă în lumea tenisului“ – vor titra ziarele. Am să refuz orice interviu. „Ofticosule“, mă va întâmpina tata. Cam aici se termina jocul meu imaginativ în nopțile în care nu puteam să dorm.

De fiecare dată găseam noi situații palpitate, îmi imaginam meciuri dramatice, strângeam perna în brațe, mingi returnate în forță, atacuri la fileu, conferințe de presă, autografe, victorieeee!... aruncam perna în sus în locul rachetei din vis. Pentru Cristina nu găsisem un loc în visul meu.

A doua zi, tata s-a trezit la soneria ceasului și a constatat că picăturile se potoliseră. A plecat liniștit la fermă. Mama a mai șters o dată linoleumul, a spălat ligheanul cu sodă, a așezat persanul uscat în sufragerie. Pata din tavan se mărise.

– E cât o minge de tenis, a observat Luiza.

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 34 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

– „Ji-dan îm-pu-țit o să-ți scoa-tem un ochi“, silabisi Luiza, așezată pe tronul veceului, cu hârtia pe genunchi.

– Am găsit-o azi dimineață în cutia poștală, explică domnul Remus cu o voce tremurată. Aseară n-o aveam.

Am luat hârtia și am studiat-o cu emoție: o coală de scris obișnuită pe care cineva lipise cu grijă litere mari, decupate din ziare. Foaia fusese împăturită în patru. Ținând-o în mână, simțeam parcă o teamă idioată, ca și cum eu aș fi fost cel amenințat cu pierderea unui ochi. Lipsea virgula între „împuțit“ și „o să-ți scoatem“, iar în final trebuia pus semnul exclamării.

– Poate au greșit adresa, caută o explicație sora mea, ca să-l liniștească pe bătrân. În loc s-o pună în cutia vecinului, din cauza întunericului, au pus-o în cutia ta.

– Dar nu am vecini evrei, protestă receptionerul-șef. Câți au fost pe stradă, toți au plecat în Israel. Au plecat domnule, de ani buni! Eu nu sunt jidan! Nu sunt. . .

– Poate ești simpatizant, insistă Luiza. Nu te uiți cum arăți?

Bătrânul își privi speriat hainele: costumul negru la două rânduri, cămașă cu dungulițe, cravată fină, ghete negre. „Ăștia n-au pus în viața lor mâna pe ciocan sau pe lopată“, obișnuia să spună domnișoara Pușa când își făcea lucrări dentare la cel mai bun stomatolog din oraș. Luiza îmi smulse hârtia, se ridică și o rupse scurt în patru, apoi o bucăți furioasă, aruncând-o în closet. Trase apa și își frecă mâinile:

– Ai scăpat ușor, Remy!

Gestul soră-mii îl încurajă pe bătrân:

– Nu sunt jidan! Vă jur. . . Voi știți că nu sunt dus la nici o biserică!

– Atunci ești comunist!

– Nu! Nu! Se fâstâci domnul Remus. Vă jur că n-am fost membru.

– Eu nu mai pot să stau în pișatul ăsta! – protestă Luiza și ieși pe terasa hotelului.

Ne-am așezat la o masă. Domnul Remus se întoarse în restaurant. Luiza luă una dintre revistele mele, își aprinse o țigară și începu s-o răsfoiască fără chef. Era o zi călduroasă. Așteptam semnalul ei, să găsim un loc bun pe plajă, să se dezbrace în costumul de baie, iar eu să caut, printre turiștii, amatori de pariuri pentru scăldatul în nisip. Umbrela *Camel* era înfiptă în același loc.

– Literele sunt decupate din revistele tale.

– De unde știi?

– Pentru că sunt deșteaptă.

Am privit atent caracterul literelor mari din revistele mele. Nu semănau cu cele decupate și lipite pe hârtia primită de domnul Remus. Și apoi, ar fi fost o mișcare greșită din partea autorilor să decupeze litere din publicații cu tiraj mic. Raționamentul mi s-a părut corect. N-am avut timp s-o contrazic. Domnul Remus apără înviorat, probabil că se spălase pe față cu apă rece. Așeză pe masă o sticlă de vin fără etichetă, cu dopul scos, și trei pahare.

– Am fost la veceu să mai trag o dată apa.

Turnă în pahare și ne îndemnă să ciocnim. Pentru prima dată bătrânul dădea de băut.

– Sărbătorim ziua când ai învățat să înoți, Remy?

– Dacă mai primesc două hârtii din astea, o să-nvăț fără profesor. . .

Bun vin, plescăi. Nu? Bun! Eu nu sunt jidan!

– Norocul tău este că poți să vomți, îl ironiză Luiza. Lumea o să te iubească și cu un ochi, chiar dacă ești evreu.

– Dar nu sunt!

Ne umplu repede paharele, ca și cum gestul său trebuia să ne convingă. Era un vin roșu, parfumat, scos probabil din rezervele restaurantului. Domnul Remus ne mai cinstea cu o cafea sau cu un suc, dar niciodată nu ne turnase în pahare o astfel de licoare, servită de obicei șefilor de la București, când veneau în inspecție, sau unor turiști deosebiți.

Luiza îl întrebă dacă s-a apucat de politică. Nu făcuse politică înainte de '89 și nici după. Asta știam și noi. Nu intenționa să se înscrie într-un partid, acum, la bătrânețe. Poate înjurase un turist beat care făcuse scandal în hotel, fără să știe că acesta era grangur în partidul de guvernământ? Nu-și amintea, înjura foarte rar. Sau poate scăpase o frază prosemită într-un anturaj?

– Eu n-am anturaj! Și nu sunt jidan!

Sorbi ultima picătură din pahar. Parcă îi părea rău că ne servise cu un vin așa scump. În loc să-l încurajăm, să-i îndepărtăm gândurile negre și durerile de stomac, noi îi băusem vinul și-l chinisem cu întrebări

idioate.

Domnul Remus nu vorbea cu nici un vecin de pe stradă, dar nu pentru că era mândru, ci pentru că nu-l interesau vecinii. Avea o casă obișnuită, într-un cartier aproape de centrul orașului, pe care n-o reparase de mulți ani. Avea acoperișul mâncat de rugină, fațada înnegrită de ploii și un gard nevopsit ce ascundea o grădină lăsată în paragină. Nu mă invitase niciodată la el și nici nu întâlnisem pe cineva care să se laude că-i trecuse pragul.

Îmi transpirase părul sub pălărie. Golisem lacom paharul. Luiza căută din priviri un vapor ancorat în larg. Credea că dacă într-o zi o să descopere șapte vapoare ancorate în larg, o să aibă noroc toată săptămâna. Cu șapte și ceva reușise la facultate, penultima pe listă. Deodată, un țipăt străbătu plaja. De mulți ani nu mai existau pescăruși pe coasta noastră. Receptionerul-șef sări de pe scaun. Mai mulți turiști de la mese întoarseră privirile spre femeia desculță, în capot, care alerga, împiedicându-se, și făcea semne bezmetice. Luiza nu se ridică. Umbrela *Camel* era la locul ei.

– Copii! Copii! se auzea clar țipătul femeii.

Câțiva turiști o însoțeau în alergare pe domnișoara Pușa, crezând că la următorul pas femeia se va prăbuși. Dar reuși să ajungă la masa noastră. Se sprijini cu o mână de scaunul domnului Remus, încercând să-și ascundă respirația dezordonată într-un zâmbet forțat. Turiștii se adunară în jurul nostru, întrebând ce se dă, ce se întâmplă, se vând mici sau bere ieftină? Pușa deveni solemnă. Măsură cu o privire

superioară cercul de oameni nerăbdători și gălăgioși, apoi o privi pe Luiza:

– În antichitate, solii care aduceau veștile proaste împăraților erau uciși fără milă. Cu mine nu e cazul, pentru că solii care aduceau veștile bune erau răsplătiți cu aur și diamante. Și voievozii mei procedau la fel. Eu n-am pretenții, că nu sunteți os domnesc. Să țineți minte: eu v-am adus fericirea. Marius și-a trădat țara și a fugit! Marius nu mai este printre noi! Vă cheamă mama voastră să vă spună ce-a pățit.

Înțelegând despre ce este vorba, câțiva turiștii din preajma domnișoarei s-au retras. Alții, care prinseseră câte un cuvânt, se adresară recepționarului-șef, când aduceți bere, șefu'? Domnul Remus îl repezi pe un turist, apoi se uită la mine. Bătrânul părea să fi înțeles înaintea mea mesajul Pușei. Crezând că eu sunt răspunzător cu aprovizionarea, oamenii mă încolțiră cu aceeași întrebare. Luiza sări peste scaun și ieși din cerc. Un turist o fluieră, fugi de răspundere cucoană! Domnișoara Pușa mă ajută să mă ridic:

– Să nu-ți vină rău aici, că te faci de răs!

Îmi făcea loc printre oameni, ținându-mă de mână. În spatele nostru l-am auzit pentru ultima dată pe domnul Remus lămurindu-i pe turiști, mâine va veni un camion cu bere să vă săturați!

Mă sufocam. Un fior rece îmi urca pe șira spinării, iar nisipul îmi frigea gleznele. Plaja se răsturna o dată cu blocul la care trebuia să ajungem. Domnișoara Pușa mă ținea strâns de braț. Ocoeam pete albe. Sub floarea galbenă, o fată cu sâni goi citește o carte. Își ridică

privirea și-mi zâmbi:

– Dacă-mi vinzi pălăria, te fac milionar!

– E o curvă! porni din altă parte răspunsul. E o curvă! Curvo! Să faci plajă în halul ăsta la mă-ta în baie!

M-am așezat la umbra unui brad, să inspir aerul tare și curat al muntelui, așa-mi recomandase medicul, să inspir aer curat, și mama îmi promisese atunci că vom merge la munte, are câțiva bani puși deoparte, o să ne ajungă pentru o săptămână. O să urcăm muntele, o să mâncăm numai fripturi, o să bem lapte gras, o să fie bine, ai să vezi! Munții sunt cele mai frumoase forme de relief. În țara noastră, ei ating două mii de metri. Bravo! Ce notă ai la geografie? Mă lua la întrebări domnișoara Pușa, știrbă și tânără, înaltă și slăbănoagă, apoi mă lua de mână, iată și alte frumuseți ale țării noastre care se alătură plenar celorlalte frumuseți. Uite mașinile care străbat străzile și șoselele patriei, uite grădinițele, școlile și liceele luminoase în care generații de tineri se instruiesc pentru a deveni oameni de nădejde ai acestei țări, uite Șantierul Naval unde lucrează tatăl tău, maistru principal, alături de muncitori cu înaltă calificare, toți depun eforturi sporite pentru construirea vapoarelor care vor duce faima țării în toate colțurile planetei. Uite combinatul chimic care-și exportă produsele de înaltă calitate în peste o sută de țări de pe toate continentele, uitate cartierele de locuințe, cu blocuri înalte și splendide, construite din fondurile statului, uitate complexele comerciale amenajate la parterele blocurilor în care locuiesc oamenii muncii, uitate cum strălucește soarele

deasupra lor și pe ogoarele pline de roade pe care voi, din romantism revoluționar, vă desfășurați activitățile de toamnă, deprinzând cultul muncii, sentimentul de angajare, uite macaralele ce anunță noi edificii ale epocii în care trăim, te dor picioarele? Privește-i atent pe acești tineri pletoși, cu pantalonii evazați, cum stau agățați de gât cu fetele dezmațate, în fuste ce contravin normelor morale, ei sunt exponenții ce mimează și importă formulele unei societăți sălbatice, inumane, violente, în care omul este supus exploatării, umilințelor, în care raporturile dintre indivizi se stabilesc pe interese meschine, de profit și acaparare, nici o societate nu este perfectă, dar ceea ce ți-am arătat din frumusețile patriei noastre tinde către perfecțiune, către victoria planetară, către fericirea universală. Scrie ce ai văzut în compunerea ta la Limba Română, atenție, să nu-ți scape că toți oamenii sunt egali pe pământul nostru istoric, scrie și vei obține nota maximă, cravata roșie cu insigna de pionier fruntaș, părinții tăi vor fi mândri de izbânzile tale profesionale. Tu ești rodul muncii neprecupețite a părinților tăi, ești produsul sacrificiilor pe care societatea noastră le face zi de zi ca tu să înveți, să duci mai departe tradițiile poporului tău.

Pe treptele scării din fața blocului, cerul nu se mai rotea. Domnișoara Pușa mă privea din picioare și se forța să-mi zâmbească:

– Vezi dacă bei? Era s-o pățești, tocmai acum, când e momentul crucial. Moșul ăla vrea să crăpi înaintea lui, de aceea iți dă de băut. Ce-i pasă Luizei?

Pușa îmi luă pălăria de pe cap și încercă să-mi facă vânt. Am oprit-

o, nu era nevoie, îmi revenisem. Vecina schimbă subiectul și tonul:

– Ai văzut-o pe Cristina? Doamne! Își făcu o cruce scurtă. Să-și scoată țâțele la lume... Scroafa!

Uneori, pe plajă, Cristina renunța la sutien. În astfel de situații, în jurul ei, nimeni nu-și mai așeza cearșaful. Sâniile îi erau studiate cu interes de la distanță. Vizionarea nu dura prea mult. Cristina se retrăgea, dar nu din cauza privirilor.

– Uite-l pe domnul Hermeneanu! Ce mai faceți, domnule Hermeneanu? Tot cu munca, tot cu munca?

Tata se opri în fața noastră. Domnișoara Pușa sări sprintenă și-i luă de sub braț un pepene. Eliberat de povară, tata o salută cu un mormăit. Își pierduse un nasture de la salopetă și buricul alb, transpirat, se răzvrătise peste curea. Îmi făcu semn să-l ajut. În sacoșa de cârpă adusese niște roșii mari, furase vreo cinci kilograme.

– Aveți copii buni, domnule Hermeneanu! Pe unde merg, când vine vorba de dumneata, țin să amintesc și despre copii pe care i-ați crescut și educat cu atâta trudă.

– Să ajungă și ei să muncească cât am muncit eu până acum, răspunse tata, frecându-și mâinile.

Am intrat în bloc și domnișoara Pușa ne urmă credincioasă, cu pepenele ținut sub burtă:

– Domnule Hermeneanu, am să vă dau o veste mare! Cu o jumătate de oră, în urmă când mă pregăteam să mă spăl pe păr, a sunat telefonul. Cine credeți că îmi strigă: „Săru’ mâna domnișoara Pușa!“ Nici

nu vă trece prin minte!

Tata nu se opri. Urcă scările încet, lăsând în urmă un miros greu de transpirație. Când mama îi spăla cămășile în apă fierbinte cu sodă, mă chema să miros aburii ce se ridicau din lighean: „Și Marius are același miros ca și taică-tu! Tu semeni cu mine!” Luiza nu semăna cu nimeni.

– I-am recunoscut vocea din prima. Era Marius al dumatile, spuse femeia după câteva clipe de ezitare. Am fugit jos și am chemat-o pe doamna Hermeneanu, că pe ea o chemase la telefon.

Tata parcă nici n-o auzea.

– Vine doamna la telefon, ia receptorul și, știți cum este, se pierde repede. . . Se vede că-l iubește cel mai mult pe Marius. Și zice: „Marius, mamă, ce-i cu tine?” Vă dați seama, a sunat pentru prima dată de când a fugit de-acasă.

De când Marius îl lăsase pe tata într-o baltă de sânge, lângă caloriferul din sufragerie. Scurtase pe covorul persan și apoi fugise. Ajunsesem la etajul doi. Obosisem, dar nu din cauza sacoșei cu roșii.

– Doamna zice așa: „Da, Marius, aici vremea este frumoasă.” Pauză. „Da’ de ce întrebi? Mă simt bine.” Pauză. „Nu, nu mă doare capul.” Pauză. „M-a durut săptămâna trecută, că am spălat multe rufe la hotel.” Săraca, doamna, cât muncește pentru casă!

– Da, muncește, toți trebuie să muncim, zise tata.

Încurajată de răspunsul primit, domnișoara continuă:

– „Da’ de ce întrebi, Marius?” se interesă doamna. Cred că legătura

telefonică nu era prea bună. Cu telefoanele astea, știți cum sunt, adică nu știți, că ați refuzat să vă instalați post telefonic. Ce ieftin era pe atunci, prin șaptezeci și doi, nu-i așa?

Tata refuzase de trei ori instalarea unui post telefonic.

– Și deodată o văd pe doamna făcându-se albă ca varul. Mă rugă să-i aduc un scaun. Îi trag scaunul și se așează. O aud oftând: „Mamă scumpă, Marius, tocmai acolo? Cum ai reușit?“ Pauză. „Cum?“ strigă doamna. Cred că nu înțelesese din cauza legăturii. „Ai cămăși curate?“ Pauză. „Și când pleci?“ Pauză. „Astăzi?“ Pauză. Doamna se uită uluită la mine. Se întrerupsese legătura. N-o mai fi avut băiatul bani, cine știe cât câștigă, că în ziua de azi. . . Ați văzut cât s-a făcut carnea de porc fără os?

Tata se opri în fața ușii. Sună lung, apoi îmi luă sacoșa cu roșii. Vecina îmi trânti pezele în brațe:

– Sunteți bun de cinste, domnule Hermeneanu! V-a plecat băiatul cel mare în America. La ora asta este deja decolat.

Tata dădu din cap de parcă ar fi știut. Era grăbit să intre în casă. Ușa se deschise brusc și mama nu-și stăpâni bucuria:

– Ai auzit, Ilie? Marius a plecat în America! schiță o îmbrățișare, dar tata îi întinse sacoșa.

Mama se intimidă, o apucă de-un mâner, o scăpă, noroc de tata că era atent. Altfel s-ar fi prăpădit bunătațe de roșii. Am închis ușa fără să-mi pese de domnișoara Pușa și am pus pezele pe masa din bucătărie. Mama se așează pe scaun, în sufragerie, cu mâinile strânse

în poala capotului. Pe recamier, picior peste picior, Luiza fuma scuturând fumul într-o farfurie. M-am așezat lângă sora mea. Mama ne privi copleșită:

– Marius a plecat în America.

– De când te ascult, numai asta îmi spui, se revoltă Luiza. Ai auzit bine ce-a spus? America?

În bucătărie, tata alegea roșiile, care pentru salată, care pentru gătit.

– Și nu ți-a spus de ce a plecat? De unde a telefonat? Auzi ce-ți spun? Cu tine vorbesc!

– A zis că este pe aeroport la București și că pleacă în America. Are cămăși curate, cine știe cine-l spală? Ajunge în capitala lor, cum îi spune? . . .

– Washington! Luiza strivi chiștocul în farfurie.

– Așa! Asta e capitala lor? Și se mai duce într-un oraș. . . Bine că are cămăși curate!

– Care oraș? New York?

– Nu, am uitat, mă doare capul. Nu mai pot. Unde s-a dus băiatul meu? Unde a ajuns?

Luiza oftă nervoasă. Până atunci o bombardase pe mama cu întrebări, dar auzise aceleași lucruri. A fost chiar Marius la telefon? Mama răspunse jignită, cum să nu-i recunoască vocea lui Marius? Deși plecase de câțiva ani buni. . . De câți? Poate a glumit. De ce să glumească? Să se răzbune? Noi stăm cu gândul la America și el să

sune la ușă, chiar în seara asta! O glumă idioată. Nu e genul lui. Ești sigură că a fost el? Mă scoți din sărite, Luiza!

Am luat globul pământesc de pe șifonier. Era prăfuit și crăpat la Poli. Mama a ținut să descopere Washingtonul. L-am găsit îngrămădit printre alte orașe și mama s-a mirat, ce multe orașe au americanii, păcat că n-am reținut a doua localitate spusă de Marius! A descoperit însă Bucureștiul și, cu unghia de la degetul mic mâncată de sodă, parcursese o linie dreaptă până la Washington. Va trece Oceanul Atlantic! Dar de unde are atâția bani? S-a descurcat! Cum? Ce muncește? În acești ani de puține ori vorbisem despre Marius. De-abia acum dă semn? De ce a tăcut atâția ani? Suntem familia lui, se lamentă mama. Domnișoara Pușa mi-a spus de mai multe ori că îl văzuse pe Marius prin oraș. Se plimba singur, agale, fără nici o treabă. Chiar n-a trecut pe la voi, întrebare, prefăcută, vecina noastră. Oricum, n-am crezut-o. Am fi aflat din clipa în care Marius ar fi pus piciorul pe peronul gării. Fiecare dintre noi se obișnuise să se gândească la Marius în taină. Ca să fie liniște în casă.

Tata intră în sufragerie, căutându-și papucii. Nu se spălase pe picioare și nu-și dezbrăcase salopeta. O văzu pe Luiza fumând, apoi pe mama cu globul în mâini. De obicei, Luiza fuma numai în camera ei.

- Imediat pun masa și mâncăm, sări mama de pe scaun.
- Să deschizi geamul, să se aerisească, ordonă tata. Eu mă duc să mă spăl.

Și tata fuma, dar numai pe balcon, chiar și pe ger sau vânt.

– Ai auzit? Marius a plecat în Statele Unite ale Americii, se laudă Luiza.

Tata ridică din umeri. Încercă să iasă din cameră, dar Luiza nu-l lăasă:

– Ai auzit?

– Am auzit, se întoarse tata, dar nu se uită la noi.

Sora mea nu se aștepta la un asemenea răspuns:

– Ai auzit?

– A auzit, Luiza! A auzit, interveni mama, ridicându-se. Gata! Pun masa și mâncăm cu toții.

– Și n-o să se mai întoarcă niciodată, țipă sora mea din urma tatii. În rahatul ăsta! Se ridică și se închise în camera ei.

– Asta e casa mea! strigă deodată tata și mama încremeni.

Luiza trânti ușa de la intrare. Cu siguranță plecase să-și găsească gașca de rockeri, bișnițari și minijupiste. Am deschis fereastra sufrageriei. America! Ce să caute Marius tocmai acolo? Terminase facultatea șef de promoție și primise repartiție în orașul nostru, la Șantierul Naval, dar postul nu-l mulțumise pe tata. Mama era însă foarte mulțumită. Stă acasă, nu ca alți colegi de-ai săi, prin cămine, să se apuce de băutură sau să facă alte prostii, că mulți băieți buni s-au stricat în stagiatură. De bine de rău, Marius mănâncă acasă, nu-și strică stomacul la cantinele muncitorești. Tata și-ar fi dorit ca Marius să lucreze ca el, afară, pe corpul navelor, nu în birouri, să facă bonuri la

indigo, pontaje, hârtoage. Erau mulți ingineri în șantier, iar posturile-cheie erau ocupate de cei mai în vârstă. „Ăsta n-o s-ajungă niciodată să conducă“, a conchis tata. „Mai bine s-ar însura!“ N-a mai apucat. Domnișoara Pușa, care ascultase, ca de obicei, cu urechea lipită de podea, îmi povestise totul. Eu lipsisem de acasă în acea după-amiază. „Marius l-a făcut porc, mă-ta a țipat, domnul Hermeneanu a căutat ceva, că se auzeau bocănituri, Marius nu l-a lăsat, mă-ta a țipat degeaba, că s-a auzit până la mine cum l-a pocnit de două ori și cred că i-a dat și cu picioarele în cap, jos, lângă calorifer. Eu am bătut cu lingurița în țeavă, ca să-i sperii și am reușit, că după aia s-a făcut liniște. Doar taică-tu a mai țipat, parcă fusese înjunghiat: „Să nu mai intri în casa mea, secătură! Să-ți iei târfa și să pleci! „Am vrut să chem Miliția, dar m-am gândit că o să iasă urât pentru voi.“ Și Luiza lipsea de acasă. Când m-am întors, mama plângea în bucătărie. De atunci, tata nu și-a mai aruncat chiloții murdari lângă tronul veceului. Obiceiul ne umilea. Cum să-i spună Luiza: „Tată, vezi că ți-ai uitat chiloții lângă veceu!“ deși știa bine că nu-i uita, îi arunca intenționat ca să ne arate că el aduce bani în casă și tot el face ce vrea. Marius a fost cel care n-a mai suportat și totul s-a terminat cum îmi povestise vecina noastră. Luiza fusese mulțumită: Marius l-a de-zo-biș-nu-it! repetase cu voce tare, spre disperarea mamei, nu cumva s-o audă tata. Timp de două săptămâni, tata a umblat cu buza spartă și cu un ochi vânăt, fără să ne vorbească. Apoi mi-a dat niște bani, să-mi cumpăr niște reviste, iar Luizei i-a dat doua sute de lei. Sora mea nu l-a refuzat.

Domnul Remus a fost misterios: „Important este ca Marius să-și piardă urma. Chiar așa, încă nu a venit nimeni pe la voi să vă pună niște întrebări?” „Ba da, i-a răspuns Luiza în stilul ei, m-au chemat la Miliție, dar le-am spus că am o sticlă între picioare și nu mă pot deplasa.” După aproape două luni, Ceaușescu a căzut și noi am crezut că Marius se va întoarce acasă, împins de entuziasmul general. L-am așteptat degeaba. N-a scris, n-a telefonat. Despre incident, mama mi-a povestit doar atât: „Marius l-a bătut pe taică-tu!” Apoi n-a mai revenit la subiect decât cu întrebarea: „Cine ne-a blestemat casa?”

După ce am mâncat ciorba de zarzavaturi, mama ne-a pus în farfurii cartofi prăjiți și peste ei câte un ou.

– Parcă și tu, Ilie, trebuia să pleci în Tunisia sau Maroc, acum câțiva ani? Au vrut să te trimită cei de la șantier, dar tu nu te-ai dus. Ar fi fost frumos!

Salata de roșii avea multă ceapă și oțet, ca să mâncăm cu mai multă pâine, să ne săturăm. După masă, tata s-a retras în sufragerie. Mama a spălat vasele și m-a pus să-i citesc toate orașele Americii înscrise pe globul pământesc. Era speriată, dar și veselă. Oare cum o fi acolo? E violență, nu-i așa? Dacă-l atacă pe Marius niște vagabonzi, cum vedem prin filmele lor? I-am povestit tot felul de lucruri citite sau auzite despre America și m-am mirat cât de multe cunoșteam despre această țară. Au scriitori buni americanii? Da, buni. Dar Marius știe engleză? I-am amintit că în liceu fusese premiant. Deci îl înțeleg ăia, dacă cere ceva de mâncare! Am vorbit așa până s-a întunecat, tot

uitându-ne pe globul pământesc. M-aș fi retras în camera mea, dar mama nu renunța. Soneria de la ușă îi alungă întrebările.

– Doamna Hermeneanu, să trăiți și săru' mâna!

Pentru prima dată sergentul-major Grigore Postolache suna la ușa noastră. Văzându-l, mi-am amintit de „Foarfeca“ furată, de tulburarea liniștii publice, de Cristina... Venise s-o aresteze pe Luiza. Strânse toate dovezile și mărturiile martorilor oculari.

– A început războiul, doamnă! M-a trimis domnișoara Pușa să vă chem la dânsa.

Timiditatea polițistului o năuci pe mama. Se întoarce și deschise ușa sufrageriei: „Ilie, a început războiul!“, dar tata dormea. Am urcat repede, în urma sergentului-major, mama în papuci, eu în picioarele goale.

Domnișoara Pușa stătea înțepenită pe canapea, în fața televizorului. Pe ecranul color se derulau scene de război: tancuri în ofensivă, explozii, raiduri aeriene. Mama izbucni în plâns și se prăbuși pe canapea, lângă domnișoara Pușa. Polițistul îmi arată un scaun, apoi își aprinsese o țigară, așezându-se aproape de televizor, parcă ar fi fost miop. Întinse mâna după scrumiera de pe masă:

– Nu se cunoaște numărul soldaților căzuți dar nici numărul victimelor din rândul populației civile.

Mama se opri brusc din plâns. După ce-și șterse nasul cu șervetul de bucătărie, întrebă cine cu cine se bate, la care domnișoara îi răspunse cu o enervare vădită în glas:

– Americanii fac ordine în lume, doamnă! Așa s-au obișnuit!

Imaginile color arătau locul operațiunilor militare: un peisaj sălbatic, nisip, cer senin, deșert. Polițistul dădu sonorul mai tare și zgomotul exploziilor intră amenințător în apartamentul Pușei. Mama mă privi disperată, războiul ne copleșise.

– E transmisiune directă, preciză sergentul-major, satisfăcut de ceea ce descoperise.

Domnișoara Pușă îl aprobă din cap, se prinsese și ea că e o transmisie directă. Mama își acoperi obrajii cu șervetul. Camerele de luat vederi fixau tancuri, tunuri trăgând repetat, lansări de rachete, avioane în picaj, dar nu arătau nici un soldat. Afirmăția vecinei noastre referitoare la americani nu era susținută de imagini. Deodată, ecranul se întunecă, domnișoara sări în picioare țipând, sergentul-major își dădu capul pe spate și chipul îi căzu, parcă un glonț i-l nimerise.

– Atomicaa!, țipă vecina noastră. Au aruncat-o, în sfârșit!

Emoția mă încremenise pe scaun, deși gândul mă îndemna să fug, să cobor scara cât pot de repede și să mă ascund în subsolul inundat al blocului, plin de coropișnițe. Ecranul televizorului se albi cu distorsiuni și în locul scenelor de război apăru o miră nevăzută până atunci, nu era a bulgarilor, nici a turcilor, pe care scria: TVSN, cu litere albastre pe fond galben. Domnișoara își reveni:

– Am crezut că s-a stricat televizorul! Fugi la baie și după ce trase apa, reveni lângă mama. Nici nu m-am șters!

Mira TVSN se menținea pe ecran, dar imediat izbucni din trâmbițe

un marș militar. Sergentul-major dădu să se ridice, dar pe ecran apăru, în sfârșit, un om și, involuntar, toți am izbucnit în urale. Era un bărbat brunet, cu mustață, în costum negru, în costum negru, care vorbea foarte repede în franceză. Am înțeles că prezenta știrile. Citea emoționat niște hârtii, așezat la o masă ce semăna cu cea din bucătăria noastră. În spatele său, pe fundalul galben, era desenat un palmier. Mama mă întrebă din priviri, dar nu știam ce să-i răspund, franceza crainicului n-o înțelegeam, vorbea prea repede, fusesem corigent în ultimul an de liceu, deși îl terminasem de abia de doi ani. Domnișoara Pușa clătină din cap, îngrijorată. Înțelegea, dar din cauza emoției, încă nu putea să ne traducă. Pe măsură ce citea, crainicul se bâlbâia din ce în ce mai des, cerându-și scuze fără să zâmbescă. Probabil transmitea vești rele. Din spatele camerei de luat vederi i se aduceau mesaje pe bucățele de hârtie. Pe unele le citea înfrigurat, pe altele le comenta. După ce epuiză mesajele, se ridică de la masă și în locul său apăru o crainică blondă, cochetă, într-o rochie vișinie, care începu să citească în rusește alte foi. De data asta, mama mă îndemnă cu voce tare să traduc, dar am ridicat neputincios din umeri. Mama se lămuri, degeaba luasem bacalaureatul. Domnișoara Pușa răspunse în locul meu:

– Își fac de cap americanii, doamnă! Nici rușii nu-i mai potolesc acum.

Crainica de limbă rusă vorbea la fel de repede ca francezul. Spunea ceva despre americani, dar până la sfârșitul monologului compus din

mesaje pasate din spatele camerei de luat vederi, n-am înțeles cu cine se băteau. După rusoaică a apărut o tânără în blugi, într-un pulover roșu, care începu să turuie pe nemțește. Am întrebat-o pe domnișoara Pușa ce spunea nemțoaica, dar femeia privea televizorul, parcă o descoperise pe fosta sa colegă de bancă din liceu. Îmi făcu semn din mână, să renunț. Nemțoaica primi mai puține mesaje din culise. Monologul ei semăna cu o rafală de mitralieră. După intervenția blondei, urmă crainicul de limbă engleză și-mi păru rău că Luiza nu era prezentă. Știa foarte bine engleza, poate mai bine ca Marius. Crainicul englez nu primi nici un mesaj. Mama se plictisise. Sergentul-major o imita pe domnișoară, stând solemn și nemișcat. După englez, plictiseala ne cuprinse pe toți, pentru că a urmat același joc de mesaje pasate, dar cu prezentatorii spanioli, japonezi sau chinezi, prea bine nu i-am deosebit pe aceștia, arabi, unguri – după cel maghiar am crezut că apare un crainic român – italieni, cehi, altă nație de arabi, în total, numărăse sergentul, vreo douăzeci de mâncători de rahat!, a fost expresia domnișoarei. După ce termină crainicul polonez, mama dădu să se ridice, dar tocmai atunci cadrul televiziunii TVSN se schimbă, proiectându-se pe ecranul color scene de război în direct. De data asta apăreau soldați americani coborând din elicoptere, din blindate, de pe salupele ajunse cu armamentul greu pe plajă.

– Aștia sunt pușcașii marini, explică sergentul cu mândrie în glas.

Microfoanele erau montate în direct. Se auzeau clar ordinele în engleză, strigătele, fluierăturile. În ciuda unor bubuituri îndepărtate, de-

barcarea se executa disciplinat, fără panică. Soldații americani arătau c-an filmele de război cu vietnamezii: voinici, cu căștile prinse în plase de camuflaj, cu uniforme largi, înarmați cu automate grele. Alergau dispuși în formații de atac. Plaja era cucerită, nu-i aștepta nici un inamic. Mi-am amintit de filmul „Ziua cea mai lungă“ și dintr-o dată m-a cuprins un sentiment de bucurie, uite, sunt și eu martor la un eveniment de talia celui petrecut cu aproape cinzeci de ani în urmă în Normandia, americanii au debarcat iar. . . Cadrul emisiei se schimbă într-o zonă deșertică, pe străzile unei așezări africane, cu clădiri cenușii, fără etaje, asediată de gunoaie și automobile răsturnate, fumegând. Asemenea orașe mai văzusem în documentarele „Teleenciclopediei“, dar în timp de pace. Acum, se duceau lupte grele pe străzi. Imaginile erau transmise din tabăra americană. Apărați de un zid din saci cu nisip, trei pușcași marini montau o mortieră în poziție de tragere. Lângă ei flutura un mic steag american. Camera se deplasă încet spre dreapta, descoperind doi soldați ghemuiți, care trăgeau prin orificiile făcute special, asupra unei clădiri portocalii, parcă semăna cu primăria orașului nostru. Camera s-a apropiat de cei doi militari care trăgeau cu furie. Mâna cameramanului începu să tremure și mama țipă: cutremur!

– Stai ușor doamnă, nu vezi că au intrat americanii în oraș?, o potoli nervoasă Pușa.

În fața camerei apăru un crainic tânăr, în blugi murdari și tricou alb, impecabil, cu înscrisul pe piept *Kodak*. După câteva clipe, din

care trebuia să înțelegem că se prezentase fără cuvinte telespectatorilor, tânărul, poate era de seama mea, tuns scurt și bronzat, se ghemui lângă trăgători. Își potrivea microfonul în dreptul gurii și fără să-i pese de răpăiala mitralierelor, ne vorbi solemn: „Dragi telespectatori, victorie! (sergentul-major dădu sonorul mai tare.) Trupele americane au debarcat acum trei ore în Somalia și de treizeci de minute se află în capitala acestui stat african. E ora șaisprezece, temperatura aerului oscilează în jurul valorii de treizeci și opt de grade și operațiunile militare decurg normal. Vă transmit ultimele vești din fața Parlamentului somalez, clădirea din spatele meu, cea de peste drum, înconjurată acum de patru regimente ale marinei americane, două divizii de tancuri și o trupă de geniști. Se încearcă o forțare terestră. Nu avem nici o știre despre starea președintelui american, dar surse bine informate ne afirmă că e O.K. Moralul soldaților noștri este ridicat, după cum se vede. Se apreciază că, în cel mult un sfert de oră, clădirea Parlamentului somalez va ceda în fața presiunii forțelor noastre. Până atunci, profităm de ocazie și vom sta de vorbă cu un protagonist al acestei operațiuni militare, de dimensiuni excepționale. El este *mister* Marius Hermeneanu și, vă rog, dragi telespectatori, să-l aplaudăm!“

Reporterul lăsă microfonul din mână și aplaudă de unul singur. Se întoarse la trăgătorul din apropierea sa și-l bătu pe umăr. Soldatul nu simți, continuă să tragă cu înverșunare. Reporterul insistă, aproape să-i smulgă arma din mâini. Atunci se întoarse, speriat că fusese atacat din spate, dar văzându-l pe tipul în tricoul *Kodak*, părăsi poziția de

luptă și se așează în fund, în fața camerei de luat vederi. Își scoase casca uriașă de pe cap și-o aruncă în afara cadrului de transmisie. Marius mesteca gumă. Focul automatelor se potoli dintr-o dată. Reporterul privi în spatele cameramanului, dădu din cap, putea începe. Recuperează microfonul și se așează pe un sac de nisip, lângă Marius.

Reporter: Mister Hermeneanu, cum vă simțiți pe pământ somalez?

Marius: Totul merge O.K., în afară de faptul că mă strânge bocancul stâng. (*Aprinse un băț de chibrit de talpa bocancului și pufăi mulțumit din țigara cu filtru pe care și-o scoase din buzunarul de la piept al uniformeii.*)

Reporter: Cu ce ocazie vă aflați aici?

Marius: Constituția americană a fost scrisă între lunile mai și septembrie 1787, la Philadelphia. În cazul în care era acceptată, Constituția urma să abolească cele treisprezece state suverane, slab unite la acea dată sub articolele Confederației din 1781. Constituția urma să adune cele treisprezece state într-o uniune federală cu un guvern central puternic. Cei în favoarea constituției s-au numit federaliști. Cei care i s-au opus s-au numit antifederaliști. În vederile antifederaliștilor, statele americane erau republici independente, în care virtutea cetățeanului putea fi promovată, iar cultura locală, păstrată. Ei argumentau că un guvern central puternic ar submina aceste calități. Poziția federalistă în favoarea Constituției a fost prezentată într-o serie de 85 de eseuri scrise de James Madison, Alexander Hamilton și John Jay pentru locuitorii din statul New York. Aceste eseuri au fost

publicate sub forma unei cărți, cu titlul „Federalistul“. Această carte este comentariul de bază asupra Constituției americane. Autorii nu și-au folosit propriile nume, ci au semnat cu pseudonimul Publius. După Plutarh, Publius a fost cel care a salvat Republica Romană. Am încercat de vreo zece ori să citesc această carte, dar n-am reușit. Deși am fost șef de promoție cu coroniță la liceu și la facultate, cartea mi s-a părut prea înaltă, iar eu un bou. În schimb am citit un scurt comentariu introductiv la Federalistul semnat A. M. și R. F. Hasing. L-am citit cu atâta plăcere, încât l-am învățat pe de rost. Se cunoaște, nu?

Reporter: Sunteți de puțin timp în această țară bananieră. Care vă sunt impresiile?

Marius: Iată un alt citat: Pentru prima oară am avut posibilitatea să examinez efectul sclavagismului asupra societății. Pe malul drept al râului Ohio, peste tot, vezi numai activitate și hărnicie, munca este onorată: nu există sclavi. Treci pe malul stâng și scena se schimbă brusc, încât crezi că ești la capătul celălalt al lumii. A dispărut spiritul întreprinzător. Acolo munca nu este numai dureroasă, ci și rușinoasă, muncind, te înjosești. Să călărești, să vânezi, să fumezi la soare ca un turc: Aceasta este menirea omului alb!

Reporter: Credeți în victoria noastră?

Marius (aruncând chiștocul): Sunt convins că democrația nu se face prin acțiuni de forță, pentru că, în fapt, intervenția noastră este o reacție la demersul primitiv al somalezilor. Este pentru prima dată

când un președinte american ajunge să fie răpit, sechestrat și obligat să rămână într-o țară care se chinuiește să ajungă la democrație și nu reușește. Președintele nostru a fost sechestrat pentru a-i învăța pe băștinași să trăiască normal. Motivația acestui gest surprinzător din partea somalezilor ajunși, se pare, în pragul disperării, ne-a rănit orgoliul – ne-am fi așteptat din partea rușilor la astfel de măgării – dar, pe de altă parte, ne înduioșează, motiv pentru care, după cum se poate vedea, intervenția noastră armată, la această oră, nu este prea dură, așa cum și-ar fi dorit o parte din publicul care ne încurajează.

Reporter: Ce va urma după reușita misiunii?

Marius: E destul de greu să vă răspund convingător. Avem, totuși, un guvern federal în care ne încredem. El va lua hotărâri. Dar, dacă aș fi senator ales, răspunsul meu ar suna așa: cred că soluția eliberării președintelui nostru pe cale armată este cea mai realistă. Cu ajutorul canalelor noastre de televiziune am aflat că președintele a acordat asistență, meditații, colocvii, cursuri de perfecționare, simpozioane politice timp de douăzeci și patru de ore nonstop și, atenție, n-a primit nici un dolar drept onorariu. O altă soluție, pe care personal n-am îmbrățișat-o, deși colegii mei republicanii au discutat-o îndelung, ar fi fost abandonarea definitivă a șefului executivului american aici, în Somalia, că la noi, o lume întreagă știe, nu-i o tragedie să pierzi un președinte. Problema alegerii altui președinte este o chestiune de timp. Abandonarea contravine, însă, principiilor democrației americane, le-am amintit colegilor republicani. În plus, procedând așa, după zeci

de ani, somalezii, șmecheri cum îi știm, ne-ar fi exportat președintele în același scop la congolezi sau zairezi. Altă soluție ar fi fost, ca să vedeți ce senator zace în mine, ar fi fost mutarea administrației de la Casa Albă în Casa Albă din capitala Somaliei, cu alte cuvinte, demontarea Casei Albe din Washington D.C. și montarea ei, cărămidă cu cărămidă, în Somalia. Numai că, o dată cu această operațiune, ar fi fost necesar să mutăm străzile, telefoanele, parcurile, clădirile din jur, automobilele, sateliții, bla-bla, bla-bla, ceea ce ar fi însemnat un efort financiar de care ar fi profitat Japonia și Comunitatea Europeană. Nu ne-ar fi adus nici un profit, în ciuda faimei pe care am fi câștigat-o. Rușii, vă amintiți, au procedat așa în anii '50, exportând revoluția lor. Președintele nostru va fi eliberat peste câteva minute, nu vă faceți probleme! Apoi vom staționa aici câțiva ani buni, pentru a le construi țopârlanilor, că altfel nu le pot spune, castre, băi termale, apeducte, poduri, piețe publice, biblioteci, le vom organiza spectacole și după toți acești ani, drept pedeapsă, nu ne vom retrage, oricâte triburi de boșimani ar da năvală peste somalezi. O.K.?

Reporter: După câteva ore de război, ce amintiri păstrați de acasă?

Marius: Nu păstrez nici o amintire, pentru că aici sunt fericit. Și un om fericit nu pune preț pe amintiri. Dar pentru că tot suntem în direct, am ocazia să-i recomand tatălui meu folosirea hârtiei igienice după ce-și face nevoile cele mari. Utilizarea hârtiei igienice este o chestiune de istorie și mentalitate. Nu vreau să fac acum istorie, dar pot să dezvălui faptul că tatăl meu a fost obișnuit să nu se șteargă la cur. O să-mi

spuneți că fiecare om are o mică ciudățenie. Adevărat. Dar asta nu-i o ciudățenie. Tatăl meu, repet, a fost obișnuit să nu se șteargă la cur. Cine la obișnuit? Societatea! Murdărind chiloții, mama a fost obligată să-i spele, pentru a păstra liniștea în familie. Iată șantajul făcut de societate. Cine a suportat acest șantaj? Noi, copiii! Dacă o luăm în sus, pe calea ierarhică a societății, vom sesiza același fenomen. Un bărbat care nu se șterge la cur nu poate deveni un tată bun. Eu, unul, nu mă șterg cu hârtie igienică, dar mă spăl cu săpun, să nu fac hemoroizi. . .

Reporter (la cameră): Într-adevăr, dragi telespectatori, peste puține minute, președintele nostru, sechestrat în clădirea Parlamentului somalez, va fi eliberat. Coșmelia din spatele meu va sări în aer și vom putea să-l revedem pe bătrânul președinte stând în fotoliul său de piatră, cu piciorul drept pus în fața celui stâng, cu mâinile așezate pe brațele fotoliului, cu pumnul stâng strâns și palma dreaptă întinsă, iar privirea blândă, de cal care paște, ne va fermeca printre ruinele Parlamentului somalez; și după ce președintele va fi degajat din moloz, va fi transportat cu avionul la Washington D.C. și depus într-un parc. Acolo îi este locul, să-l admire generațiile viitoare. După aprecierile experților, președintele nostru costă 88.400 dolari. Drum bun, domnule președinte, și explozie ușoară! Aici se încheie emisiunea noastră din lumea realităților somaleze. Vă mulțumim pentru atenția acordată, la revedere, dragi telespectatori!

4

– Mă, n-auzi? Scoală-te! Hai, scoală-te!

Tata stătea ghemuit la capul meu. Își pusese deja șapca din stofă și se îmbrăcase cu bluza de salopetă. Nu-și schimbase pantalonii de pijama.

– Greu te trezești! Mergem la fermă!

În bucătărie, mama tăiaze trei roșii într-un castron și prăjise patru ouă. Îl întrebă pe tata ce să-i pună la pachet, dar tata îi răspunse că nu are nevoie de pachet, azi ne întoarcem repede:

– S-au terminat roșiile. De acum, o să le cumpărăm din piață.

Am mâncat fără poftă. Mama mă întrebă dacă vreau pâine cu unt. Nu!

– Mâine-poimâine, trebuie să-ți spăl salopeta și pantalonii. I-ai purtat toată vara, Ilie!

Tata dădu din cap, o să-i dea la spălat.

– Fata aia a dormit acasă? se interesă tata.

– A dormit, a dormit! Adică doarme, că a venit târziu azi-noapte. Să-nceapă o dată facultatea, să lase plimbatul, că m-am săturat. În cât suntem astăzi?

Trecuse o săptămână de când Lolek și Bolek plecaseră subit, lăsându-i domnului Remus trei bancnote de un dolar. Tata ieși pe balcon să fumeze. Soarele încă nu răsărise din mare. Mama începu să măture prin bucătărie. M-am retras la fereastră.

– O să fie greu dacă nu mai aduce roșii. Măcar să găsească altă fermă, că-l ajutăm și noi. Ne-ar mai trebui niște cartofi și castraveți, acuș vine iarna și rămânem cu cămara goală. Și murături trebuie puse la borcan! Și varză! Dar de unde atâția bani, că de-abia ne-ajungem din pensia lui și voi nu vreți să-nțelegeți. Ar fi bine ca măcar tu să-l ajuți, că de la fata asta nu mai am ce să aștept. Cum te mai simți? Am auzit ieri că ți-a fost rău! Am vorbit cu el, poate facem un împrumut și te trimitem la stațiune. Ne interesăm unde, vedem ce doctori sunt. . . costă bani! Am și eu ceva bani puși deoparte, să ai acolo de cheltuială. Ce bine ar fi dacă n-ai mai fuma! Vezi să nu fumezi de față cu el! Să faci ce-ți spune, că după aia vine și-mi spune că ești moale și bleg. Crezi că pe mine nu mă doare când îmi reproșează că te-ai îmbolnăvit? Ah! Dacă aș avea bani, mulți bani, aș face ceva din casa asta. . .

– Tata știe de Marius?

Mama strânsese toate firimiturile în făraș. Aseară, după interviul cu Marius, domnișoara Pușa a închis televizorul și ne-a deschis ușa fără nici un cuvânt. Am înțeles că vecina noastră suferea de invidie și cu greu suportase interviul. Înainte de culcare mama mi-a spus: „Ăla n-a fost Marius! N-a fost băiatul meu!“ Am adormit repede.

Sergentul-major s-a ridicat de pe scaun după al doilea răspuns al fratelui meu, s-a scuzat că trebuie să plece la datorie, e de serviciu la intersecție și înainte de a trânti ușa, l-am auzit spunând că instalatorul care fusese la noi cu o zi înainte să descopere țeava spartă a fost lovit în cursul dimineții de o basculantă, când traversa regulamentar strada,

și a murit pe loc, iar colegul său de serviciu, pensionarul, care întâlnise un caz asemănător cu al nostru, a murit și el cu două luni în urmă, infarct, doamnă, infarct!

– Tata știe de Marius?, am repetat.

– Știe unde știm cu toții că a plecat. În America! Ce să-i fac? M-am săturat de reproșurile lui, o viață-ntreagă numai asta a știut. Și voi ați învățat de la el să-mi reproșați. Să-i fie rușine lui Marius că n-a trecut pe acasă atâta timp. Are o mamă, are un tată, e urât cum s-a comportat. Ce-o să zică Pușa? Că suntem o familie destrămată. Unul a fugit din țară, altul e bolnav și nu-i bun de nimica, iar fata umblă cu cine apucă. Tu crezi că eu nu știu că umblă cu Remus?

– Cu cine? Cu Remus? De unde ai mai scos-o și pe-asta?

– De unde... izbucni mama în lacrimi și se așeză la masă. M-a pedepsit Dumnezeu! Fata mea cu... Și-am vrut să stau de vorbă cu ea. Am putut? Imediat s-a ridicat de la masă, mi-a întors spatele și a trântit ușa! Pot eu să mă uit în ochii lui Remus? Pot eu să-l refuz când mă cheamă pentru curățenie la hotel? Pot să-i spun s-o lase în pace? Dacă află taică-tu, sunt nenorocită!

– Dar de unde știi că Luiza... .

– Lumea vorbește și nu vorbește prostii!, șuieră mama cu ură. Nu râde! Asta-i viața! Puțin îi pasă lui taică-tu! A muncit pe șantier, nimeni nu i-a făcut vreodată un reproș, a fost respectat, domnul Hermeneanu are copii buni! Dar mama lor îi strică. Și mă doare, că sunt mamă, să aud că fata mea umblă cu un boșorog. Ce să mai zică?

Se auzi trântită ușa de la balcon și mama se opri. Mi-am luat pălăria de paie și revistele. Tata îmi spuse să las revistele acasă. Mama mi le luă și le puse pe masa din sufragerie. Se întoarse îngrijorată în hol:

– Ați văzut? S-a mărit pata din tavan.

Tata mototoli sacoșa din plastic în sacoșa din cârpă, cu mânerle din lemn.

– Vezi c-am plecat!, spuse tata, conform obiceiului său, în loc de „la revedere“.

– Aveți grijă! Să veniți repede. . . Uite c-am uitat să-ți cos nasturele de la salopetă. Când te întorci, să mi-l dai să ți-l cos!

– Dacă te-ai uitat la prostii normal c-ai uitat de nasture!, își strânse tata bluza în pantaloni și ieși pe hol.

Ne-am oprit în stația de autobuz. Am pornit pe strada ce ducea spre centrul orașului. Soarele răsărise din mare. Știam că ferma de roșii se afla pe undeva, prin împrejurimile mănăstirii domnișoarei Pușa, dar nu știam cum se ajunge până acolo. Doi bărbați îl salutară vesel pe tata: „Să trăiești, nea Ilie!“ Tata le răspunse și trecu mai departe.

La intersecția din centrul orașului, deraiase un tramvai. Bloca-se circulația, lume adunată, strigăte, vatmanul înjura. Printre „gură-cască“ am zărit-o pe Luiza. Lângă ea, un băiat înalt, bine făcut, tuns scurt, în geacă neagră de piele, blugi strânși pe coapse și cizme negre până la genunchi. Un rocker. Tata se strecură printre oamenii adunați în jurul tramvaiului. Luiza ne văzu și ne ajunse din urmă:

– Unde vă duceți?

Tata se opri, dar nu-și ridică privirea.

– A murit președintele Americii! Știați?, ne întrebă tristă. Au anunțat la radio... Unde vă duceți?

Tata porni mai departe, iar eu i-am făcut semn cu mâna, un semn care nu însemna nimic. În spate, rezemat de stâlpul semaforului, rockerul o aștepta cu țigara în gură.

Am trecut de fabrica de conserve și am intrat în mahalaua din nordul orașului. Cunoșteam zona foarte puțin. Din acest cartier ne-atins de planurile de sistematizare și vecin cu Șantierul Naval proveneau infractorii orașului. Iarna, ulițele sunt pustii, câinii se strâng în haite și atacă trecătorii. Toamna, mahalaua e plină de noroaie. Aici se întâmplă cele mai teribile crime și violuri. Grupul Luizei nu frecventa cartierul. Nimic nu-i atrăgea pe prietenii versați ai soră-mii: case în ruină, bordeie, „bombe“ în care muncitorii necalificați își beau chenzinele, o școală părăsită de profesorii înspăimântați, ogrăzi pustii, sărăcie, gunoaie.

Am intrat pe o stradă largă, plină de praf. Câinii nu se treziseră. Tata se opri în capul străzii. Se retrase la umbra unui plop și își aprinse o țigară. Mica intersecție era pustie. Casele din jur păreau ceva mai curate.

– Vezi casa aia? Îmi arată o casă mică, cu geamurile la stradă, proaspăt văruiată. Acolo, am stat eu cu mă-ta patru ani, într-o cameră de trei pe doi.

Știam. Mama îmi povestise, dar nu-mi arătase niciodată casa. Au stat în gazdă la o grecoaică văduvă. Au dus-o greu. După primul an de căsnicie, mama a vrut să divorțeze. Tata o bătea de față cu grecoica. Apoi a pierdut o sarcină.

Tata o luă pe ulița din stânga, întorcând spatele amintirilor. Ne apropiam de Șantierul Naval.

– De abia când ne-am mutat în bloc, ne-am cumpărat pat. Până atunci am dormit pe jos, pe o saltea cumpărată din talcioc. Zece lei am dat pe ea. Ai auzit?, insistă tata. Pe vremuri, zece lei erau o avere. Mă-ta gătea la plită. Aveam două furculițe și două linguri, un cuțit și două farfurii. Ai mei nu mi-au dat nimic. Ce să-mi dea, dacă nu aveau? Îmi dăduseră bani de tren, să plec din sat. Uite, aici a fost cinematograful!

După trei luni de la nuntă, mama a încasat prima palmă. A fost de ajuns să înceapă seria. Scăpa un cuvânt, jap, o palmă! Așa, din senin? Da. Dar de ce dădea? Din orice motiv. Nu-i găteai bine? Nu-l spălai? Colegii de serviciu îi laudau mâncarea adusă în sufertaș. Nu pleca la șantier cu pantalonii murdari sau necălcați, chit că se întorcea cu ei plini de noroi și cu pete de ulei. Salopetele le freca la mână, cu sodă și apă încălzită pe plită. Spăla în liniște, că Ilie trebuia să doarmă. Muncea peste program.

– Duminica, ieșeam cu mă-ta la film. Dădeam doi lei pe bilete, apoi mergeam la „Pinguinul“, era o terasă tot pe strada asta, dar mai în spate, și beam două romuri și mâncam mici, mari cât cartofii.

Distrația ne costa opt lei. Ce dracu' sunt astea?

În locul cinematografului se înălțau două barăci, înconjurate cu sârmă, legată la nivelul genunchilor de trei țărushi din fier. Barăcile aveau ferestrele zăbrelite. Nu venea nici un zgomot dinăuntru. Din una ieșea un cot de țevă, ce arunca un fum subțire, cenușiu. Nu puteam să-mi explic cum recunoscuse tata locul fostului cinematograf. Și când o scotea din casă la „Pinguinul“, Ilie se întâlnea cu colegii lui, la fel de tineri, burlaci sau proaspăt căsătoriți, puneau alături două, trei mese, comandau bere și vorbeau despre vapoare, pontaje, bani, suduri, vorbeau până se întuneca. Hai acasă! Pe drum tăcea. Uneori, bine dispus, îi spunea că ăla care stătuse în capul mesei este Vasile Frosin, cel mai bun sudor din șantier, celălalt, din dreapta lui, cu degetul mare lipsă la mâna stângă, e Radu, meseriaș la clasa întâi, se pricepe să repare și ceasuri elvețiene. . . A doua zi, o lua de la capăt. Sufertașul, spălat chiloții, ciorapii, maiourile, măturat, gătit, socotit fiecare leu în piață. Ca s-o ducă la film, trebuia să-l ia cu binișorul. O dată, în timpul proiecției, a observat că el o privește atent și s-a intimidat: uite că și-n timpul filmului nu-și ia ochii de la mine! Era fericită, o iubea totuși, chiar dacă o bătea, și acum o privește, îi este soție, spală, calcă, gătește pentru el, face dragoste când vrea el, așa, emoționată a stat jumătate de film, dar n-a mai rezistat. . . s-a întors la el. Ilie dormea. La alte filme a sforăit.

Peste drum, în spatele nostru, după gard, o femeie cu baticul tras pe frunte, într-o rochie înflorată, ne urmărea. Avea o față pământie

și prin găurile gardului i se vedeau picioarele murdare. Tata tresări când o văzu. Îi aruncă solemn un „bună ziua“. Femeia nu-i răspunse. A plecat mai departe, dar după câțiva pași, glasul ei veni spre noi ca o ghiulea:

– Chiorilor! Huoooo! Chiorilor! Hoșilor! Huoooo!

Tata luă o piatră de pe drum și o aruncă în direcția femeii. N-o nimeri, dar o potoli, înjurând-o urât, printre dinți. Transpirase și bluza salopetei îi ieșise din pantaloni. Îmi făcu semn din cap să merg mai repede. Trecu pe lângă noi un Trabant care ne umplu de praf. Am părăsit strada, luând-o de-a dreptul peste un maidan, unde rugineau două caroserii de autobuz printre movilele de gunoaie. La orizont, se înălțau macaralele Șantierului Naval. Tata le privea încordat ca un artilerist care-și căuta linia de ochire. Sandalele mă rodeau, îmi intra praf printre degete.– Aștia de-abia muncesc, zise tata, obligându-mă să mă uit în direcția șantierului. Și când ne-am mutat la bloc, mă-ta a plâns după casa grecoaicei. Ne-am băgat boarfele în trei valize. Atâta aveam după patru ani de muncă, patru valize. Am luat și salteaua, am pus-o pe jos în sufragerie. După aia am făcut un împrumut la „ceare“. Că se putea, eram angajat, aveam dreptul. Dar nu pentru asta a trebuit să muncim. Am muncit ca să câștigăm bani. Marius a fugit de greu, acolo unde e viața ușoară. Nu l-am trimis eu!

Tata nu uitase salteaua, spre deosebire de mama, care nu-mi pomenise nimic, niciodată. Probabil că pe saltea îl făcuseră pe Marius. Încercam să-mi imaginez, mergând prin praful maidanului, cum dor-

meau pe saltea. Aveau și două perne albe, o plapumă neînfățată, un cearșaf gros, înnegrit la un capăt, pentru că tata nu se spăla pe picioare prea des. Încercam să-mi imaginez cum o mângâia pe mama, pentru că nu l-am văzut vreodată făcând un gest de tandrețe și probabil că Luiza avea dreptate: Dacă ar fi avut o amantă, sigur ar fi scăpat un gest tandru și în familie. Dar tata a avut-o numai pe mama, poate din comoditate sau credință. „O amantă costă bani“, era de părere domnul Remus. „Măcar de-ar fi avut, știam și noi de ce trăim așa de săraci!“, oftase Luiza. Soarele se înălțase deasupra macaralelor. Încercam să-mi imaginez cum se lăsa mama mângâiată de mâinile lui groase și negre care, în clipele de furie, îi loveau capul, pieptul și burta. Cum îndura să fie mângâiată cu astfel de bâte? Îl iubea? Îmi imaginam buzele lor atingându-se timid, apoi încleștându-se pătimaș. Păru mamei strâns de palmele lui băttătorite, fără nervi, genunchii lui grei doborându-i rezistența picioarelor, gura tatălui meu mozolind un sân, așa cum văzusem demult într-un film, și celălalt sân, mama gemând de plăcere. Reușeam să disting în bezna camerei trupurile lor chircite într-un colț. Două suflete se chinuiau să fie fericite, făcând ceea ce milioane de cupluri fac pentru a fi fericite. Poate că tata era violent, grăbit să termine, nu-i păsa de orgasmul mamei. A doua zi, se trezea înainte de răsăritul soarelui. Totuși, trebuia să facă asta, cum o fi, avea o nevastă, s-ar fi auzit prin șantier că dormea în loc să... Femeia trebuie mulțumită! Să îndure sudoarea lui, balele, duhoarea gurii, încă puțin, e obosit, mâine dimineată sună ceasul. În camera

vecină, grecoaica trăgea cu urechea și râdea, o să-i facă mamei alt chiuretaj. Ceasul suna, și mama, în cămașă de noapte, umplea sufertașul cu mâncare de fasole. Tata se bărbiera. Din mizeria sau din dragostea lor m-am născut?

După ce am traversat maidanul, am intrat pe o stradă pietruită, cu case mici, îngrămădite, dar curate. Din loc în loc erau plantați castani tineri. Oamenii întâlniți, în majoritate bătrâni cu sacoșe, erau îmbrăcați mai curat decât cei ce locuiesc în cartierele cu blocuri. Aici trăiește prima generație de șantieriști, care construiseră primele vapoare, care îndeplinseseră primul plan cincinal. Oamenii de pe stradă se mișcau încet și vorbeau în șoaptă. Tata intră într-o tutungerie mică, de unde cumpără un pachet de țigări fără filtru.

– Vrei și tu?

Nu. Vânzătorul, un bătrân cocoșat, râse în spatele lui. Îl cunoștea pe tata. În fața tutungeriei, tata își aprinse o țigară. Trase adânc primul fum, mulțumit. Traversă strada. L-am urmat și după câteva case am intrat într-o cârciumă cu o firmă albastră la intrare, pe care scria cu litere galbene: *Sirena*. Era o cameră întunecoasă, de două ori mai mare decât sufrageria noastră, cu podeaua din scânduri negre, spălate cu petrosin, cu un bar îngrămădit de șase mese, două fiind deja ocupate de consumatori. Mirosea a bere acră. Bărbatul de la bar, un tânăr fără halat, se uită atent la tata, care se oprise să aleagă masa. Acolo, în colț, lângă soba de teracotă. Tata se așeză cu fața spre intrare. Fețele de masă erau albe, scrobite. Peretii păstrau zugrăveala

fostei case în care se amenajase cârciuma. Pe fiecare masă se afla câte o scrumieră. Tata își șterse marginea inferioară a șepcii cu sacoșa de cârpă, apoi o puse la loc, pe creștetul său ferit de calviție, de invidiat la o asemenea vârstă. Din spatele barului apăru o femeie durdulie, în halat verde, parcă era mama, echipată în zi de lucru la hotel. Ne salută și tata comandă două beri. Femeia îl privi lung și se întoarse la bar.

– Ia, mă, și fumează! Nu răbda ca prostu'! Îmi întinse pe masă pachetul cu țigări.

Mi-am aprins o țigară de la jarul său, să facem economie de chibrituri. Chelnerița veni cu două halbe și tata plăti imediat. Îi lăsă bacșiș zece lei și femeia îi mulțumi. Am băut jumătate de halbă pe nerăsuflăte. Era o bere îndoită, dar rece. La cea mai apropiată masă, un bărbat cu ochelari, cărunt, cu aer de profesor pensionat de curând, îi făcea „capul mare“, în șoaptă, unei femei cam trecute, care nu-i plăcea să-l asculte. Femeia fuma tristă. La altă masă, un bătrân în costum la două rânduri, sprijinit în baston, își sorbea berea, obosindu-și privirea pe un ziar.

– Tu ai vreo fată?, se trezi brusc tata.

– Nu, dar am să-mi fac.

– Să-ți faci, mă aprobă tata.

În spatele meu se auzi un „salut!“ adresat tânărului de la bar, apoi un „săru' mâna!“ aruncat chelneriței sau femeii care-l asculta neatentă pe profesorul încăruntit. Pașii noului intrat se apropiau de

masa noastră. Tata se prefăcu că nu-l vede.

– Salut, nea Ilie, se opri la masă un bărbat înalt, de vreo patruzeci de ani, care-i întinse mâna.

Tata îi răspunse fără să se ridice. Bărbatul părea emoționat de întâlnire. Zâmbea cu un fel de milă. Avea niște buze groase, obrazul bine bărbierit, părul tuns scurt, cămașă albă cu mâneci lungi și pantaloni maro, strânși de o curea groasă. Comandă Rozaliei – femeia în halat verde – trei beri și se așeză la masă cu același zâmbet enervant:

- Ce faci, nea Ilie? De când nu te-am văzut! Ce faci?
- Prost, recunoscu tata, golindu-și grăbit halba.

Bărbatul oftă, vru să spună ceva, dar Rozalia aduse halbele și ne lăsă în pace. Străinul ciocni cu tata, apoi dădu să ciocnească și cu mine, dar se opri:

- E băiatul cel mic?
- E fiul meu, răspunse tata.
- Noroc, îmi zâmbi fără motiv.

E o bere bună și rece. Bărbatul își aprinse o țigară americană. Ținea pachetul în buzunarul cămășii.

– Când mi-a zis Cămila la telefon că ai luat țigări cu parolă, nu mi-a venit să cred. Nea Ilie și-a amintit de noi. De unde știai cum... trase cu ochiul la mine și se opri să tragă din țigară.

- E fiul meu, spuse tata.
- De unde știai cum pot fi chemat?
- Știi și eu câte ceva, ce, numai voi le știți pe toate?

– Nu zic că ai procedat rău, dar lucrul ăsta este grav. Înseamnă că parola noastră nu mai e un secret. De unde o știi?

– Văd că te-am deranjat, Dugane, dădu tata să se ridice.

– N-o lua așa nea Ilie! Nu te grăbi. . .

– Păi așa o iau, ridică tata glasul.

Bărbatul încercă să-l liniștească, punându-i palma sa albă pe umăr.

– Nea Ilie! Ne bucurăm că ne-ai căutat, doar ești al nostru, dar în actualele condiții social-politice noi trebuie să ne luăm toate măsurile de precauție.

– Ce, mă, v-ați dat cu teroriștii?

Dugan, râse și bău.

– Nea Ilie, de mult voiam să te caut, să stau de vorbă cu matale. Mă bucur sincer că ai venit. O să le spun tovarășilor. . .

– E fiul meu, repetă tata.

Dugan se întoarse:

– Azi, noapte, americanul era să moară. A leșinat la un dineu. A scăpat ca prin minune. Dar nu-i dau mai mult de-o lună de trăit.

– O fi mâncat prea mult, nu-i port eu de grijă, răspunse tata.

– La radio a zis că a murit. Și aseară, la televizor, am văzut imagini din Somalia!

– Prostii, mă opri Dugan. Numai filme tâmpite se dau la televiziunea prin cablu. Ne îndoctrinează capitaliștii cu cablul lor. Nimeni nu știe cine-i în spatele acestui post de televiziune. Noi avem o bănuială. E cineva din oraș. Cu mulți bani! . . . Dar să revin la american. Dacă moa-

re, politica se va schimba și noi trebuie să fim pregătiți, să nu rămânem în fața istoriei. Rușii, nemții, japonezii de-abia așteaptă schimbarea pe plan internațional. Va fi o nouă orientare. În acest spirit, trebuie să ținem cont de ultimele hotărâri care s-au adoptat la plenara de la București. A fost un om de-al nostru acolo. A fost ales același birou executiv, asta pentru a menține unitatea partidului. În curând se vor declanșa mișcări muncitorești în toate orașele țării, cursul leului se va prăbuși, partidele vor fi blocate, iar noi trebuie să fim pregătiți pentru a ne pune în fruntea oamenilor, să-i conducem spre victorie. Dar ne trebuie cadre de nădejde, nea Ilie! Să știi că ne întâlnim de două ori pe săptămână. Ne-am bucura dacă ți-ai relua activitatea revoluționară.

– Mă piș pe activitatea voastră revoluționară!

Dugan încremeni cu țigara între buze. Fumul îi intra în ochi, dar nu clipea. Tata își șterse fruntea cu sacoșa de cârpă. Așeză atent sacoșa pe masă, lângă halbele cu bere.

– Nea Ilie, eu înțeleg că matale ești supărat pe noi, dar nu înțeleg de ce. Marxismul vorbește clar despre contradicțiile inerente dintre generații, dar acestea, în cazul nostru, se pot rezolva pe cale pașnică, prin analizarea tuturor aspectelor conflictuale. Noi nu pretindem că matale ai pierdut definitiv partida, noi susținem că trebuie neapărat să te racordezi la realitățile actuale.

– Și care sunt astea, măi Dugane?

– Uite, nea Ilie! Pentru noi, un câine mort este un câine mort și nimic mai mult. Am pornit lupta de clasă fără complexe istorice, fără

ruși, fără evrei, fără tancuri. Lupta de clasă n-o să dispară în vecii vecilor. Depinde cum o desfășori pentru a ajunge la rezultatele dorite. Voi ați desfășurat-o nesatisfăcător. Țsta-i adevărul. Realitățile actuale sunt diferite de-ale voastre.

Dugan apucă halba mulțumit și dădu pe gât restul de bere. Se înroșise. Rozalia schimbă scrumiera. Dugan mai comandă trei beri. După câteva clipe de tăcere încordată, așteptând berile, tata prinse firul ideilor:

– Da, da, da... deci realitățile actuale. Realitățile... Eu nu pricep nimic.

– Nea Ilie, peste două săptămâni șantierul nostru intră în grevă. Va fi grevă generală în toată țara, până va cădea guvernul. Avem un plan. A fost discutat și aprobat pe ordinea de zi a plenarei. Trebuie dat jos evreul ăla din fruntea guvernului. Pentru organizația noastră au fost trasate sarcini precise. Toate detaliile au fost pregătite. În două săptămâni va veni semnalul de la București. Este vorba de o mișcare internațională, cu ramificații în Europa, Asia, America Latină. Victoria noastră va depinde numai de rapiditatea cu care vom acționa. Matale ai putea să ne ajuți, să le vorbești, oamenilor din șantier. Ei te cunosc, te vor asculta, avem pregătit discursul, îți cunosc munca revoluționară.

Rozalia așeză berile pe masă. Speriat să nu-i atingă șapca, tata și-o îndesă pe cap.

– Eu am muncit, n-am făcut politică, spuse tata revoltat. Ce muncă

revoluționară? Mi s-a spus să strâng cotizația? Am strâns-o. Mi-au cerut să fac procese verbale? Le-am făcut! Mi-au cerut să iau cuvântul? L-am luat! Am fost chemat duminica la muncă? Am venit! Ce fel de muncă revoluționară vrei tu, Dugane?

Tata nu mai așteaptă răspunsul. O mișcare la bar îi atrase privirea. Dugan se întoarse nervos, dar exclamă vesel:

– Oooo! Să trăiți, tovarășu' Ceaușescu!

Cu mijlocul înfășurat în mai multe folii de plastic murdare, omul se târa, strângând în mâini câte un mâner de fier, cu care se opintea în podea. Rozalia țipă la el să iasă, că-i zgârie podeaua cu fiarele, de-abia o spălase, dar Dugan îi luă apărarea și-l chemă la noi. Era un băiat tuns zero, cu fața neagră, nespălată și cu o privire bolnavă. Ajuns la masa noastră, Dugan îl mângâie pe creștet, iar el întinse gâtul, să vadă ce avem pe masă. Nu reuși, pentru că era prea mic. Începu' să bolborosească, să dea din mâini ca o maimuță.

– Ce vrei, măi Ceaușescule? Vrei țigări?, își îndulci glasul Dugan. Ologul înțelesese și dădu repede din cap, cu limba scoasă ca un câine. Dugan îi întinse două țigări fine. Și tata îi întinse una de-a lui. Pe aceasta și-o lipi între buze, iar pe celelalte le ascunse în foliile de plastic. Dugan îi aprinse țigara cu chibritul nostru.

– Bere vrei, Ceaușescule?

Pufăia lacom, uitându-se sub masă. Dugan râse și ne făcu din ochi. – Vin de Odobești vrei, tovarășe? Nu vrea, dom'le! Femei vrei Ceaușescule?

Copilul clătină energic din cap, dorea! Dugan râse satisfăcut. De la masa vecină, femeia tristă ne privea cu un aer compătimitor, dar profesorul încărunțit continua să-i vorbească.

– E fericit, ne explică Dugan comportamentul infirmului. Îl cunoașteți? L-au găsit niște țigani în gunoaiele din spate, pe maidan. O curvă l-a aruncat acolo și n-a murit, dom'le! Chestia e că l-au găsit chiar în ziua în care a picat Ceaușescu. Al dracului avorton, cum a rezistat. Niște elvețieni care au venit cu ajutoare l-au luat din casa țiganilor, l-au dus la ei, i-au tăiat picioarele paralizate, l-au îndopat cu medicamente de-ale lor, uite ce dezvoltat este, și ni l-au trimis mezel înapoi. Dracu' știe ce droguri i-au dat să-nghită și a crescut așa de mare. E bun de trimis la școală! Dar cine știe să aibă grijă de el? Oligofreni din ăștia ne fac țara de răs. Da' Ceaușescu nostru e inteligent și fără școală. Înțelege tot ce-i spui. Oligofrenul strânse chiștocul în palmă și-l umezi cu buzele. Apoi îl înghiți. Dugan își făcu cruce. Ologul privea atent la pantalonii tatii. Dugan îl avertiză în șoaptă: „Stai liniștit, nea Ilie, că te place!“ ologul începu să-și miște capul, înainte – înapoi. Tata îl privea de sus, scârbit. Deodată, copilul se opri, parcă adușmea. Se aplecă până la sandaua tatii, gata să se prăbușească. Stătu în cumpănă, sprijinit în mâinile sale negre și cu o zvâcnire sălbatică, îi sărută zgomotos piciorul încremenit. Tata nici nu tresări. Dugan râse:

– Ce ți-am spus, nea Ilie! Te place tovarășu Ceaușescu! Poate te ia în comitetul central! Gata, Ceaușescule! Lasă-ne în pace! Ți-am dat

ce vrei, hai, marș!

Ceaușescu nu se clinti. Rânjea. Lăsase o urmă de bale pe pantalonul tatii. Dugan îl lovi cu piciorul.

– De ce dai Dugane?, se revoltă tata.

– Dă-l dracului de avorton! Să se ducă la mă-sa care l-a făcut, paștele mamei lui!

Dugan îl scuipă și ologul se retrase. Rozalia ieși din spatele barului, rea de gură, și îl goni, să nu te mai prind pe aici, spurcăciune!, îl scuipă și ea, apoi începu să măture podeaua. Nu lăsase urme cu fiarele lui. Dugan își trecu degetele prin păr, oftând afectat, parcă se săturase să mai tragă din țigări fine.

– Și în rest ce mai zici, nea Ilie? Cum îți merge pensia?

– Am nevoie de bani.

Dugan ridică vesel din umeri.

– Vreau să-mi cumpăr o casă. Trei milioane, cu împrumut, continuă tata.

– Împrumut trei milioane? De ce nu te duci la bancă?

– Dacă ceream la bancă, mă duceam la bancă. Eu am venit la voi. Facem acte în regulă, voi fixați dobânda.

– Trebuie să vedem. Da' ce ți-a venit tocmai acum?

– Nu mai pot să stau acolo. Îmi curge apă din tavan.

– Cheamă instalatorul! Dacă vrei, îți trimit un băiat din șantier să te rezolve. O fi o țeavă spartă la vecini.

– Nu curge de la vecini, dar curge, zise tata apăsător și Dugan căscă

ochii teatral.

Trase un gât de bere, apoi îl chestionă grav pe tata despre pata din tavanul sufrageriei, cum se formase, de cât timp curge, unde este plasată, ce măsuri luase. Tata răspunse în silă, parcă regreta că-i spusese.

– E foarte bine că ne-ai informat, nea Ilie. Voi înscrie problema pe ordinea de zi a primei ședințe. Nu trebuie să-ți pierzi cumpătul. Știm că așa ceva s-a întâmplat cu ani în urmă, deci avem experiență. Unui om de-al nostru i-a apărut tot așa, din senin. Vom discuta cu cea mai mare răspundere cazul matale și, în funcție de răspunsul care va veni de la București, vom acționa în consecință. Dar să știi că o casă te costă mai mult de trei milioane. Cu pensia matale. . .

– Știu! Realitățile actuale sunt complicate și lupta de clasă cere mulți bani.

– N-o lua așa, nea Ilie! Te asigur că nu vom neglija cazul matale. Îl vom rezolva cu responsabilitate. Este în interesul nostru, al tuturor. În ce privește propunerea pe care ți-am făcut-o, eu zic să te mai gândești. Tovarășii vor ca să le vorbești oamenilor, numai să vrei. . . Trebuie să plec, îmi pare bine că m-ai căutat, nea Ilie. Sănătate!

Dugan îi strânse tatei mâna, iar mie îmi aruncă o privire îngăduitoare. După ce îi șopti ceva tânărului de la bar, Dugan ieși fără să mai întoarcă privirea. Tata își bău halba până la fund, râgâi obosit și se ridică:

– Gata!

Numai bătrânul în costum la două rânduri, cu berea pe fundul halbei și ziarul sub nas, mai rămăsese în cârciumă. Tata încercă să plătească berile la bar, dar tânărul, amabil, spuse că domnul Dan Dugan a avut grijă. În fața *Sirenei*, tata se opri cu mâinile în șolduri, de parcă l-ar fi căutat pe cel care ieșise înaintea noastră:

– Dan Dugan, ăsta e milionar în dolari, în cristoșii mamei lui!

În capătul străzii întorcea o linie de tramvai. Tata cumpără două bilete, unul mi-l dădu, spunând că el mai rămâne prin oraș. În așteptarea tramvaiului, își aprinse o țigară:

– Pe grecoaica aia o chema Gheracopol. Ți-a zis mă-ta de ea, nu-i așa? Ție îți spune totul. Așa v-a crescut, de partea ei!

Mama nu-mi vorbise niciodată de Dan Dugan. Poate nici nu-l cunoștea. Tramvaiul sosi și tata a coborât după trei stații. La intersecția din centrul orașului, circulația se reluase, dar am coborât, preferând să merg pe jos. Era prea devreme să mă duc acasă. Am intrat într-o Alimentară, sperând să găsesc un fost coleg de liceu care să mă împrumute cu niște bani. Apăruseră două reviste noi. Nu am găsit nici o figură cunoscută. Pornind pe bulevard, am observat că agitația creștea. Mulți oameni mă depășeau în grupuri, vorbind și gesticulând energetic, parcă mergeau la stadion, în zi de meci. Nu vorbeau despre fotbal. Și mașinile se înmulțiseră pe stradă. Treceau în viteză, în același sens, spre plajă, claxonând aiurea. Am grăbit pasul. Vândătoarele de la magazinele de la parterul blocurilor ieșiseră în stradă, privind defilarea spontană. Am vrut s-o întreb pe vândătoare, dar cineva îmi

strânse palma și m-am întors speriat:

– Bună!

Cristina purta un tricou roz, fără mâneci, care îi cădea peste o fustă albă, scurtă, strânsă pe coapse. Nu se ducea la plajă. Lângă ea, pășea apăsat în cizme rockerul pe care-l văzusem cu câteva ore în urmă, însoțind-o pe soră-mea.

– El e Bobby, mi-l prezintă Cristina, și Bobby îmi strânse mâna din mers.

Cristina mă întrebă ce fac și eu i-am răspuns, bine, Bobby era bărbierit impecabil, probabil folosea și creme de față. A avea un cerceț auriu prins discret în urechea stângă. Cristina îmi privi părul și-mi zâmbi ironic. Nu se țineau de mână. Îl urma vioaie, depășindu-i cu abilitate pe cei care staționau nehotărâți pe trotuar.

– Mergem să trăim iluziile altora, îmi strigă Cristina, și Bobby o trase de mână, de parcă n-ar fi trebuit să-mi spună acest lucru.

S-au pierdut în aglomerația străzii. Camioane cu muncitori din șantier, autobuze deturnate de pe traseu, autocare cu turiști ce-și schimbaseră traseele, bicicliști, automobile particulare, chiar și câteva Salvări blocau bulevardul. Dialogurile din jur deveniseră mai clare. De la doi pensionari cu lacrimi în ochi am aflat că americanii au sosit în largul coastei noastre. Americanii apăruseră cu trei ore în urmă, mi-au repetat bătrânii. La postul național de radio și televiziune nu se anunțase nimic. Turiștii de pe plajă i-au observat și au dat alarma.

Plaja devenise neîncăpătoare. Oamenii se urcaseră pe capotele

mașinilor, pe cele două chioșcuri, în balcoanele hotelului. Terasa rămăsese fără scaune și fără mese. Cei mai curajoși cocoțaseră pe epava cargoului și făceau semne în larg. Blocul nostru era în sărbătoare, toate ferestrele și balcoanele erau viu colorate. Numai la etajul patru geamurile erau închise. Din mijlocul plajei nu vedeam mare lucru. Mulți oameni se înghesuiau în apă. Priveau în depărtare, cu mâna streășină la ochi. Alții, prevăzători, foloseau binocluri și povesteau înflăcărați celor ce se chinuiau să distingă ceva cu ochiul liber. Tot felul de mașini continuau să-și facă loc, claxonând asurzitor. Se discuta aprig în grupuri, se rememorau istorii, bătălii, tratate internaționale, controverse, Stalin, Yalta, istoria s-a întors și ne ia de unde ne-a lăsat. . .

În fața blocului, se formase o coadă ordonată. La ușă, domnișoara Pușa, ajutată de sergentul-major Grigore Postolache, rupea bilete pentru cei care doreau să urce la etaje și să-i vadă pe americani. Crezând că vreau să le-o iau înainte, cei de la coadă au început să țipe, să fluiera, stai, mă, la rând, dar sergentul-major îi linișți imediat, e locatarul blocului și are prioritate.

– Ai văzut ce ne-a făcut Marius?, mă luă în primire domnișoara Pușa, fără să se oprească din vânzarea билетelor.

Rupea în două un bilet de autobuz scos de mult din circulație și o jumătate o arunca în palma solicitantului. Polițistul patrula pe lungimea cozii.

– Am avut un scandal aici, de nu-ți povestesc! Mi-au spart geamurile de la intrare, au distrus ușile apartamentelor părăsite. Animale!

Eu sunt mulțumită de un singur lucru, blocul nostru, așa cum e, își ia revanșa asupra istoriei. Să urce atâta lume în el... dați-mi cinci lei, că n-am să vă dau restul... atâta lume! Pentru ce? Să-i vadă pe americani. Pentru chestia asta, blocul merită să intre în istoria României. Urci la etaj ca să-ți vezi trecutul în largul mării. Oricum Marius n-a fost un domn la faza asta. Putea să ne dea un semn dinainte, să ne pregătim. Vă rog să nu vă îngrămădiți, că sunt locuri destule! S-a dus la americani, le-a spus unde suntem, le-a arătat drumul pe hartă până la noi și să vezi mai departe ce-o să iasă.

Coadă înainta în ordine până la intrare. După ce omul primea jumătatea de bilet, pornea în fugă pe scări, ca într-o cursă contra cronometru. Toate ferestrele apartamentelor cu vederea spre mare erau asaltate. La etajul doi, într-un apartament aglomerat, câțiva bărbați încercau să spargă zidul folosind niște răngi. Pe scări, înghesuiala era atât de mare, încât urcam o treaptă, ținându-mă cu mâinile de balustradă. Oamenii urcau și coborau țipând, injurând, iar cei prinși în busculade urlau degeaba. Nici copiii nu erau cruțați.

La etajul patru, trei bărbați băteau în ușa noastră cu pumnii, gata s-o spargă. Probabil că mama se baricadase. Agresorii erau enervați că nu puteau să intre în apartamentul nostru. Am reușit să ajung în spatele lor. Plănuiau să spargă ușa, vor plăti pagubele, nu-i nici o problemă, o dată în secol vin americanii la noi! Nu știam cum să-i opresc. Cei din spate mă înghionteau și nu puteam să-mi păstrez echilibrul. Unul dintre turiști, slăbănog și cu pielea cojită pe gât, apăsă

clanța cu piciorul. Cel mai solid, un grăsan transpirat, se învoi să fie „berbec“, dați-vă la o parte, c-o rezolv! Își făcu elan, aruncându-mă peste o femeie care se lovi cu capul de ușa liftului. Femeia urlă și se agăță cu unghiile de ceafa mea. Pălăria îmi zbură de pe cap. Grăsanul lovi ușa fără rezultat. Poate că mama nu era acasă, altfel ar fi țipat dinăuntru. Am dat să mă ridic, dar femeia leșinase și risca să fie strivită de cei care coborau fără să le pese. Picioarele începuseră să-mi tremure. Grăsanul se pregătea pentru a doua lovitură. Făcându-și elan, ajunsese până la mine și atunci l-am mușcat de picior. Răcni, dar nu mușcătura mea îl doborî în genunchi. Câteva picioare aplicate în plină figură îl aruncară în nesimțire, lângă femeia din brațele mele. Pe slăbănogul care sărise în ajutorul grăsanului, tata îl lovi în obraz cu mânerul sacoșei. Turistul își acoperi fața urlând. Tata îl prinse de păr pe grăsan și îmi făcu semn să îl apuc de un picior. Apoi urlă, să se facă loc, a leșinat un bărbat, trebuie chemată Salvarea, că moare! L-am târât pe nesimțit până la prima treaptă și tata l-a împins cu picioarele pe scări, să se ducă! Sacul de grăsime se rostogoli până la jumătatea scărilor, prinzând sub greutatea lui un alt turist. Tata îl alungă pe slăbănogul care urla, cu două șuturi, pe același traseu. Am început să sun disperat la ușa noastră. Tata și-a dat șapca pe ceafă, a băgat cheia în yală, transpirase la subsuori, și a deschis ușa. După noi, femeia care leșinase sau se prefăcuse încercă să intre, dar tata s-a întors și a pocnit-o peste față:

– Asta-i casa mea, jigodie! Apoi închise ușa.

Mama nu se speriasese de atacul grăsanului asupra ușii. Până atunci stătuse în bucătărie, la fereastră, urmărind forfota de pe plajă.

– Trebuie să-ți spăl salopeta Ilie! Și plasa asta ai murdărit-o de roșii, ne întâmpină tristă.

– Curge apa la baie?

– Nu curge, dar am oprit apă-n cadă.

Tata intră în baie. Mama așeză ligheanul pe taburet, aruncă un pumn de sodă, cufundă salopeta și sacoșa și începu să le frece. Afară, pe palier, debandada nu contenea. La ferestrele și balcoanele vecine domnea aceeași agitație, doar sus, la domnișoara Pușa era liniște. De pe plajă se înălța un murmur punctat de claxoanele mașinilor și de țipete ascuțite. Mulți oameni intraseră în mare, echipați cu binocluri și colaci de salvare. Câțiva temerari porniseră înot în larg. Trei bărci cu vâsle, umplute ochi, pluteau fără țintă, la mică distanță de mal.

Epava cargoului continua să primească pasageri. De acolo se vedea până la orizont. De fapt, această navă nu fusese niciodată un cargou cu adevărat. Construcția s-a oprit imediat după căderea lui Ceaușescu. Până atunci, echipa condusă de tata lucrase în „draci“ ore suplimentare, duminicile, schimburi prelungite. Când s-a aflat că Ceaușescu a căzut, oamenii din șantier au aruncat pe navă pancardele cu lozinci, cărțile roșii, „operele“, steagurile partidului. Mai mult, toată „recuzita“ din orașul nostru a fost aruncată aici. Astfel, nava neterminată a fost scoasă din șantier și legată în două parâme de coasta noastră. Nimeni n-a știut să dea o explicație acestei hotărâri. Nici

măcar tata, care după o lună a ieșit la pensie. „În semn de protest“, precizase domnișoara Pușa la timpul potrivit. În doi ani, cargoul care nici nu apucase să fie vopsit în șantier a ruginit complet. Era o epavă roșie. Într-o dimineată de toamnă, ne-am trezit că epava dispăruse. Parâmele nu erau rupte, ci dezlegate. Domnișoara Pușa a spus că ne-au furat-o rușii, s-o topească și să facă oțel pentru tancuri. Tata a ridicat din umeri, nu i-a păsat. După două săptămâni, tot într-o dimineată am descoperit epava la locul ei, legată ca mai înainte. Domnul Remus a urcat pe ea și a constatat că toată încărcătura ideologică dispăruse. N-a găsit nici măcar o pagină din „Programul Partidului Comunist Român de construire a societății socialiste multilateral-dezvoltare și înaintarea României spre comunism“. Epava era curată. Chiar măturată, s-a minunat domnul Remus și noi l-am crezut. Cam în aceeași perioadă, domnișoara Pușa ne-a informat că arhiva K.G.B.-ului a fost deschisă istoricilor americani. „Acum putem dormi liniștiți“, i-a răspuns Luiza.

Mama întinse pe balcon salopeta și sacoșa de cârpă, apoi puse masa în bucătărie. Tata o urmări în picioare, cu spatele la fereastră. Pata din tavanul sufrageriei se mărise cât „globul nostru pământesc dezlipit la Poli“. Ne-am așezat la masă. Tata a tăiat pâinea, mama a amestecat salata de roșii.

– Nu mă mai duc la fermă. S-au terminat roșiile. Au rămas pepenii, da’ ăștia nu țin de foame și se plătesc prost. La anul o să fie și mai puține roșii.

– Ne descurcăm noi, spune mama. În frigider avem vreo patru kile, în cămară vreo șase-șapte, dar din ălea vreau să fac un suc de roșii, s-avem la iarnă. Tu ce zici, Ilie?

Tata ridică din umeri. De afară se auzeau urale.

– Ți-ai pierdut pălăria, observă tata. Cine era fata aia cu care mergeai pe stradă?

– E Cristina, prietena Luizei, am răspuns ca un robot.

Tata mesteca în silă. Se uită la mama, care-și lăsă privirea în poale.– Și ce vrea de la tine?

– Nimic, e pianistă.

– Îi convine să fie pianistă. Are de unde. Eu n-am de unde să vă dau bani. Nu-mi mai pune, că nu mai mănânc, m-am săturat. . .

Ceru prosopul de bucătărie, se șterse pe mâini, pe buzele arse, pe fruntea fără riduri.

– Să-ți găsești o fată serioasă. Să te mulțumești cu cât îți dăm, că n-avem de unde. Am dreptate?

Mama îi răspunse din cap, avea dreptate. S-a închis în sufragerie și a deschis televizorul. Mama strânse masa. După ce spală prima farfurie, își aminti:

– Te-a întrebat pe drum de Luiza?

– Nu.

– O să iasă scandal mare dacă Luiza nu înțelege să înceteze cu hoinăreala. E hotărât să scape de voi, de parcă i-ați sta în gât. Dacă aș avea bani, mulți bani. . . De ce te-ai încurcat cu fata asta?

– Nu m-am încurcat.

– Știu, dar să nu te încurci! Ce, parcă el nu știe cine-i Cristina? E un blestem pentru casa noastră, asta e! De ce nu ne lasă în pace? Dacă o prind la ușa mea, dau cu ea de pereți! Doamne, iartă-mă!

– A fost în casa noastră cândva!

– Și ce dacă? Mai bine nu-i dădeam voie. Tu ai fost în casă la ea? Să vezi ce mobilă are, ce covoare, ce tablouri, ce lustre. . . Și ce mașină de spălat are mă-sa! Ce, ei trăiesc cum trăim noi? De ce mi-a stricat casa?

– Cum adică ți-a stricat casa?

– Vreau să spun că taică-tu are dreptate: nu-i da atenție și fă-te că n-o vezi. Pușa ne-a bârfit destul.

Un tunet din largul mării lovi geamurile, aproape să le spargă. Mama era să scape farfuria din mână. M-am întors la fereastră. Un val de țipete se ridică de pe plajă. Oamenii fugeau îngroziți înapoi, spre oraș, abandonându-și mașinile, scaunele și mesele de pe terasa hotelului. Sărbătoarea se transformă într-o retragere disperată. Coada de la intrarea blocului dispăruse. Am privit în larg, să-i descopăr pe înotători. Pe linia orizontului, de ce uitasem să privesc într-acolo?, un stol uriaș de păsări se așezase pe mare, să se odihnească. Erau americanii cu flota lor. Zeci, poate sute de nave mici și mari ancoraseră în largul mării, așa cum văzusem la televizorul domnișoarei Pușa, când atacaseră Somalia. Dar acolo era un film. Pe marea noastră, navele lor pluteau de-adevăratelea. Plaja se golise, atinsă parcă de bagheta

unui vrăjitor. Un autobuz se chinuia să se retragă. Două automobile fuseseră întoarse cu roțile în sus, ca niște broaște țestoase. Scaunele și mesele terasei zăceau risipite pe plajă. Pe câmpul de luptă mai rămăsese o mână de viteji care fluierau și huiduiau spre mare. Cei de pe epavă săriseră în apă, dând impresia că vaporul se scufundă. Pe scara blocului nostru zgomotele se pierduseră într-o liniște nefirească. Una dintre cele trei bărci pornite în larg dispăruse. Și înotătorii se întorceau cât puteau de repede. Flota americană nu se mișcase. La televizor se transmitea muzică populară, tata dădu sonorul mai tare.

– Eu nu mai zic nimic, am auzit-o pe mama. Lumea de abia așteaptă să-mi reproșeze că Marius a fugit. Nu-i nici o bucurie să fugi.

– Ce-am văzut aseară la Pușa a fost un film transmis la televiziunea prin cablu. Și de ce crezi că Marius a fugit? Poate a plecat într-o excursie.– Pentru că el a fugit din casa noastră! A fugit, asta e!

Am sărit de la fereastră și am deschis ușa de la intrare fără teamă. Blocul fusese părăsit mai repede decât îmi închipuisem. De la etajele inferioare se auzi un zgomot de geamuri sparte și cineva strigă după ajutor. Am urcat până la ultimul etaj fără să întâlnesc un singur om. În schimb, am descoperit, pantofi, sandale, tricouri sfâșiate, sacoșe, mărgelile din plastic și tot felul de mizerii. Din loc în loc, pe pereți, pete de sânge și urme de vomă. Ușile apartamentelor părăsite erau sparte. Puținii locatari fugiseră. Pe acoperiș i-am descoperit pe domnișoara Pușa, solemnă, stând cu fața spre mare și mâinile pe lângă corp, și pe

sergentul-major Grigore Postolache care, după ce luă o portavoce din mâna unui bărbat mic de statură, bărbos, și i-o dădu vecinei noastre, îmi șopti complice: dânsul e arhitectul de la București. Bărbosul își făcu cruce o singură dată, mișcându-și buzele parcă s-ar fi rugat. Vecina noastră duse porta-vocea la gură, iar sergentul- major luă poziția de drepți, cu bărbia în piept.

– Ai să trăiești puțin, pentru că cine uită se stinge repede. Noi nu uităm ce-ai uitat tu. Ai uitat zilele însorite în care noi munceam pentru tine, iar tu făceai baie în mare fără griji. Ai uitat efortul nostru colectiv pentru ca tu să-nveți foarte bine. A fost de ajuns o singură dată să te duc de mână prin oraș, pentru ca a doua oară tu, elev premiant în clasa a cincea, să-mi arăți că învățaseși tot ce muncisem și construisem pentru tine: străzi asfaltate și ronduri cu flori, blocuri înalte și zvelte construite pentru toate clasele sociale ale societății, spitale luminoase, școli și grădinițe, unde generația ta a învățat mersul înainte al istoriei, Șantierul Naval unde tatăl tău, umăr la umăr cu alți părinți, lansa la apă vapoare, bijuterii ale tehnicii mondiale. Tu le-ai învățat repede și temeinic și am fost mândră de tine. Dar acum, înțeleg adevărul: te-ai prefăcut că le-ai învățat. Ai plecat cu toată munca noastră îndesată într-o valiză, scuipând cu silă în urmă. Nu merităm această răsplată. Noi te-am protejat. Ei, americanii, te vor exploata. Într-o zi, copiii tăi te vor întreba de unde ai venit. Și întrebarea lor te va prinde nepregătit. Pentru o clipă, vei trăi o cumplită remușcare. De unde ai venit, unde te-ai născut? O să-i minți, pentru că ai uitat. Și le vei

povesti că străzile asfaltate, blocurile înalte și zvelte, spitalele ridicate cu atâtea sacrificii, școlile unde ai fost premiant, oamenii care au muncit pentru tine, toate formează mizeria vieții tale pe care ai aruncat-o în primul coș de gunoi întâlnit pe malul stâng al Atlanticului. Cum vei putea să arunci niște ani trăiți în bunăstare și liniște? Dar să știi, Marius, că străzile asfaltate, blocurile, spitalele, șantierele așa cum au fost construite, le-am făcut, ai să râzi, dar nu contează, le-am făcut nu în virtutea unei ideologii, ci pentru ca noi, ca popor, să avem motivația amintirilor. Ne amintim, ne înduioșăm, glumim, ne întristăm. Tu ce-ți amintești? Că ai fugit ca un laș, lăsând în urmă o femeie însărcinată, obligată să nască un copil al poporului. Cristina a născut un băiat. Să mai treci pe la noi. Nimeni nu va mai fi dispus să-și amintească ceva despre băiatul tău. Pentru tine, nimic nu e de înțeles din viața noastră.

5

După două zile de staționare, americanii au plecat din largul coastei noastre, lăsând orizontul pustiu. De la postul național de televiziune, am aflat că americanii care ne vizitaseră apele nu fuseseră americani, ci ruși. Flota rușilor din Marea Mediterană venise la noi și făcuse niște manevre. Știrea i-a lovit crunt pe foarte mulți locuitori ai orașului, provocând numeroase controverse. Ziarul local, preluând comunicatul televiziunii, a prezentat pe scurt manevrele militare, deși cei care urmăriseră zi și noapte flota nu sesizaseră mișcări ale navelor, decolări de avioane, lansări de torpile. Singura mișcare a fost cea salvă de tun care îi speriase pe oameni. Au fost voci care au susținut, și poate mai susțin și astăzi, că navele din largul mării au fost ale americanilor, ei văzuseră cu ajutorul unor binocluri puternice, steagul american fluturând pe catarge, iarăși ne-au mințit, porcii! Aceștia, chiar și întrebați, n-au precizat clar cine sunt „porcii”. Cei de la televiziune, americanii care se retrăseseră, lăsându-ne cu ochii în soare, sau rușii. O minoritate a considerat flota drept o nălucire colectivă, provocată de razele puternice de pe coasta noastră, razele provenite din accidentul nuclear de la Cernobil. Această minoritate s-a dovedit a fi formată din hoți. Ei au operat în voie, timp de două nopți, în magazinele și depozitele orașului.

Puțini locuitori s-au arătat dezinteresați de eveniment. Printre aceștia s-a numărat și domnul Remus care a stat închis în casă, citind romane polițiste și uitându-se la televizor. După ce rușii s-au retras,

recepționarul-șef a ieșit din casă și a descoperit în cutia poștală un plic identic cu primul. Numai că scria altceva: „Bozgor puturos, o să-ți rupem o mână“. Domnul Remus nu mi-a arătat plicul.

În cele două zile de emoții prilejuite de venirea americanilor, s-au produs patru accidente mortale, treizeci și șase de accidente grave, optzeci și șase de tâlhării și trei violuri. Aceste cifre le-am aflat de la domnișoara Pușa care le preluase, la rându-i, de la sergentul-major. S-au întâmplat doar cinci accidente de circulație, ceea ce era foarte important. Pe postul național de televiziune nu s-au dat aceste statistici. După șocul bubuiturii, oamenii au dat năvală la blocul nostru și pe bază de bilet, bucăți de hârtie rupte dintr-un maculator, și-au oboșit ochii tot admirând flota americană (rusească). Domnișoara Pușa nu s-a lăudat, dar a făcut încasări bune. A consumat trei maculatoare. Bătrânii și-au amintit cum i-au așteptat pe americani în anii cincizeci. Poveștile lor mi s-au părut stupide, provocând, ca de obicei, discuții furtunoase pe teme politice. Se formase deja un curent antiamerican, chiar în rândul celor care-i așteptaseră cândva.

Grupul de bișnițari, rockeri și minijupiste a fost în centrul atenției, dominând plaja cu dansuri, chiote, muzici și chemări lansate spre larg. Au dormit pe plajă, au băut foarte mult, numai votcă și coniac prost, au cântat de zeci de ori imnul american și fel de fel de cântece de ale lor, au visat cu ochii deschiși: americanii vor debarca în curând, vor aduce chitări electrice, tobe, discuri, casete audio, vor construi stadioane pentru concerte, autostrăzi, cazinouri, vor vinde blugi de

la „mama lor“, *Coca-Cola* va curge pe toate drumurile, vor pune pe picioare Șantierul Naval, poate orașul nostru va deveni capitala țării! S-au iluzionat. Sora mea a fost în fruntea lor. Bișnițarii au vândut stegulețe americane, făcute la repezeală de un pictor ratat. Cristina a fost cu ei. Când au aflat de comunicatul difuzat la televiziune, s-au retras, preferând să-și ardă dezamăgirile în triajul CFR.

Cu câteva ore înaintea difuzării aceluși comunicat pe postul național de televiziune, se lansase zvonul că arhitectul pitic și bărbos venise de la București cu intenția de a reteza, ajutat de constructorii locali, blocul nostru, de la etajul cinci (inclusiv), lucru care, spre surprinderea noastră, n-a speriat-o pe domnișoara Pușa. Piticul bărbos se plimbase prin bloc, declarându-și intenția, fără s-o motiveze. Susținătorii înfocați ai americanilor nu s-au revoltat, dimpotrivă: dacă-l tai, ne urcăm pe epavă și tot îi vedem pe americani! Vestea a ajuns și la bișnițari, rockeri și minijupiste, producând imediat o reacție violentă. Bobby l-a găsit pe arhitect și, fără nici un cuvânt i-a fixat palma pe maxilar și l-a amenințat printre dinți să se care cât mai repede, că altfel îl retează cu bomfaierul în dreptul curelei. I-a ținut așa maxilarul, tot repetându-i: „Ai auzit, bă?“ Arhitectul s-a înroșit ca un rac, apoi Bobby i-a dat drumul: l-a întors ca pe o păpușă și i-a tras un șut în fund. Sergentul-major, martor la scenă, a preferat să facă stânga-mprejur. Arhitectul a dispărut imediat.

După plecarea navelor, mulți oameni s-au întrebat, fără ironie, cum a fost posibilă o asemenea confuzie, chiar așa de chiori am fost,

cum de nimeni n-a văzut prin binocluri că steagurile de la catarge sunt rusești? Dar oamenii noștri erau obișnuiți cu steagul roșu, secera și ciocanul, și habar n-aveau cum arată cel rusec. Mulți s-au simțit rușinați de entuziasmul dovedit în cele două zile „americane” și s-au grăbit să le uite. Timp de o săptămână, sergentul-major a căutat să afle printr-o „anchetă oficială” – o numise domnișoara – cine i-a văzut primul, cine a lansat ideea că au sosit americanii. Grigore Postolache i-a interogat cu discreție pe câțiva pensionari din blocul nostru și pe vreo zece turiști. Noi nu i-am deschis, deși polițistul a sunat insistent la ușa noastră. Nu aveam ce să-i declarăm. În cele două zile, tata s-a uitat la televizor, mama a spălat rufele, a stârpit gândacii care năvăliseră și la noi din cauza agitației de pe scări, iar eu am privit marea și mi-am recitat revistele din colecție. Despre rezultatele anchetei, domnișoara Pușa n-a suflat o vorbă. Venirea americanilor și plecarea rușilor, cu toate urmările, au pus capăt sezonului estival pe coasta noastră.

În prima duminică de la plecarea rușilor tata a ieșit din bloc și s-a urcat pe epava cargoului. A inspectat-o, de parcă mulțimea care o stăpânise îi furase ceva. A fumat gânditor, privind locul din larg unde stătuseră rușii. S-a întors fără să ne spună un cuvânt. Domnișoara Pușa a vorbit în locul lui. Și ea se urcase pe epavă, dar se îngrozise de cele văzute: grămezi de gunoaie, excremente, haine sfâșiate, pre-zervative, o nerușinare! Scârbită de ceea ce văzuse pe cargou, vecina noastră m-a rugat să fac curățenie pe casa scărilor, nu-i nevoie să spăl pe jos, e de ajuns să dau cu mătura udă, că nu se face să trăim cu

mizeria altora sub nas! N-am refuzat-o, mai ales că domnișoara îmi promisese o recompensă bună. Am strâns gunoiul în saci de plastic și l-am aruncat în mare, departe de blocul nostru. Cu banii câștigați, mi-am cumpărat reviste, două pachete de țigări fine și am băut un litru de *Coca-Cola*. În dimineața în care mama a fost chemată de domnul Remus să curățe hotelul, am descoperit, pentru a doua oară, că epava cargoului dispăruse de la mal. Și, ca și prima dată, parâmele nu erau tăiate. Cel care le dezlegase, cu siguranță era marinar. Am căutat epava pe linia orizontului, dar n-am descoperit-o. Domnișoara Pușa a rămas consecventă: ne-au furat-o rușii, s-o topească și s-o facă oțel pentru tancuri. Căzuse prima ploaie rece și Luiza nici nu se gândea să plece la facultate, continuând să-și facă de cap cu bișnițarii, rockerii și minijupistele.

Mama s-a întors seara de la hotel. Plângea de bucurie, de-abia mai vorbea. M-a dus în bucătărie, a închis ușa și mi-a întins o ilustrată. Un bloc din cărămidă roșie se înălța dintr-o parcare, cu mașini lungi, văzute numai în filme. Culorile erau vii pe cartonul gros al pozei. Am întors ilustrata: „*Vă îmbrățișez cu dragoste de peste Ocean!*“ Semnat: *Marius*. Era scrisul lui! Am chiuit și ne-am îmbrățișat. Marius era acolo, în America. Nu ne uitase, ne îmbrățișa de peste ocean. Ilustrata avea o ștampilă haioasă. Adresa noastră era scrisă exact. Cum s-o uite?, se revoltase mama. Folosise un pix cu mină bună, albastră, care nu lăsa pete. Țopăiam în bucătărie, dar mama m-a oprit, ne aude taică-tu de dincolo! Ne-am așezat pe taburet, s-o studiem la masă:

timbrele cu steagul american desenat în culori clare costau un dolar și jumătate – am socotit – câte șaptezeci și cinci de cenți fiecare. De unde are bani?, se îngrozise mama. Deasupra scrisului caligrafic am citit literă cu literă: „*Whitney Hall, Chico State College, Chico, California*“. Ajunsesse în California! În California?, țipă mama și imediat își astupă gura cu prosopul de șters vase, să n-o audă tata. Începu să plângă. Nu era fericită.

– College, înseamnă colegiu, adică facultate, i-am tradus, sperând să-și revină. Poate Marius a ajuns acolo la o facultate iar blocul ăsta, probabil, e clădirea facultății. Are opt etaje. Uite, ca blocul nostru!

– Ce să facă el cu o facultate acolo? N-a făcut una aici? Cine l-a trimis tocmai în California?

– Poate a câștigat o bursă de specializare în domeniul mecanicii sau a construcțiilor de nave. Sau poate l-au angajat profesor. Sau își dă doctoratul...

– Mă enervezi cu prostiile astea, mi-o reteză mama. Dacă ar fi scris ce face acolo, ce mănâncă, unde doarme, dacă are bani, aș fi dormit liniștită. Așa, trebuie să te ascult pe tine ce tot zici, poate așa, poate altfel. Să fi scris clar. Nu i-e rușine? De atâția ani n-a scris un rând! Și-a adus aminte că are o mamă abia la aeroport: mamă, eu plec! Cu ce i-am greșit că se poartă așa, parcă sunt o străină?!

– De-acuma o să ne scrie mai des, ai să vezi! În fiecare zi o să stau cu ochii la cutia poștală.

– Să crezi tu că la cutia poștală o să găsești ceva!

Găsisese ilustrata în hotel, la camera 21, sub pat. Băgase mătura să scoată un pachet de Carpați mototolit și trăsese ilustrata. A crezut că cineva făcuse o fotografie blocului nostru, uite ce poză frumoasă! A întors-o și a recunoscut scrisul lui Marius. Doar ea îi controla caietele din școala generală, să fie îngrijite, fără pete de cerneală, fără foi îndoite. În liceu nu l-a mai controlat, avea încredere, îi fura doar diplomele de premiant. A scăpat mătura din mână, citind: „*Vă îmbrățișez cu dragoste de peste Ocean!*“ Ocean cu o mare! Semnat: Marius. A simțit că i se topesc picioarele. Totuși, a fugit acasă, lăsând gunoiul în mijlocul camerei.

– O să fie scandal mare dacă i-o arătăm lui taică-tu. Marius o să ne mai scrie, ai dreptate! Și-o să aflăm ce face acolo, cum o duce, unde doarme... Dar de ce să facă încă o facultate? Alți ani pierduți, alți bani! Și cine-l plătește? Să nu-i spui nici lui soră-ta! Dumnezeu mai știe pe unde golănește, de s-ar apuca de facultate s-o vadă cu diplomă, să iasă la bucata ei de pâine!

Mama oftă încă o dată și ascunse ilustrata sub fața de masă.

– O pun aici, că n-o să dea de ea. După ce se culcă el poți să mai vii, să te mai uiți! Mă duc să spăl, că mi-au rămas niște așternuturi în cadă.

În camera mea, am încercat să-mi răfoiesc revistele cumpărate. Nici un rând despre California. Dincolo, tata stătea la televizor. M-am întors în bucătărie și am ridicat fața de masă. Blocul cu opt etaje din California părea mult mai înalt decât al nostru. În parcare am

numărat paisprezece mașini, curate și strălucitoare. Cu siguranță, erau mașinile profesorilor. Fotograful se așezase departe de intrarea în bloc, pe gazon, la câțiva pași de bordura străzii. Nu prinsese nici un om în cadru. Blocul era construit din cărămidă roșie și nu avea nici o fereastră deschisă. Era ora când toți studenții audiază cursurile, ei nu chiulesc, pentru că nu e în interesul lor, au de plătit taxe. Ei mestecă gumă și-i ascultă pe profesorii care le vorbesc clar, cu răbdare. Și profesorii își dau interesul, altfel rămân fără slujbă. Poate că Marius mestecă gumă, e atent și notează, nu scapă nici un cuvânt, să fie primul, premiantul!

– Unde e mă-ta?

– În baie, spală, am răspuns cu mâna paralizată pe ilustrată.

– Iar ne curge apă din tavan, mă anunță tata, apoi bău o cană cu apă.

Nu observase ilustrata. Înainte de a se întoarce în sufragerie, la televizor, am ascuns-o sub fața de masă. Stătea în pat, cu picioarele întinse pe scaun, poziția lui preferată. Începuse emisiunea „Actualitatea în agricultură“. Se declanșase recoltarea porumbului în județul Ialomița. Pata din tavan se înnegrise și crescuse cât o minge de baschet. Nu picura. M-am întors în camera mea. Am fumat o țigară și am privit California pe globul nostru pământesc dezlipit la Poli. Era mare California.

Pe domnul Remus l-am găsit la recepția hotelului. Scria atent procesul verbal de predare-primire. Schimbul său de noapte întârzia. M-a

invitat să mă așez lângă el, oferindu-mi o cafea începută, dar l-am refuzat. A dat din cap trist și s-a aplecat concentrat asupra registrului. În hol mirosea a petrosin. Mama spălase geamurile de la intrare, curățase mocheta verde, roasă în pragul ușii de sticlă. Sub registrul în care scria domnul Remus, se afla un alt registru, cel cu evidența camerelor. Bătrânul semnă grăbit și, după ce sorbi din ceașcă, își aprinse o țigară. Acum avea timp pentru mine.

A doua scrisoare de amenințare îl speriasse. Nu era ungar, nu avea prieteni sau rude, era nevinovat. Căutase în cartea de telefon familiile de maghiari din oraș și găsisse patru. O contactase pe una dintre acestea, dar fără nici un rezultat care să-l liniștească. Ungurii locuiau într-un bloc departe de casa lui. Deci nu putea fi vorba de o confuzie. Fusesse acasă la ei, aveau doi copii, un băiat student, și o fată elevă la liceul sanitar. Le povestise ce amenințare primise și-i întrebase dacă, de când locuiesc în oraș, primiseră, astfel de prostii. Nu, nu primiseră, i-au răspuns mirați. Ungurul era maestru la Șantierul Naval, se stabilise cu soția sa în oraș în urmă cu douăzeci de ani, vorbeau ungurește în casă și nu-și aminteau să fi avut vreun conflict cu vecinii sau colegii de serviciu. Nu stâlceau cuvintele românești, observase domnul Remus. Îl invitaseră la masă. Dacă amenințarea le-ar fi fost adresată, îi explicase ungurul, ar fi trebuit formulată așa: „Bozgorilor puturoși, vă rupem mâinile“. Adică la plural. Dar și aici se ivea următoarea contradicție: ungurul câștiga bine în șantier, de aceea nu se întoarse în Harghita lui natală, era harnic și apreciat, deci nu vedea motivul

pentru care i-ar fi făcut „puturoși“. Iar dumneata ești singur, intervine unguroaica și domnul Remus tresărise. Singur! La sfârșitul mesei, bătrânul i-a întrebat despre Ardeal, al cui e, de fapt, al românilor sau al ungarilor? Ungurul s-a ridicat calm și i-a cerut soției să-i pună sufertașul în geantă, că pleacă la șantier.

- Nu cumva au crezut că sunt un provocator?
- Ba da!

Domnul Remus oftă. Dar nu se resemnase. Expediasse deja o scrisoare Comunității Evreiești din România, prin care cerea o dovadă, o dezmințire sau ceva de acest gen, dar oficial, din care să rezulte că nu este evreu. Îl rugase pe rabin ca dezmințirea să fie dată pe postul de televiziune sau publicată în ziarele centrale, să afle toată lumea că nu este evreu. Cu ungarii, intenționa să procedeze la fel. Va scrie la UDMR. Să dea partidul lor o dezmințire și-n Parlament dacă se poate, el nu e ungar, nu are neamuri, nu-i simpatizează, nu-l interesează politica.

– Și tu cum te mai simți, întrebă bătrânul, după ce-mi expuse planurile sale.

– Niciodată n-am apelat la discreția dumneavoastră, dar acum am o problemă și nu știu cum să-ncep. . .

- Ai început prost! Nu dau camere cetățenilor din oraș.
- O plătesc dublu!

Domnul Remus își scoase batista din buzunar și-și șterse nasul. Un truc pentru a-mi evita privirea.

– Nu pot, îmi pare rău. Zău că nu pot! De când sunt aici, n-am făcut așa ceva. Pe astfel de chestii am concediat mulți subalterni. Măta mă știe, de ce n-ai întrebat-o? Acest hotel trebuie să fie curat.

– Plătesc triplu!

– Nici pentru zece mii de dolari nu-ți dau o cameră. Ce naiba! Ești tânăr, du-o pe o plajă, e încă vreme bună, nisipul e cald, trebuie să te învâț eu? Dacă e virgină, va rămâne cu amintiri superbe, deși nu cred să fie...

– Dar nu despre asta e vorba.

Recepționarul se încruntă.

– Vreau să scriu o carte și am nevoie de liniște.

– Prietene, îmi jignești inteligența cu minciuna asta. Tu vrei să scrii o carte într-o noapte? Te crezi, cumva, Mozart?

– Încerc, de ce nu mă lăsați?

– Pentru că minți!

– Și dumneavoastră mințiți! Vă bateți cu pumnul în piept că sunteți onest, fără pată, oază de curățenie, dar tot orașul știe că oferiți camere bișnițarilor! Nu-i așa? Cum puteți să-mi spuneți că hotelul e curat, când toată lumea știe că e primul bordel oficial din oraș?

– Mă jignești, ai grijă, prietene.

– Nu vă jignesc dar am nevoie!

– Cu cine? Cu Cristina?

– Cu nimeni!

– Fata asta nu e pentru tine. Cristina are nevoie de un bărbat

adevărat, puternic, sănătos. Ești în stare să ai grijă de o asemenea fată?

Bătrânul dădu din mână a lehamite. Îți aprinse altă țigară. Era tulburat și fuma nervos. Dădu pe gât ultima picătură de cafea. Plescăi intenționat.

– Spuneți că mint! Bun. Eu vă dovedesc cu probe că dumneavoastră mințiți și degeaba vă jurați. Ieri noapte, singura cameră ocupată din hotel a fost cea de la numărul 21. N-ați trecut-o în registru pentru că acela e cuibul preferat al rockerilor. Ce s-ar întâmpla dacă mă duc la poliție? Bordel în toată regula. Am martori, domnule Remus!

Bătrânul se îngălbeni, vru să zâmbească, dar nu avea motiv.

– Vorbești prostii, ai făcut insolație. Nu ai nici un martor, măgarele! În hotelul meu nu există camera 21. Sunt douăzeci de camere în tot hotelul. Zece la parter, zece la etaj. Ce vrei? Să-ți dau camera 21? Ți-o dau pe gratis, dar nu există. Uite, prietene, îmi deschisese registrul. Vezi pe undeva camera 21?

– Domnule Remus, soră-mea trăiește cu dumneavoastră?

– Minciuna ta mă face mai tânăr cu treizeci de ani. Cine te-a pus să-mi spui asta?

– De ce n-o lăsați în pace? Pe cine vreți să vă răzbunați de fapt? Pe mama?

– Între soră-ta și mine nu e nimic serios! Pricepi?, țipă domnul Remus. Am crezut că ești mai inteligent, dar ești la fel ca ceilalți. Îmi place sora ta, și Marius îmi place, mi-ar fi plăcut să-i am copiii. Semeni

cu taică-tu, meriți împușcat!

– De ce să-l împușcați pe tata?

– Așa, știu eu! Adică, se calmă subito bătrânul, am zis și eu la furie, din cauza ta, cu prostiile tale! M-ai enervat!

Schimbul domnului Remus, un tânăr angajat de câteva luni, apăru lângă noi, cerându-și scuze de întârziere. Bătrânul mă rugă să-l aștept pe terasă. Cerul înstelat era imaginea preferată a lui Marius. Când zărea o stea căzătoare, ne chema, doar mama se grăbea să-l asculte. Locul din mare unde cade – explica Marius, premiantul, cu o aroganță prost trucată – este degajat de ape datorită temperaturii stelei căzătoare. Transferul de căldură între apă și steaua încinsă duce la înălțarea unui castel din piatră înconjurat de mare. Mama râdea, cum poți să zici asta? Prin reacții termodinamice se înalță, nu le pricepeți oricât vi le-aș explica! – se lăuda serios și mama chicotea, parcă ar fi mângâiat-o cuvintele lui. După ce Marius a fugit, hainele lui au mai stat câteva luni prin șifonier. Îl așteptam să se întoarcă. Apoi au dispărut. Mama mi-a mărturisit că i le trimisese pe toate cu trenul, la București. Le-a cerut printr-un individ, o fi fost prieten deal său. „Le-a vândut domnul Hermeneanu pe toate în talcioc!“ mi-a șoptit domnișoara Pușa.

Am numărat pe cer cinzeci de stele. Nici una în plus sau în minus. Domnul Remus ieși din hotel.

– Vedeți, sunt cinzeci de stele!

– Ca pe drapelul american, mi-a răspuns fără entuziasm.

M-a rugat să-l însoțesc spre casă. Am străbătut plaja în tăcere, apoi pe bulevard, bătrânul observă că vremea începe să se răcorească.

– Ați văzut ilustrata lui Marius? V-a arătat-o mama, nu-i așa? A ajuns la un colegiu din California.

Întoarse capul și clipi des, rece, ca și cum i-aș fi spus că a venit toamna. Își căută țigările în buzunarele mici ale hainei, dar le uitase la hotel.

– Nu v-a uitat. Și taică-tu ce zice?

– Vreți să-mi explicați o dată pentru totdeauna de ce nu vorbiți cu tatăl meu, de ce nu vă salutați, de ce vă ocoliți?

– N-am de dat nici o explicație.

– Atunci de ce țineți să aflați reacția tatălui meu?

Domnul Remus zâmbi melancolic:

– Trebuie să-ți iei orice speranță de la această lume, pentru că următorul semn de la Marius va fi chemarea în America. Sunteți, într-un fel, familia lui. Sau ce a mai rămas din ea. Marius nu are nevoie de voi acolo, în schimb voi veți avea nevoie de el, oriunde s-ar afla și indiferent ce rău v-ar face. Drama voastră nu este că trăiți aici, așa cum trăiți, ci faptul că așteptați un om care nu vă iubește. Vă iluzionați că se va întoarce, că o să vă îmbrățișeze, că o să vă povestească pentru ca la rândul vostru să povestiți altora, scoțându-l pe el în față, cel mai bun dintre voi, dar în spatele lui o să vă ascundeți neputința și mediocritatea, neîmplinirile și regretele. Ce știți voi despre lumea în care a ajuns? Nimic! Dar nici nu vă interesează,

chiar dacă v-ar scrie cinci sute de scrisori de acum încolo. Vă convine doar așteptarea, pătura sub care vă ascundeți neputința. Dar când veți primi chemarea lui Marius, așteptarea se va transforma în panică. Dacă veți ajunge în America, în mediocritatea voastră, veți tânji după speranțele trăite aici, și veți striga în gura mare: „Mi-e dor de casă!“ Libertatea pentru voi va fi o povară.

– Poate o să vă cheme și pe dumneavoastră!

– N-am să-i răspund.

– De ce? Vă este teamă de libertate?

– De ce să plec în America, de vreme ce America este aici? Îmi arată tâmpla. Am suferit destul în viață pentru că am ținut-o aici, prizonieră. E cea mai mare realizare a vieții mele, că am trăit prizonier într-o țară, ținând în mine prizonieră o altă țară. Dacă n-aș fi reușit să trăiesc așa, poate m-aș fi sinucis demult.

S-a oprit în fața porții și s-a uitat îngrijorat în lungul străzii prost luminate. Îmi mulțumi scurt și intră în curte. Domnul Remus avea dreptate, căldura verii se stingea.

Străzile erau pustii. La intersecția din centrul orașului, sergentul-major Grigore Postolache patrula resemnat de pe un trotuar pe altul. Abia intrase în serviciu. Am încercat doar să-l salut și să trec mai departe, dar polițistul mă opri, întrebându-mă cât e ceasul. Era trecut de miezul nopții. Îmi ceru o țigară și un foc. Flacăra chibritului îi descoperi chipul obosit. Se rezemă cu fundul de un tomberon, ascunzându-și porthatrul la spate. Mă sfătui cu voce tare să traversez

străzile numai pe culoarea verde a semaforului. Sunt destui nebuni în orașul ăsta care gonesc cu mașinile fără să țină cont de cele mai elementare norme de circulație. Aveți dreptate. Iar polițiștii sunt datori să-i descopere pe acești nebuni, că dacă n-ar exista acești nebuni și toată lumea ar respecta legile, el, Grigore Postolache, s-ar apuca de altă meserie. Crezi că mie îmi place să stau noaptea ca liliacul? În alte țări, privi atent țigara proastă la lumina chioară a felinarului, polițiștii au un statut deosebit. Cunoști, nu? Sau mă rog, ți s-a spus, nu? Am dat din cap. Dacă prin absurd, să zicem, m-aș transfera în altă țară, America, de exemplu, păi acolo aș fi cineva, nu? Leafă mare, sporuri de noapte, vestă antiglonț, pistol. . . Păi să nu-ți faci meseria ca la carte? Ba da! Constată trist că nu aveam chef de vorbă. Îmi recomandă același lucru: să traversez atent străzile, numai pe culoarea verde, că nebunii umblă noaptea cu mașinile, depășind viteza legală. N-o să-i ierte! O să-i bage pe toți la pușcărie, să vadă ei ce înseamnă polițistul român! I-am întins pachetul, să-și aleagă altă țigară. Refuză, preocupat de ideile expuse mai-nainte. În fiecare noapte, nebunii își fac de cap. De exemplu, în ultimele două nopți, se îngămădesc în trei-patru mașini și gonesc pe străzile orașului. De-ar fi numai asta! Dar claxonează, zbiară în puterea nopții, încalcând prevederile articolului 241 Cod Penal, consumă băuturi alcoolice la volan, cântă, adică zbiară, pur și simplu terorizează străzile. Eu nu pot să-i opresc, n-am ajutoare, am leafă mică, iar șefii sunt incompetenți. Cum să-i prind în flagrant? N-am martori. Pur și simplu nebunii mă sfidează. Am două

alternative: ori să scriu la Interpol, dar asta presupune multă muncă, ori să acționez singur, ceea ce este foarte riscant pentru salariul meu de mizerie. Eu am văzut demult un film rusesc la cinema, continuă sergentul-major, în care scenaristul și regizorul își băteau joc de un polițist trecut de prima tinerețe, personaj secundar în film, care se chinuia cu voce tare să învețe limba engleză. Și toți spectatorii din sală râdeau de se prăpădeau pe seama polițistului. Mai rău, personajul principal era un scriitor ratat care, în final, moare într-un accident de circulație. Ca să vezi! Numai eu râdeam și sala tăcea. Adică, oricât ai râde de oamenii în uniformă, trebuie să-i respecti până la urmă. Iar cei care râd cel mai tare sunteți voi, artiștii! Voi ne priviți de sus, de parcă ați fi nemuritori. Dar viața nu vă iartă, că vă curățați repede, din cauza băuturii. Ce? Eu n-aș putea să mă pun cu burta pe limba engleză? Numai că filmul ăsta mi-a rămas ca o pată pe creier. Dar, se învioră Grigore Postolache, dacă ocolesc chestiunea cu învățatul, trebuie să găsesc pe cineva care să-mi traducă scrisoarea către Interpol în engleză. Un efort financiar. Nu contează, deși nu stau cu fundul pe bani. Apoi, va trebui să plătesc și la poștă pentru ca să expediez plicul în America, parcă acolo își are sediul Interpolul, tu știi mai bine! O să treacă ceva timp. Poate am să-ncerc un telefon, să văd, a ajuns scrisoarea la ei? Dacă a ajuns, trebuie să mai aștept până se îndeplinesc formalitățile de colaborare cu organele noastre. Deci, în această variantă, durează până le vin de hac nebunilor. Și eu cu ce mă aleg? Cu o recipisă pe care scrie expeditor: sergent-major Grigore

Postolache, România și destinatar: Interpol, SUA. S-o pun în ramă, s-o admir înainte de culcare. A doua variantă e mai delicată. Lucrez singur, așa cum ți-am spus. Adun toate tomberoanele, scaunele și mesele de pe terasele restaurantelor, bare, stâlpi și, când străzile încep să se golească de lume, ridic baricade în locurile întunecoase. Fac chiar o hartă a baricadelor, ca să păstrez controlul situației. Este imposibil să nu nimerească ei pe străzile cu baricadele mele! Și când or intra în baricade, buff! – își umflă obrajii palizi – un foc uriaș, un incendiu în toată regula, poate am să fac rost de o cameră de filmat, să-i filmez. Va fi cea mai frumoasă misiune a mea! bătu el cu pumnul în tomberon. Va fi victoria mea împotriva nebuniei organizate! Și mai bătu o dată, mai tare. Nu-ți face probleme, soră-ta, de obicei, se află în a doua sau a treia mașină, pe locul mortului. O să scape, că Bobby e șofer bun. Eu vreau ca prima mașină să explodeze, să-i sperie pe cei care vor scăpa cu viață. Varianta asta mi se pare cea mai bună, pentru că baricadele au rezistat întotdeauna nebunilor. Ce zici?

– O să fiți avansat.

– Nu!, se apără sergentul-major cu mâinile ridicate. Varianta baricadelor o aplic fără consimțământul șefilor mei. Ei sunt depășiți de tehnica modernă și n-ar fi de acord. Eu lupt pentru datorie și dreptate, strigă vesel polițistul și un câine vagabond care apărău de nu știu unde, începu să latre la noi din mijlocul intersecției.

Polițistul îmi ceru o țigară. I-am întins pachetul și îmi luă două. Javra mai lătră nervoasă de câteva ori, apoi se ascunse între două tom-

beroane, pe celălalt trotuar. De abia atunci, urmărind-o, am observat că trotuarele din jurul intersecției erau „utilate“ cu câte trei-patru tomberoane, așezate la distanțe apropiate, care nu băteau la ochi. Multe tomberoane erau pline, motiv pentru javră să le scormonească. Și Grigore Postolache se sprijinea de un tomberon. Și, probabil, în porthart avea harta baricadelor. Și în această noapte, nebunii vor transforma străzile orașului în piste de raliuri. Am privit precaut în jur, cu gândul idiot să descopăr o geantă care ar fi ascuns camera video. Sergentul-major fuma mulțumit. Poate camera video o ascunsese în tomberonul de care se rezema.

– E târziu, trebuie să plec. Vă las. . .

– Ai grijă cum traversezi străzile, că nebunii nu țin cont de semafoare.

Pe prima stradă, nu departe de intersecția „populată“ de tomberoane, semaforul funcționa. Zona pe care o străbăteam era pustie. Și, totuși, simțeam că tomberoanele polițistului s-au pus în mișcare, încet-încet, urmărindu-mă, în fiecare fiind ascuns câte un polițist: el este fratele Luizei, nebuna, să nu-l scăpăm, ne va duce la ascunzătoarea nebunilor!

La a doua stradă care dădea în bulevard m-am oprit, prefăcându-mă că-mi leg sandaua. Am întors capul. Nimeni. Am luat-o la dreapta, pe mijlocul străzii luminate doar de neonele vitrinelor de la parterul blocurilor. Am recunoscut librăria în care Marius obișnuia să citească ore întregi cărțile pe care nu și le putea cumpăra. Acum, Marius ci-

tea în altă librărie... dar un asemenea gând mi se păru caraghios la ora când îi căutam pe nebunii Luizei. Se strângeau de obicei la *Arhitectură*, un bar amenajat în subsolul celui mai scump restaurant din oraș. În fața restaurantului, bișnițarii vindeau și cumpărau valută, vindeau țigări americane, îi protejau pe „pești“ de raziile Poliției. La *Arhitectură* puneau la cale afacerile. Nu intrasem niciodată în bar. Domnișoara Pușa era la curent cu atmosfera: „Acolo sunt mese mici și scăunase. Toți stau cocoșați, beau cafele și droguri, pufăiesc din țigări, muzica urlă și ei tac. Parcă sunt niște momâi.“

Restaurantul era închis și parcare pustie. O firmă din tablă, prinsă de peretele blocului vecin, indica pe un gang întunecos intrarea în *Arhitectură*. Și dacă Luiza e aici, ce să-i spun? Să vină acasă, să nu urce în mașinile nebunilor, dacă vrea să trăiască. O să-și bată joc de mine în fața tuturor, de-abia așteaptă. Am intrat în gang, și după trei pași, căscând ochii, mi-am dat seama că o lumină firavă bătea din spatele clădirii. Pășeam cu grijă, încercând să nu calc pe vreo sticlă sau pe ceva care să facă zgomot. Mirosea a urină. Aveam senzația că cineva mă aștepta în capăt. Aș fi vrut să-l strig, să vină, să mă ia de mână, să mă conducă. Lumina creștea pe măsură ce înaintam. Pereții blocului și ai restaurantului erau mâzgăliți cu tot felul de obscenități. Drumul se termina într-o curte interioară, apărută de un gard din tablă, în care se aruncaseră de-a valma navete cu sticle, cutii goale, gunoaie. Deasupra, lumina un neon, montat pe un fir întins pe diagonala curții, ca un salam atârnat la uscat. Nu mai văzusem o asemenea improvizație.

Un zgomot cunoscut îmi atrase atenția spre tomberoane. Un bărbat le uda. Marius, am dat să strig, dar acordul violent al unei chitare electrice izbucni din spatele ușii aflate la doi pași de tomberoane. Marius! În blugi, agitându-și picioarele de parcă nu mai avea răbdare să-și termine treaba, într-un maiou galben, ce-i descoperea ceafa tunsă scurt, mereu se tunde scurt, Marius! Am strigat din nou. Bărbatul s-a întors. Am dat din cap, în semn de bună seara. Își trăgea fermoarul în fața mea. Pe tricoul galben scria mare *TEXAS*. Era mai înalt și mai solid decât Marius. Un rugbyst la sfârșit de carieră bronzat și bine hrănit, predispus la îngrășare. Scuipe într-o parte.

– Pe cine cauți?

– Sunt fratele Luizei.

Răspunsul meu îl mulțumi. Deschise ușa, intră și o trânti. Am rămas nemișcat. Ritmul turbat al chitarei izbucnea parcă de sub picioarele mele. Mai bine l-aș fi rugat pe rugbyst să-i spună Luizei că o aștept afară. Dacă voi intra, toate privirile, câte vor fi, mă vor fixa, intimidându-mă. Dar trebuia să vorbesc cu Luiza.

Am deschis ușa. Trepte mici și murdare coborau în spirală chiar în bar. Mirosea a mușchi. Pereții culoarului erau scrijeliti cu nume de formații rock și fel de fel de prostii. *Arhitectura* era la fel de mare ca și *Sirena* lui Dan Dugan. Așezați la o masă lungă din lemn, cocoșați pe niște scaune joase, cei prezenți ascultau acordurile violente ale chitaristului cocoșat pe un scaun, lângă peretele opus. Alături, boxele înalte cât un frigider și stația. Chitaristul semăna cu rugbystul numai

că purta un tricou roșu, strâns pe corp. Își ținea bărbia în piept și-și zbucluma corpul pentru o muzică fără armonie, Cristina ar fi explicat mai bine. Luiza nu se afla la masă. Nici Cristina. Bișnițarii, ușor de recunoscut, erau îmbrăcați în costume închise, largi, la cravată. Rockerii, trași la indigo după Bobby. Nici el nu se afla în bar. Minijupistele, îngrămădite între ei. Toți ascultau nemișcați, parcă nimerisem într-un muzeu. Chiar și norii de fum de țigară de deasupra mesei fuseseră imobilizați de lumina unui bec puternic, cu abajur. Așezat cu spatele la chitarist, rugbystul îmi făcu semn să mă așez lângă el. Erau trei scaune libere. Nimeni nu-mi dădu atenție. Stăteau ca niște momâi. Fetele erau puternic fardate, cu părul ciufulit, purtau la gât și la mâini lăntișoare de diferite mărimi, fumau țigări albe și lungi și nu clipeau. Mi-am aprins o țigară și am întors capul spre zbuclumatul de pe scaun, care dădea semne de oboseală. Scrumierele, niște farfurii din plastic, erau pline de chiștoace. Cu siguranță că Luiza plecase, nu-i plăcuse tâmpenia asta. Dacă chitaristul ar fi alunecat de pe scaun, concertul s-ar fi încheiat și aș fi putut să-l întreb pe rugbyst unde este sora mea. Bărbatul fuma cu privirea pierdută în paharul cu votcă. În stânga mea, pe cele două scaune goale, o fată tunsă scurt, cu picioarele lungi, pufăia ca o locomotivă. Domnișoara Pușa avea dreptate. Am încercat să mă uit pe revistele mele, dar zgomotul îmi risipea cuvintele din fața ochilor. Muzicianul degenerat, la capătul puterilor, se încăpățâna să ducă piesa până la sfârșit. Transpirase și tremura. Numai capul plecat și-l ținea fix, parcă-și găsise în el punctul de sprijin. Atenția celor doi

din jur îl încuraja.

Oare unde învățase să cânte? Nu cumva la corul pe trei voci, vocea întâi, vocea a doua, vocea a treia, elevii îngrămădiți câte trei-patru într-o bancă, nu deschidem fereastra pentru că intră frigul și încă o dată de abia ne încălzim, mai cu viață, cine greșește îl las corigent, nemernicule!, ăsta e un cântec sfânt și tu îți bați joc de el, tu și alții ca tine care nu vor să se concentreze, ce vreți să fac?, să vă dau afară din școală?, să-i nenorocesc pe părinți?, să rămân și eu pe drumuri?, hai, încă o dată, gândiți-vă că acest cântec era interzis, întrebați pe părinții voștri, cine-l cânta în cinezeci și șapte era terminat, acum voi puteți să-l cântați în libertate, auzi, mă?, tu ești liber să-l cânti datorită partidului, dar nemernic ce ești îți bați joc de cântec!, de munca mea, peste trei zile e serbarea, hai cu toții, vocea întâi, vocea a doua, vocea a treia, așa... e bine, mâine facem repetiție pe scenă, toată lumea să vină în ținuta de pionier, să nu lipsească unul că-l mănânc, gata, sunteți liberi, omul este liber, biserica l-a ținut pe om înlănțuit secole de-a rândul, a fost unul din mijloacele folosite de cei bogați pentru ai supune pe cei slabi, de subliniat această frază, un exemplu a fost Inchiziția spaniolă care a fost bastionul obscurității în Evul Mediu, terorizând milioane de oameni, dar până la urmă rațiunea a învins, nu există Dumnezeu, de subliniat, nu există Dumnezeu, oamenii au ajuns pe Lună, în curând vom ajunge pe Marte, nici urmă de Dumnezeu, unde este el?, știința a explicat apariția vieții pe pământ, evoluția speciilor, omul n-a fost creat de Dumnezeu, de subliniat, el se trage

din maimuță, Dumnezeu este ficțiunea unor minți fanatice, cum se poate crede în ceva care nu se vede, nu se aude, nu se simte, credința înseamnă negură, este opiul săracilor prostiți și amăgiți de cei bogați, exploatorii veroși, care promit viața de apoi, dar de acolo nu s-a mai întors nimeni ca să povestească, lumea n-a fost creată de Dumnezeu în șapte zile!, minunile lui Hristos sunt povești care-i fac pe oamenii de știință să râdă, caietul cu referate pentru cercul de ateism științific să fie gata până mâine, cine participă la acest curs va merge gratuit în tabără, spuneți părinților că e gratuită tabăra. . .

– Să nu te miști că-ți tai nasul, mă trezi glasul rugbystului.

Mă amenință cu buzele lipite de urechea mea. Apoi reveni la votcă și țigara din scrumieră. Încăperea se umpluse de fum. Muzica încetase. Degeneratul ținea chitara ca pe o pușcă fără gloanțe. Ridică privirea spre noi. O față desfigurată, cu ochii bulbucați de efort, o gură strâmbă și venele gâtului umflate. Nu mai puteam să respir. Ridică chitara deasupra capului. Așteptă ceva. Măcar o fluierătură. Bâzâitul stației prevesti o nenorocire. Răcni scurt și lovi chitara de scaunul de sub el, prăbușindu-se peste o boxă. Se ridică, totuși, iute, apucă chitara ce sărise în mijlocul încăperii și iar o ridică deasupra capului și o lovi cu sete de cimentul barului. Așchiile săriră peste tot. Una îmi atinse gâtul. La masă nu se înregistra nici o mișcare. Doar țigările ardeau. Căzu în genunchi, cu griful chitarei în mână. Încearcă să prindă cu privirea un gest ca să-i prețuiască efortul, dar toți fumau nemișcați. Aruncă griful la un pas de masă. Corzile rupte tremurau ca picioarele

unui păianjen. „Să nu te miști!“ Rockerul se prăbuși pe ciment și începu să plângă în hohote. Fata din stânga mea întinse paharul unui bișnițar și aceasta îi turnă votcă dintr-o sticlă cu etichetă rusească. Își umezi buzele și se întoarse la cel întins pe podea.

Se auzi un foșnet din celălalt capăt al mesei. Nebunii aveau un câine? Va ieși credincios și va linge mâna însângerată a chitaristului, în loc de aplauze. De sub masă apăru Ceaușescu. Se târa, ajutându-se de fiarele strânse în mâini. Dădea din cap, cu ochii bolnavi, ațintiți asupra grifului. Ajuns repede lângă chitarist, începu să-și frece capul chilug de fundul acestuia. Rockerul continua să plângă. Scâncea și ologul, dar după câteva gemete își ridică țeasta și descoperi griful. Îl apucă și cercetă fără să-și oprească mișcarea capului, apoi îl înhăță ca un câine și se grăbi în spatele boxei. Parcă ușurați, cei de la masă și-au umplut simultan paharele, și-au aprins alte țigări, cineva râse scurt, o minijupistă roșcată se hlizi, un bișnițar se ridică de la locul lui și se așeză lângă un rocker, șoptindu-i ceva la ureche. Rugbystul renunță să mai fixeze paharul cu votcă:

– Credea că ne vom rezezi la griful său, că ne vom bate pentru el. Astfel de chestii se făceau pe vremuri. Și noi știam că așa va proceda și că va aștepta să ne batem pentru grif. Eu le-am propus să mă piș pe grif, dar au ales varianta cu Caragiale. Ți-a plăcut? L-am lucrat cu sânge rece. Au fost tari băieții, unul n-a clipit! Uite-te la el!

Chitaristul nu mai plângea, dar continua să stea întins, cu fața ascunsă în palme.

– Cineva ar trebui să aibă grijă de el. A cântat pentru voi.

A cântat pentru Caragiale. Tu nu te-ai prins?

Cine-i Caragiale?

– Ăla, îmi arată boxa în spatele căreia se ascunde ologul. Caragiale este amicul nostru.

– De ce-i spuneți Caragiale?

Mă privi cu îngăduință și-mi atinse cu degetul mare revistele de pe genunchi:

– Degeaba citești chestiile astea! Tu ești fratele Luizei, nu? Ați avut noroc. Într-un an, vă ușchiți în America. Nouă, celor care vom rămâne, filozofia ne va ține de foame și sete. Așa am fost obișnuiți. Și când e nevoie de noi, suntem împinși în față, în Piață Universității. Și când ne cerem drepturile, ni se trânteste în nas că nu e constituțional. Eu nu sunt însurat și nu cred că am să fac prostia asta. Nici măcar o prietenă nu am. Dar mă gândesc uneori că femeia mea, înțelegi, femeia mea în sensul pur al cuvântului, cea care m-ar face fericit, așa, nu se află în țara asta de căcat, ci este chiar în California, în Chicago. . .

– V-a trimis Marius o ilustrată? Ai fost prieten cu Marius? Îmi venea să-l trag de tricoul *TEXAS*, să i-l fac bucăți.

– Ce chestie! Și-a bătut joc de toți. O merităm, ce să facem! Ne îmbrățișează pe toți. Dar e absurd! Să ne îmbrățișeze pe toți. N-ar trebui iertat, dar e prea departe și-l doare în cur. Noi facem filozofie. Dar cum să ajung la femeia mea din California? Nu pot. Eu sunt om și vreau să fiu fericit. Dar nu pot! Vezi, idealismul? Nu pot din cauza

distanței, a banilor... Norocul, aici e chestia! De ce nu m-am născut acolo? Spune, de ce nu m-am născut acolo? Pentru că Dumnezeu m-a aruncat aici. Cel mai mișto e de Caragiale. El nu are nevoie de Dumnezeu și e singurul fericit din bășina asta. Mă gândeam o dată să mă schilodesc și să ajung ca el, să-i fac concurență în fericirea lui. Dar n-am avut curaj. Frate-tu s-a salvat și-o să vă salveze și pe voi.

Se rezemă cu coatele de masă. Avea un obraz bine bărbierit și sprâncenele groase se uneau la rădăcina nasului, formând o linie continuă. Cu paharul la gură, privea la fata din dreptul său, o slăbănoagă de gâtul căreia atârnav două șiraguri de mărgele colorate. Slăbănoaga nu-l băga în seamă, fuma nervoasă.

– Spune-mi, te rog, unde este Luiza?

– S-a dus să facă rost de mașini, îmi răspunse în silă rugbystul. Slăbănoaga căscă ochii învineții de rimel. Vecinul ei, un rocker cam de aceeași vârstă cu mine, care până atunci povestise în gura mare ce mișto este ultimul album *Metallica*, se opri la răspunsul rugbystului și se holbă la mine.

– E fratele Luizei, le explică vecinul meu celor doi.

Slăbănoaga dădu fumul pe nas și-mi făcu din ochi:

– Soră-ta e o dulce! Și Marius e un tip. Tu ești un papagal.

Răspunsul rugbystului la întrebarea mea fusese auzit la masă și declanșă discuții aprinse despre cursele de mașini, de parcă până atunci subiectul fusese uitat de toți. Gălăgia crescuse brusc. Un bișnițar se ridică de pe scaun și anunță că a deschis lista cu pariuri. Minijupista

din stânga mea țipă, dorea să șofeze prima, indiferent pe ce mașină. Vorbeau despre mașini, despre străzile pe care le vor străbate, viteze, curbe, nu înțelegeam nimic. Rugbystul nu se lansă în hărmălaia pe care o declanșase, stătea neclintit, cu paharul la gură. Lumina becului scăzuse și fumul țigărilor se îngroșase. Dădu pe gât și restul de votcă:

- Dacă ți-e rău, vorbim cu Luiza să te ducem acasă.
- Nu mi-e rău.

– O să ne distrăm mișto, ai să vezi! Am pus pariu cu un tip, că Luiza, Bobby și Cristina vor aduce o Lancia, un Ford și un Opel. Îți dai seama ce bou sunt? Râse. După ce am pus pariul, m-am dat cu capul de pereți. În jegul nostru de oraș nu există un șurub de Opel sau Lancia. M-am îmbătat, nu-i așa? Asta e scaunul Luizei, îmi arată el scaunul pe care sedeam.

Un chiot prelung, însoțit de fluierături, salută apariția celor așteptați. Slăbănoaga fluieră ca la meci, cu degetele în gură. Rugbystul țâșni de pe scaun și începu să aplaude. M-am întors. Bobby stătea rezemat de tocul ușii, cu brațele încrucișate. Zâmbea. Aștepta ovațiile, ca o vedetă. O înjurătură de mamă și întrebarea: unde ați umblat până la ora asta?, nu-l clintiseră din ușă. Când fluierăturile se întetiră, Bobby „ieși la rampă“ în capul mesei. Minișurista din stânga mea îi sări în gât și începu să-l sărute pe obraji. Gestul provoacă un cor de huiduieli. Bobby întinse mâna și un bișnițar îi umplu paharul cerut.

– Gata! Ne căcăm în libertate și democrație, strigă și dădu vodca pe gât.

Slăbănoaga care mă făcuse papagal fluieră în același stil, fără să fi auzit declarația lui Bobby. Rugbystul rămase descumpănit, cu mâinile în șolduri și gura căscată. Asistența amuțise. Până și chitaristul se ridică în capul oaselor, atent la ce se întâmpla. Bobby nu-și pierdu zâmbetul. O voce îl băgă în mă-sa, cerându-i să nu facă miștouri, că o să-i sară dinții. Am adus un tanc. În noaptea asta plecăm cu tancul spre Siberia, apăsă Bobby pe fiecare cuvânt pronunțat, fără să clipească.

Rugbystul fugi primul spre ieșire. După el, minijupista care-l bombardase cu sărutări pe Bobby. Ceilalți se năpustiră, chiuind, vociferând, răsturnând scaunele și mesele. Bobby se pierdu în îmbulzeala care se formase la scara în formă de spirală. Am ieșit printre ultimii, cu revistele sub braț. Am străbătut culoarul întunecos sprijinindu-mă de perete. În fața restaurantului, parcare pustie îi descurajă pe nebuni. Nu mai țipau. Bobby se urcă pe o tarabă folosită în timpul zilei pentru vânzarea ziarelor și cu un fluierat scurt căpătă atenția noastră, sunt aici! Cu o mână la spate, dar cu cealaltă întinsă, Bobby ne arătă direcția în care trebuia să privim. La capătul străzii, sub un felinar aprins, se oprise un tanc. Ocupa întreaga lățime a carosabilului. Stătea cu țeava îndreptată spre noi. Două fete ne făceau semne de pe turelă.

– Boilor, ce dracu' căscați gura!, strigă Luiza.

Cristina lansă un hohot de râs, un fel de obuz care lovi în plin încremenirea noastră. Au pornit-o cu toți spre tanc, chiuind și fluierând excitați. O minijupistă se împiedică și căzu pe asfalt, dar ni-

meni nu se întoarse s-o ajute. Cristina și Luiza s-au ascuns în turelă, trăgând capacul. Nebunii au înconjurat tancul și au început să-l lovească cu pumnii și picioarele, să-l scuipe, nu le venea să creadă, oțel, nenicule!, e rusesc, pe dracu', nu cunoașteți modelul nostru?, nu avea număr, nici emblemă, ce mare este!, pute a motorină, de unde l-ați manglit, Bobby?, dar Bobby dispăruse, oare i-au băgat un obuz pe țeavă?, era cald, de unde l-au adus?, sunteți dușmanii poporului, sabotati securitatea națională, huooo!, huooo!, o minijupistă se urcă pe turelă și începu să-și miște șoldurile, fredonând o melodie confuză, rugbystul bătea cu palma în tabla tancului, ca și cum ar fi bătut un cal de rasă, ce țeavă lungă are!, dă-te jos, fă! ți-ar plăcea s-o ai între picioare! Râdeau și se minunau. Nu făcusem armata și pentru prima dată vedeam de aproape un tanc. Avea șenilele încărcate cu noroi. Deodată, tancul se cutremură și scuipă un nor de fum înecăcios. Porniseră motoarele, cineva urlă, îndemnându-ne să urcăm pe tanc. Fetele strigau neputincioase, renunțând la sandalele sau la fustele scurte. Se chinuiau să găsească punctele de sprijin pentru a urca pe tanc. Băieții râdeau, injurau, le trăgeau de mâini, de picioare, nu le păsa.

Un clește mi se înfipse în ceafă, obligându-mă să ajung în spatele tancului. Două brațe mă apucară de umeri. Am simțit cum pământul îmi fuge de sub picioare și cleștele îmi eliberează instantaneu ceafa. M-am trezit lângă rugbystul care-mi rânjea, ai vrut să te dai la fund? Îmi arată cum trebuie să stau, cu picioarele rezemate de rezervor, umărul meu în umărul lui, cu cealaltă mână caută să te ții

de ceva! Am căutat, dar n-am găsit. Îmbulzeala din spatele tancului o prinsese și pe slăbănoagă, care se zbătea să-și caute un loc, chiar deasupra mea. Un picior de-al ei îmi trecu peste umăr, imobilizându-mi pieptul. Un zvâcnet, și tancul porni încet, însoțit de fluierături și huiduieli. Mașinăria scârțâia, vibrațiile creșteau amenințător. Nebunii zbierau, se înjurau. Tancul prinse viteză prin dreptul restaurantului, prilej pentru nebuni să se dezlănțuie.

- Cine conduce tancul? – am strigat în urechea rugbystului.
- Luiza! Tu ești fratele Luizei!
- Dar de unde știe Luiza să conducă?
- De la mă-ta!

Slăbănoaga din spatele meu porni să se zvârcolească. Mă durea umărul și-mi înțepenise brațul sub care îmi strângeam revistele. Am străbătut strada restaurantului cu o viteză care nu-i mulțumea pe nebuni. După ce luase bine curba, pe următoarea stradă, tancul își mări viteza. Era o stradă neluminată și mașina nu avea reflectoare. Pasagerii au început să urle ca lupii. În urma noastră, se aprindeau luminile la ferestre. Am simțit că cineva îmi zgâlțâie umărul, să-mi rupă. Am dat să țip, dar ceva moale se rostogoli pe mine. Corpul căzuse în urma tancului. Am reușit să-i recunosc picioarele și părul zburlit. Se lovise rău de caldarâm. Slăbănoaga nu mai mișca.

- A căzut! A căzut!, m-am întors spre rugbyst.
- Ce dacă!
- Spune-le să oprească! Nu vezi că nu mai mișcă?

– Ce dacă nu mai mișcă? Este evreică!

De când urcase pe tanc, rugbystul devenise agresiv. Nu-i făcusem nici un rău, nu-l jignisem. Mi se făcuse frică și strada întunecoasă nu se mai termina. Zbierau fără să le pese, făceau ca toți dracii, fără motive. Întunericul o înghițise pe slăbănoagă.

Tancul a cotit pe o stradă pietruită, îngustă, neluminată. Câinii din curțile oamenilor lătrau, lucru care-i excita și mai tare pe nebuni. Din spate mi se întinse o sticlă. Câteva clipe, am ezitat s-o iau, dar am bănuțit că vecinul meu mă fixează amenințător, așa că am cedat și am tras un gât. I-am întins repede sticla. A luat-o și a băut lacom, apoi a pasat-o în spate. Votca îmi ardea stomacul. Trei sau patru javre lătrau în urma noastră, gata să sară pe tanc. Un rocker le imită lătratul. Din spate se aruncă o sticlă goală. Lovitura fu însoțită de urale și chiote. Încă o stradă pietruită, același infern. Nu mai rezistam, dar îmi era teamă să sar.

– Unde mergem, am îndrăznit să-l întreb pe rugbyst.

– În Siberia, boule!

– Și de ce-mi răspunzi așa?

– Pentru că mergem în Siberia!

M-am întors, hotărât să nu-i mai adresez niciodată un cuvânt. Dar umărul meu era lipit de umărul lui. Intrasem pe o stradă asfaltată, printre blocuri. Viteza tancului creștea pe măsură ce înaintam. Mă temeam să nu ne ciocnim cu vreo mașină parcată pe marginea străzii. Dacă Luiza conducea, într-adevăr, un asemenea accident ar

fi însemnat o catastrofă pentru familia noastră. De unde să plătim pagubele? La un semafor defect, am zărit două tomberoane. Ne apropiam de intersecția din centrul orașului. Am întors privirea pe celălalt trotuar. O movilă de gunoi se înălța în fața unui magazin alimentar. Nebunii nu conțineau cu urletele, probabil văzuseră baricada.

– Luiza și-a pus în gând o dorință, mă înghionti rugbystul. Când am să trec și eu la condus am să-mi pun și eu o dorință. Tu ți-ai pus? Cu tine vorbesc, caroserie ambulantă, mă lovi cu cotul.

– Vreau să cobor, am țipat fără să-l privesc.

Intrasem într-o zonă cu felinare stinse, doar neonele magazinelor luminau strada.

– Hai, caroserie ambulantă! Spune-mi dorința, îmi strânse brațul.

– O să ne ciocnim! Auzi? Luiza trebuie să oprească! Vreau să sar! O să ne facem praf!

Rugbystul nu își apropiase fața de pieptul meu și cu o mână îmi cuprinse mijlocul:

– Spune-ți dorința!

– Sergentul Grigore Postolache mi-a spus că vă pregătește o baricadă. A pus dinamită în ea. Nu te mint! A ținut-o ascunsă în tomberonul de care se sprijinea. O să vă filmeze!

– De ce nu-mi spui dorința ta? Vezi că ești bulangiu?

– Vreau să trăiesc! Auzi? Vreau să joc tenis de câmp, să fac antrenamente câte zece ore pe zi, cu un antrenor capabil, care să creadă în talentul meu. La primul turneu peste hotare, unul de mică

importanță, organizat la Praga sau la Viena, vreau să pierd finala în fața unui jucător suedez. Voi da intreviuri la întoarcere. Curând, voi pătrunde în marile turnee. Numai dau la facultate. Voi deveni profesionist și voi câștiga turneul de la Barcelona, dotat cu premii în valoare de două sute de mii de dolari. Primii mei bani câștigați din munca mea. O să cumpăr o căciulă de blană pentru mama, blană adevărată, de vulpe polară. . . De ce ninge? Ninge! Ninge, domnule! Ninge!

Depășisem intersecția și tancul încetinise viteza. Ninge. Fulgii albi și pufoși pluteau deasupra noastră. De ce ninge?

- E dorința Luizei, mă lămurii rugbystul.
- Dar nu e iarnă ca să ningă.
- Dorința Luizei este să ne ningă cu fulgi americani. Uite norii veniți din America! Îi vezi?
- Nu! Am întors capul spre cerul cu cincizeci de stele.
- Norii americani stau deasupra stelelor noastre.

Rugbystul mă prostea. M-am întors la el și m-am speriat. Fața i se înroșise, pe tricoul său galben apăruseră pete mici, roșii, parcă sângea din tot corpul.

– Și tu te-ai pătat, mi-o luă înainte bruta. E din cauza fulgilor care se topesc pe noi. Suntem în Siberia.

Mi-am privit pieptul, mâinile și revistele rupte. Fulgii se topeau în pete roșii. În lumina felinarelor, tancul și nebunii căpătaseră o culoare violetă.

- Spune-mi dorința ta!

– Să ajung în sferturile de finală la Wimbledon și mama să renunțe la curățenia din hotel. Să fiu eliminat de numărul trei mondial, să plâng de ciudă în vestiare și poza mea să apară pe prima pagină a ziarelor londoneze. Să urc în clasamentul mondial, să câștig încă două turnee prin Europa, ai mei să-și cumpere o casă, o mașină de spălat și un televizor color...

Numai peste noi ninge. Tancul lăsa pe asfalt două benzi negre. Nu-mi era frig, dar o crustă subțire de gheață îmi acoperea creștetul, mâinile, revistele pe care nu le puteam ascunde.

– Și de ce se topesc pe noi așa, roșu?

– Pentru că suntem în Siberia, boule! Pentru că n-am scăpat încă de Siberia din noi, boule! – urlă rugbystul cu ură. Hai, spune-ți dorința, în mă-ta, de bou!

– Să câștig turneul de la Paris și să pierd Wimbledonul în finală, după un meci care să dureze cinci ore. Peste un an, să realizez marele șlem și să fiu considerat un jucător de tenis fără asemănare, să apară cărți despre viața mea. De ce ne-am oprit?

Tancul se oprise pe plajă, dar ninsoarea continua să cadă peste noi. Rokerii roșii, bișnițarii în costume roșii, minijupistele cu părul roșu săriră de pe tanc, urmându-i tăcuți pe Luiza, Cristina și Bobby. Eu am rămas lângă rugbyst. Hainele noastre erau umede, îmbibate parcă de o cerneală roșie.

S-au așezat în cerc, la câțiva pași de tanc și au îngenuncheat. În mijlocul cercului, au rămas în picioare doar sora mea, Bobby și Cristi-

na. Nu le păsa că se înroșiseră. Aleseseră un loc arătat de Luiza. Bobby începu să sape cu mâinile. Săpa harnic, mai repede decât mine. Când dădeam de nisipul umed, împrumutam o lopătică de la un copil de pe plajă. Nisipul nostru e fin, n-o să dureze prea mult, imediat termin groapa, îi spuneam celui care pariase pe scăldatul în nisip al Luizei. Bobby nu avea nevoie de lopată. Luiza se dezbracă încet, își scoase mai întâi fusta roșie, apoi bluza roșie, își aruncă sandalele, rămase în costumul de baie, un costum englezesc, material bun. De obicei, clientul admira corpul Luizei cât eu săpam groapa. Îi admira gratis picioarele și sânii răzvrățiți din sutien. Îl chemam să verifice groapa, nu e nici o scamatorie, Luiza intra și începeam s-o îngrop, atent să nu-i arunc nisip în ochi. Bărbia Luizei ajungea la gleznele noastre. Ninge peste groapa săpată de Bobby. Luiza își scoase costumul de baie și intră goală în groapa roșie. Bobby o îngropă cu grijă în nisip. Nebunii tăceau. Ninge așa cum își dorea sora mea. Bobby numără patru pași de la groapa Luizei și începu să sape alta. Mă odihneam pe terasa hotelului, privind grupul de curioși din jurul Luizei. Clientul număra patru pași de la Luiza și așeza banii pe nisip, sub o piatră, să nu-i ia vântul. După un minut de încordare, auzeam primul val de exclamații. Luiza se mișca. Bobby termină repede a doua groapă. Cristina se dezbracă și rockerul o îngropă cu grijă. Cei din jur nu mai fumau, ninsoarea le-ar fi stins țigările, Bobby trecu pe la fiecare, adunând bancnotele aruncate în nisip. Le numără și dădu din cap mulțumit. Sunt toți banii, numai dolari. Sora mea porni prima, săltându-și bărbia peste movi-

lele de nisip. E vrăjitoare!, țipa o femeie. Domnul Remus mă întreba ce mai scriu revistele. Din cauza emoției nu puteam să-i răspund. E o vrăjitoare, are pe dracu' în ea, repeta un bărbat trecut de prima tinerețe. E împotriva legilor, protesta ca de obicei un alt bărbat care se dădea profesor de fizică sau de chimie. Și Cristina porni! Luiza o învățase! Și se jurase că nu va învăța pe nimeni în afară de cei doi polonezi care plecaseră grăbiți din hotelul domnului Remus! Cristina înainta mai greu, răsuflând haotic, clătinându-și amenințător capul. Luiza nu se oprea. Mai aveau doi pași măsurați de Bobby până să se atingă. Ninge cu fulgi mari. Sora mea se apropia de banii prinși sub piatră. Privirile turiștilor fixau clientul încremenit, care nu credea că va pierde suma pariată cu atâta ușurință. Erau banii săi de concediu, de drum, de distracții, toți banii strânși într-un an de zile. Și dacă fata pierde? Dacă pierde. . . clientul rânjea, înțelegea ezitarea mea, băteam palma în prezența domnului Remus. Copii o încurajau, țopăiau fericiți ca în jurul unui castel de nisip. Ninge. Mai puțin de un pas. Și ce ziceai că mai scriu revistele?, își căuta nervos domnul Remus țigările. Luiza o să nască monștri, era pariul domnișoarei Pușa. Presiunea din nisip îi afectează inima, ficatul, circulația sângelui și glandele femeiești. Din cauza acestui joc tâmpit, te-ai nenorocit pe viață. Noroc că te-au scos la timp, altfel îți mâncam coliva. Și asta din cauza lui Marius, el te-a învățat și tu ai învățat-o pe soră-ta. Ce face ea cu o sută de mii de lei. Mai bine schimbă scăldatul în nisip cu scăldatul în așternut, că scoate mai mulți bani. Sora mea n-a pierdut niciodată.

Suspicioșii controlau nisipul lăsat în urma Luizei. Nici un șanț, nici o urmă, parcă înaintase prin apă! E împotriva naturii, a fizicii, a mecanicii! Se contraziceau, se certau. Calculau forța de înaintare. Cum se poate disloca nisipul de un corp aflat în mișcare fără să lase urme? De ce dispare forța de frecare? Făceau calcule pe nisip. Sora mea apuca teancul de bani cu dinții. Eram în preajmă. Săream repede și o dezgropam. Cei din jur se temeau să mă ajute, ca nu cumva să fie atinși de vrajă. O ridicam din groapă o întindeam pe nisip, la soare. Tremura și de abia mai răsuffla. Dați-vă la o parte să aibă aer, strigam. Specialiștii se strâneau în jurul gropii, disputându-și alte întrebări. Frământau nisipul, îl miroseau, îl frecau în palme. Cel mai curajos stătea în groapă. Clientul dispărea de pe plajă. Eu ascundeam banii în buzunar. Când își revenea din leșin, Luiza număra banii și-mi lăsa partea mea, pentru țigări și reviste. Peste câteva ore, clientul îl căuta pe domnul Remus cerându-i un împrumut, să aibă de drum, îi lăsa gaj un ceas, un inel... Domnul Remus nu refuza pe nimeni.

Cristina încercă să zâmbească, dar nu reuși decât să-și strâmbe buzele. Luiza întinse gâtul. Mai întâi și-au atins obrajii, apoi Cristina se înalță s-o sărute pe buze pe sora mea. O sărută lung și Luiza nu se feri. Își împleticeau limbile în gură. Ninsoarea se potolise. Cădeau zorile. Luiza își ridică bărbia și Cristina îi umezi gâtul cu vârful limbii. Amândouă gemeau de plăcere. Rugbystul îmi întinse o sticlă. N-am apucat s-o duc la gură pentru că am simțit în șold o lovitură care mă aruncă pe tanc:

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 129 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

– Du-te-n mă-ta cu dorința ta de bou!

6

Râdeam de tine când îmi arătai roiurile de stele și-mi spuneai că salvarea noastră a rămas în cer. Odată, țin minte, exasperată de obsesia ta, te-am făcut cretin. Nu te-ai supărat, dimpotrivă, m-ai privit cu îngăduință. Acum, împinsă poate de disperare, privesc cerul cu teama ca cineva să nu-mi surprindă contemplarea idioată. Număr mereu cincizeci de stele. Și mă întreb, tot numărându-le preț de câteva ore, până îmi amortește gâtul, care este steaua ta norocoasă. Probabil că steaua ta a plecat o dată cu tine, a traversat oceanul și s-a așezat deasupra ta, printre alte stele norocoase. Lasă-mă să cred asta: toți oamenii născuți sau ajunși acolo sunt norocoși. Nu te invidiez. Dar dacă steaua ta a rămas aici, deasupra noastră? Trimite-ne măcar o telegramă și delegă pe unul dintre noi să-ți preia steaua. Sună cumplit de aiurea ce-ți cer! La ce ne-ar folosi steaua ta norocoasă? Mă resemnez după atâta timp pierdut tot chiorându-mă la cerul cu cincizeci de stele. Tu ai fost alesul! Jocul ăsta cretin, recunosc, nu are nici o semnificație. Iar eu am nevoie de simboluri, pentru că simt că îmbătrânesc. Să fiu mai clară!

Abia aștept să te întorci și după aceea pot să mor. Întoarcerea ta va fi o sărbătoare, nu este nevoie să ți-o spun. Ți-am spus-o totuși! Conștient fiind de miză, sărbătoarea te va capacita, vei fi în formă, irezistibil. Mama va încremeni de fericire și tata va tresări. Reacția lor va fi firească, de altfel, îți va da o siguranță a îmbrățișărilor, a glumelor, a exclamațiilor. Ai să te depărtezi un pas și ai să ne contempli câteva

clipe, aliniați în fața ta, inerti, timizi, neputincioși. Ce mai faceți voi? Ce fericit sunt că vă găsesc pe toți sănătoși și veseli, vei minți. N-ai să rezști prea mult în fața acestui tablou dramatic. Grăbit, vei începe să ne povestești. Și noi, în jurul tău, vom înțelege că nu te-ai întors ca să rămâi. Nu ne vom plictisi de monologul tău, de explicații și paranteze, de minciuni, te vom crede până la ultimul gest, chiar și acela de a ne arăta cât de mare este o pâine sau un autobuz acolo, peste Ocean. Ne vom căzni să ne închipuim pâinea și autobuzul. Numai glasul tău va curge în toată casa și vom trăi senzația, unică în felul ei, că toate cuvintele tale încep să ne încălzească mai întâi picioarele, apoi mâinile și stomacul, că frigiderul se umple cu zece feluri de brânză și salamuri, că toate cuvintele se opresc la noi: flămânzi, fericiți, cumiți, și un aer ciudat se va strecura în cameră, nu vă speriați, funcționează aerul condiționat! Povestirile tale necenzurate vor dura o zi întreagă. Și când o să-ți tragi sufletul, ne vei privi pe fiecare în parte și ne vei spune un cuvânt bun. Eu sunt o curvă. Tu știi. O curvă fără stea norocoasă, care trăiește cu un bărbat care ar putea să-i fie bun. Când are chef, sora ta, curva fără stea norocoasă, se culcă și cu alți bărbați, bunici sau nepoți, banii n-au vârstă. Optimismul tău mirosind a lume nouă nu mă va ierta. Nici nu-ți cer să mă ierți. Ai să mă întrebi de muzica mea, dacă mai cânt, dacă mai particip la concursuri și o greață violentă se va ridica în mine. Am să-ți răspund fără ipocrizie. Și iar optimismul tău tembel te va salva de la penibila pauză. Nu mai cânti? De ce Luiza? Ai reușit la facultate? Bravo! Te-ai lăsat? De ce, Luiza?

Mutra ta prefăcută, de om care știe să-și ascundă resentimentele, mă va închide într-o tăcere definitivă. L-ai uitat pe fratele tău mai mic, bolnavul, handicapatul, ratatul. Ai să-l mângâi pe creștet și nu vei avea puterea să-i spui un cuvânt. Zâmbetul lui bleg va fi un bun prilej să ataci un nou subiect, ah!, ce greu am ajuns la voi cu cele șase valize, de la Otopeni până aici am tocmit un șofer de taxi care mi-a luat trei sute de dolari pentru drumul dus-întors. La prețul ăsta vei aștepta să holbăm ochii, ce tare ești, Marius! Și, în timp ce vei despacheta, mama se va închide în bucătărie, să-ți pregătească ceva de mâncare. Va plânge și va întinde masa pentru tine. Fiecare va primi un dar. Discuri pentru mine, uite, Luiza, ce muzică au americanii, o pereche de mănuși pentru fratele nostru, bolnavul, ratatul. De abia acum vei fi atent la noi, descoperindu-ne: mama este mama, pantofii nu te strâng, mamă?, tata este tata, cămașa îți cade bine, nu-i largă la umeri, tată?, totul o să fie O.K., mărime, culori, parfumuri și tot felul de prostii care dau iluzia că viața este frumoasă. Ai să repeți de câteva ori, ostentativ, viața e frumoasă! Și un sul de hârtie igienică, ce nu zgârie, face viața mai frumoasă. Pune-l în baie mamă, să faceți comparație! Mama o să te roage să te speli, să te schimbi, să ne așezăm la masă cu toții. Ce straniu sună: cu toții! Nu ți-e foame, ai mâncat pe drum și ai făcut un duș la hotel... Ai tras la hotel, e mai bine. Stai două zile. Atât. Deși ți-a fost dor de noi, ai preferat hotelul lui Remy, să-l umilești și pe el. Vei vorbi repede, precipitat și intenționat vei amesteca un cuvânt englezesc, ca să ne arăți că te-ai adaptat acolo, să înțelegem,

să uităm ce-a fost. Minți ca un ordinar, nu ți-a fost dor. . . Și mama, lăcrimând în prostia ei, se prinde că minți. Nu ți-a fost dor de nimeni și de nimic. Te-ai întors ca un Gulliver. Să bem! Ai să deschizi o sticlă. Vom bea absenți, cu noduri, clipind buimaci la eticheta sticlei. Nu ne va interesa ce bem, deși tu vei repeta cât a costat și de unde ai cumpărat-o. Vom asculta tâmpi istoria acelei sticle. Mama o să te ierte. Într-un târziu, o să-ți observe cămașa fină, zece dolari, pantalonul de cașă, douăzeci de dolari, pantofii din piele de șarpe, cincisprezece dolari. . . Acum va înțelege mama că nu „dorul“ te-a adus, ci dorința de revanșă, de răzbunare. Uitați-vă la mine! Ce ușor am ajuns un Gulliver, numai prin munca mea, și voi puteți să ajungeți la fel ca mine, nu este greu, trebuie doar să muncești în cea mai avansată țară din lume, bla-bla, bla-bla! Simplu! În fond, discursul tău va semăna cu oricare dintre discursurile unui președinte american. Dar nu va fi un discurs gratuit. Indirect, ai să-l lovești pe tata, minimalizându-i într-o retorică impecabilă agoniseala dintr-o viață. El, un încuiat, n-o să priceapă stupiditatea în care a muncit și chinul îndurat. Nesimțirea sa îl va salva de răzbunarea ta oarbă. Mama o să simtă că vorbești pentru el, dar și ea e obișnuită să îndure și n-o să te oprească. Va mulțumi încă o dată lui Dumnezeu că te-ai întors, Gulliver, pentru două zile, în cămașa fină de zece dolari.

Apoi, ai să repeți întrebarea, voi ce mai faceți? Și nimeni nu va ști cum și ce să-ți răspundă. Cum o mai duceți?, vei insista. Ce e nou pe la voi? Întrebări care vor ascunde alte minciuni. Pe tine nu te in-

teresează viața noastră. Mama o să-ți spună ce greu face curățenie în casă din cauza mucegaiului, a gândacilor, a mirosurilor ce vin din subsolul inundat al blocului, iar tu vei rămâne gânditor, cu ochii ațintiți la tavan, după care vei propune să ne mutăm în altă casă, e foarte simplu, americanii nu sunt prea legați de locuri, dacă-i deranjează ceva, își iau lucrurile în mașină și se așează în altă parte, nimeni nu-i oprește. Tata o să dea din cap, cum îl știi, aici viața e alta, dar pe acolo aveți șomaj?, o să-ți arunce „motanul“ în curte. Și tu vei lansa povești tâmpite, totul e O.K., color. Tata n-o să te creadă. Te vom întreba dacă te-ai însurat. Poate ne arăți pozele cu prietena sau logodnica ta. Nu mi te închipui însurat. Poate sunt prea legată de trecut. Între patru ochi, mama o să te liniștească definitiv într-o complicitate scârboasă: Cristina a scăpat atunci de plod, te-a uitat, lumea n-a aflat, că ne făceam de râs, au trecut destui ani. Și tu ai scăpat. Tu, premiantul și eminentul, să ajungi să faci pușcărie pentru o tentativă de avort din cauza unei fete care te-a păcălit? Nu merita. A doua zi, ai s-o cauți, pentru a te vedea așa, Gulliver. Clipa reîntâlnirii o visezi de când ai fugit. Cristina te-a umilit, era să-ți distrugă viața. Ai s-o cauți să te ștergi pe picioare cu un om ratat. Pe noi ne-ai menajat, ți-a fost de ajuns să ne vezi striviți. Cristina rămâne prințesa care continuă să te sfideze. Te frământă teribila idee că din cauza ei puteai să ajungi un ratat, ca noi. Oricum te vei întoarce, cu sau fără cămașa fină, noi o să te proclamăm învingător. Suntem obișnuiți să ungem eroii de orice fel. Am fost îndobitociți cu tot felul de cauze și lozinci. Le-am

memorat și nu le putem uita. Cine să ne ajute să devenim oameni normali? Cine altcineva decât nu oamenii ca tine. Noi te așteptăm ca să ne vorbești, să ne atingi, să ne privești. Avem nevoie de aerul tău. Să nu ne condamni pentru că îndurăm. În altă parte nu putem să ne ducem. Și chiar dacă ne vei arăta drumul, nu ne vom putea mișca. E mai bine să vii tu, deși n-ai să înțelegi nimic din ce-a rămas din noi.

[revista respiro](#)[Pagina de titlu](#)[Pagina 136 din 228](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

– Cineva trebuie să ducă sticla asta la NASA, să fie studiată cu aparatura lor sofisticată, spuse domnul Remus și încercă încă o dată s-o așeze pe masa Oficiului Poștal, dar sticla se răsturnă imediat, fără să se spargă, întoarsă parcă de un magnet ascuns în apropiere.

Se rostogoli pe masă și se opri lângă revistele mele. Era o sticlă obișnuită de șampanie, goală, fără etichetă, cu un dop de plută bine înfipt, ce fusese tăiat cu un cuțit, probabil domnul Remus încercase să-l scoată. Bătrânul o descoperise într-o zi de februarie, plimbându-se pe coastă, când vântul din larg se potolise câteva ore. Marea înghețase bocnă pe o distanță de două sute de metri la mal, numărased recepționerul-șef, singurul om care avea curajul să se aventureze fără țintă și inutil pe stratul de gheață. Sticla se afla la vreo zece metri de mal, în dreptul blocului nostru, prinsă de un val mic de gheață, ce o proteja de vântul care bătea în larg. Mai întâi, s-a speriat, niciodată nu văzuse așa ceva, apoi a atins-o cu arătătorul, după ce și-a scos mănua. M-a anunțat cu un soi de bucurie că a găsit o sticlă de șampanie înghețată în mare, cu dop, parcă nu se vede nici un lichid, iar gâtul ei este cald, foarte cald. Îmi arătase palma brăzdată, albă ca o sugativă, să-l cred. O jumătate de oră stătuse cu palma pe gâtul fierbinte al sticlei, doar se încălzise. Mă invitase s-o văd, dar îl refuzasem politicos. În Oficiul Poștal era cald, iar vântul și gerul mă convinseseră să nu mai ies afară pentru un fleac inventat de bătrân. Gândeam atunci că el încerca prin astfel de fantezii să-și alunge temerile provocate de

ultimele două amenințări sosite la interval de o săptămână, în luna ianuarie, redactate în același stil:

„Țigan borât o să-ți smulgem limba.“

și

„Câine păgân o să-ți tăiem urechile.“

Dar în realitate, anonimele nu-l speriaseră. Cele cinci scrisori trimise comunității evreiești, prin care cerea o dovadă publică și fermă că nu este evreu, au rămas fără vreun răspuns. La conducerea UDMR, domnul Remus trimisese două memorii dactilografiate în limba română însumând aproape cincizeci de pagini, în care cerea o dovadă că nu este ungar, că nu are rude sau prieteni și că n-a cunoscut în viața lui nici un maghiar în carne și oase. Aici, exagerase puțin! Renunțase, de asemenea, să-i mai contacteze pe cei câțiva unguri din oraș, mai ales după experiența nereușită cu primul, maestrul de la Șantierul Naval, și să-i descopere pe evreii ascunși sub nume românești. Descurajarea se transformase în nepăsare. Să expedieze scrisori sau memorii la Partidul Romilor și la Comunitatea Turcă risca să înfrunte aceeași tăcere jignitoare. Să pornească de unul singur într-o cercetare a romilor din oraș, adevăratele ținte ale amenințării, ar fi fost o acțiune inutilă. „Și atâta timp cât nici una dintre amenințări n-a fost pusă în practică, n-are rost să le iau în serios!“ Hotărât lucru, bătrânul își depășește frica.

Domnul Remus mi-a dovedit că sticla nu este o fantezie menită să-i risipească gândurile negre și nici o glumă proastă. A stat cu ochii pe

ea zi de zi, abținându-se s-o rupă din gheață până acum, la mijlocul lunii martie, când a început dezghețul. Am atins-o și eu cu un deget. Era rece. – Ieri dimineață, când bătea soarele mai târziu, am extras-o. S-a ținut caldă până am luat-o în mâini. Atunci s-a răcit brusc. Cine știe de unde vine, cine a aruncat-o? O fi de la un naufragiat! Râse prostește, ascunzându-și gura în gulerul paltonului.

Îi convenea să râdă, trecuse prin iarnă în palton din blană de urs. Hibernase în casă și, o dată pe săptămână, inspecta hotelul pe care-l închisese la sfârșitul lui septembrie. Mă căutase la Oficiul Poștal să-mi arate sticla, să mai stăm de vorbă. Dar nu aveam chef.

Luiza ne mințise, spunându-ne că la București colegii ei intrașeră în grevă. Bălmăjise motivul grevei, n-avea rost să cheltuiască banii degeaba, deci mai stătea acasă încă două săptămâni, hotărâre înțeleaptă, se bucurase mama. Tata a ridicat din umeri. Pata din tavanul sufrageriei se mărise amenințând firele electrice ale lustrei. O priveam neputincioși, pe rând, când rămâneam singuri în cameră. Cel mai mult o privea tata. Se trezea în fiecare dimineață pe la ora șapte, mânca cea mai veche bucată de pâine, un ou fiert sau felul doi rămas de a doua zi, să nu se strice, apoi cobora în oraș. Se întorcea cu un săpun de rufe, o pungă de sare sau cu mâna goală. Fuma pe balcon. În ziua când poștașul îi aducea pensia, era mai vorbăreț. Ne anunța că se lasă frigul, să scoatem frigiderul din priză, că o să-și bată tocuri noi la pantofi și mama îi răspundea la fel, că a găsit în piață niște murături ieftine, dar nu le-a cumpărat, n-ar fi rău să punem la borcan

cinci kile, să avem la iarnă, că a văzut otrăvuri pentru șobolani, ceva nou. . . La prânz, mânca singur, ce-i punea mama în farfurie și se culca. Dormea două ore. O oră o pierdea lungit în pat, cu o mână pe frunte, privind pata din tavan. Și el gândea același lucru: dacă pata atinge firele, instalația electrică se scurt-circuitează și rămânem fără lumină. Alți bani pentru reparații! După-amiază, tata ieșea și se plimba pe epava cargoului. Apăruse după zece zile de absență. Era legată de parâme, la fel de roșie, dar curată. Nici urmă de gunoaiete lăsate de cei care se cățăraseră pe ea, să-i vadă pe americani. Tata zăbovea acolo vreo două ore. Seara, deschidea televizorul și nu mai mânca.

Când la programul de știri s-a anunțat că studenții bucureșteni au primit treizeci de computere, donație de la o universitate din Franța, tata a intrat în bucătărie și-a zis:

– Fiică-ta a renunțat la facultate! Apoi s-a întors la televizor. Mama a intrat năucită în camera mea.

– Nu mai știu ce să mă fac! Nu mai știu. . . Ce să fac? A renunțat la facultate. Ce să fac?

În camera ei, Luiza citea în pat un dicționar de biologie. A zâmbit. Dădu din cap, semn că nu se va răzgândi. Se ghemui sub pătură:

– Mă mărit! Peste o lună facem nunta și plecăm la Acapulco în luna de miere. Vă las!

– Luiza, mamă, de ce-ți bați joc de noi, izbucni mama în pragul ușii. Cum să renunți la diplomă? Știi foarte bine cât de greu se câștigă un ban în ziua de azi. Te-ai gândit bine ce vrei să faci?

– Da, m-am gândit. După luna de miere, ne instalăm la Los Angeles!

– Luiza, eu îți vorbesc serios. Vrei să renunți la facultate?

– Am renunțat, nu ți-a spus tata?, sărise sora mea în picioare, în mijlocul patului. N-ai auzit? Mă mărit! Pe asta n-o știai!

Mă lipisem de perete pentru că mama înaintase amenințătoare, cu brațele deschise, parcă ar fi vrut s-o oprească, Luiza începuse să sară în pat, ca un copil, strigând: „Mă mărit! Mă mărit!“

– Cu cine te măriți, Luiza? Luiza, cu tine vorbesc!, țipase mama.

Sora mea se opri. Își încrucișase picioarele și-și apucă marginile fustei. Făcuse o plecăciune:

– Cu impresarul meu american. Am participat la un concurs de selecție pentru balerine și guriste care vor fi angajate cu contract în barurile din Grecia și Turcia. Și impresarul meu s-a îndrăgostit lunea de mine. L-am dat gata. M-a cerut de nevastă. Mă mărit!

– Te-ai înhăitat cu toate lepădăturile orașului, Luiza! Ce vrei să faci cu viața noastră?

– De viața voastră are grijă Dumnezeu! Eu mă mărit. Am să deschid la Los Angeles un salon de cosmetică. Am să pilesc unghii, am să dau jos rapănul de pe labele muierilor, am să epilez, am să câștig dolari, mamă! Mulți dolari! Și ne vom cumpăra o casă cu aer condiționat și televizor color, cu gazon în curte și palmieri. O să avem piscină și toată ziua ne vom iubi în ea. Și-o să deschid al doilea salon de cosmetică și al treilea și al patrulea... În toată America vor fi saloanele

mele de cosmetică, auzi, mamă? Saloanele mele, casa mea, banii mei! Și după ce voi cuceri America, voi veni aici și voi deschide primul salon de cosmetică din gioarsa noastră de oraș. Și prima clientă vei fi tu, că altfel dai de dracu'! Și-am să te așez pe canapea și-am să-ți curăț rapănul de pe călcâie, și părul de pe picioare, și mustața de sub nas, și părul din urechi, și n-am să-ți iau nici un ban. Și când vei veni acasă, n-o să te mai recunoască bărbatul. O să se îndrăgostească pe loc de femeia care vei fi, pentru prima dată în viața lui de troglodit, și te va cere de nevastă pentru a doua oară, atunci să te văd dacă-l mai iei de bărbat!

– Nu ți-e rușine să vorbești așa, începuse mama să-și șteargă lacrimile cu palmele.

– Dacă nu mai vrei să-nveți, nu mai ai ce căuta în casa mea! Du-te și pupă-l în cur pe boșorogul tău! zise tata. Am muncit destul pentru voi. Nu-l văzusem când intrase.

– Nici măcar nu ne-ați iubit! Nu ne-ați iubit! Ne scoți ochii că trăim pe banii tăi. . .

– Dar pe care bani trăiești?, se înroșise tata.

Luiza privi descumpănită fereastra, mușcându-și buzele. Începuse din larg să bată un vânt rece.

– Nu mai vreau să învăț aici, nu vreau să-mi nasc copiii aici, nu mai vreau să trăiesc în țara asta!

– Ai înnebunit, Luiza?, se revoltase mama. Unde vrei să te duci?

– Voi nu vă dați seama ce șansă avem? Dacă Marius a rămas

acolo, o să ne facă chemare. Vindem totul, ne împrumutăm și plecăm. Plecăm! Ce rost are să mucegăim aici? Într-un an suntem plecați! Important este să ne pregătim. Să nu ratăm ocazia.

– Și ce face taică-tu cu pensia?

– Dă-o dracului de pensie! Plecăm în America!

– Nu ți-ar fi rușine, cățea ce te-am hrănit! Dă-o dracului de pensie?... Din ea mănânci!

– Și tu ești mulțumit că-mi dai de mâncare, nu? Ai muncit ca un bou toată viața. Pentru ce? Să te lauzi că ai pensie, că ai din ce să-ți întreții menajera și doi paraziți, că ești cinstit. Și-au bătut joc de tine, te-au prostit. Uite ce ai ajuns! Un papagal care repetă aceleași cuvinte: „Trăiți din banii mei! Eu vă dau de mâncare!“ Te-a interesat vreodată ce gândim, sau ce vrem să facem?

– Să pleci din casa mea, târfă!

– Ilie, cum vorbești cu fata noastră? Luiza, te rog, încetează și tu cu prostiile! Ce te-a apucat? Vrei să am scandal în casă? Ilie, a greșit! Mama nu-l lăasă să înainteze spre pat. Tata se întoarce spre ușă și o clipă am crezut că totul se va termina cu înjurătura lui și bocetele mamei, dar, amintindu-și parcă ceva, poate acel „dă-o dracului de pensie“ sau „ai muncit ca un bou!“ se răzgândise. O îmbrâncise pe mama lângă pat și se repezise la Luiza.

– Știi cine l-a turnat pe Marius! Turnător împutit! – apucase Luiza să mai strige.

Nu s-a ferit și a căzut din primul pumn. Își acoperise capul cu

mâinile, pentru că tata, cu genunchii peste ea, o lovea numai în cap. Mama se ridicase, dar nu mai avea curajul să intervină. Plângea la marginea patului. Parcă nu-i mai ajungeau pumnii și tata începuse s-o lovească cu genunchii. Ochii i se bulbucaseră, bolborosea ceva printre balele care-i curgeau din gură, poate acel „dă-o dracului de pensie“ ori „ai muncit ca un bou“. Luiza țipase: „De ce dai, Ilie?“ Si Ilie s-a oprit. A răsuflat obosit și s-a întors la mama:

– Așa te-am bătut și pe tine?

Apoi s-a retras în baie. Am auzit robinetul de la chiuvetă. Mama s-a închis în bucătărie. Luiza nu plângea, își pipăia capul.

– Tu știi adresa lui Marius, dar nu vrei să ne-o spui, am îngenuncheat lângă pat.

Își descoperise fruntea însângerată și pleoapa vânătă:

– Neputinciosule... Taică-tu a fost turnător la Securitate. Din cauza lui a fost dat afară din serviciu Remus. L-a făcut dușman al poporului și vândut imperialiștilor. Am pus mâna pe turnătoriile lui și am să-l dau în gât! Să știe lumea cine-a fost tovarășul Hermeneanu!

A doua zi, dimineață, Luiza și-a strâns hainele, cărțile, sticlutele cu parfumuri în cutii mari de carton, aduse de Bobby într-o Dacie-papuc și a plecat de la noi. Mama n-a oprit-o, a stat în bucătărie, cu mâinile ascunse în prosopul de spălat vase. Bobby a așteptat-o în fața blocului, pufăind țigară după țigară. Au plecat imediat, fără să-mi spună un cuvânt. Domnișoara Pușa i-a urmărit de la balcon: „Bravo, m-a felicitat. Frumoasă zestre i-ați dat Luizei!“ Mama n-a făcut curățenie în

camera părăsită. Doar eu am golit scrumierele. Între *Madonna* și *Samantha Fox*, în alb-negru, Cristina zâmbea. Mirosul ciudat a dispărut după două zile de la plecarea surorii mele. Tata a deșurubat becul și nu l-a mai înlocuit.

În octombrie, când vântul a început să bată din larg în blocul nostru, mama a camuflat ferestrele cu pături vechi. În casă se lăsase întunericul. Ne-am scos puloverele din șifonier, ghetetele, fularele, paltoanele pline de naftalină, eu nu aveam mănuși. Tata și-a îmbrăcat pufoaica albastră fără mâneci și și-a tras un fes pe cap. Mama s-a încins cu un brâu, să-i țină mijlocul, și-a legat un fular de lână pe cap, să n-o tragă curentul. Dispăruseră țânțarii, șobolanii coborâseră la subsol, coropișnițele și alți gândaci muriseră. Tata număra zilele până la primirea pensiei și se uita la televizor. Pata din tavan se apropia de firele lustrei. În bucătărie era mai cald. Când nu gătea, mama privea ilustrata lui Marius. În noiembrie, o furtună a durat cinci zile la rând și domnișoara Pușa a sunat la ușa noastră. Era îmbrăcată într-un palton negru, din stofă roasă. Pe cap își îndesase o căciulă de lână. I-a spus mamei că o pensionară de la etajul unu a murit de frig și că dacă o transportăm pe răposata la morgă și-i facem toate formele ne putem muta noi în locul ei, mai ales că are și ceva mobilă și covoare. Ea s-ar muta, dar la parter nu locuiește nimeni, apartamentul de la doi e pus-tiu și-i este frică să locuiască singură între două „goluri“. Dacă ne-am muta la etajul unu, ea s-ar muta la doi. Mama a ridicat din umeri. Când să-i închidă ușa în nas, vecina noastră s-a grăbit să ne spună

că o văzuse pe Luiza în magazinul cel mai luxos din oraș, probând o rochie elegantă: „Se vede că-i priște capitalismul! Când partidul o chema pe ogoarele patriei la cules porumb, se prefăcea bolnavă!“ Mama a închis ușa.

În decembrie, s-a lăsat gerul. Stăteam în pat, înfofolit în două pături. Răsfoiam reviste vechi și nu puteam să visez. Făceam temperatură, beam ceaiuri și luam aspirine. Mă ghemuiam sub pătură, cu capul sub pernă. Tata renunțase la plimbarea de dimineață. Pata din tavan atinsese firele lustrei, dar instalația electrică nu se scurt-circuită. Pata ajunsese mai mare decât perna mea. Ne culcam mai devreme. Cele mai grele zile erau duminicile. Odihna noastră forțată din timpul săptămânii ne alunga somnolența și lenea caracteristică unei zile de duminică. În casă plutea o stare de nervozitate. Orele treceau greu, înghețau o dată cu noi sub pături. Vântul din larg lovea neîncetat în bloc, aruncând praf și frig prin crăpăturile tocurelor de la ferestre. A fost o lună fără ninsoare. Seara, ne strângeam în fața televizorului și ne uitam la un film american sau la o comedie idioată franțuzească. Mă rugam să nu se strice televizorul. Începusem să tușesc violent și mama mi-a cumpărat un sirop. Nu mi-a trecut.

Într-o zi de luni, după ce mâncasem niște cartofi, mama m-a întrebat de ce nu ne scrie Marius. N-a așteptat răspunsul. A închis precaută ușa bucătăriei: „Ce-ar fi să te duci până la Poștă, să vezi dacă avem ceva? Poate poștașul a uitat să ne aducă vreo scrisoare de la Marius!“ Astfel, am descoperit masa de lângă geamul Oficiului

Poștal. Aici era mai cald, deși multă lume se foia și funcționarele de la ghișeu țipau la clienți să închidă ușa, că le îngheață degetele pe pixuri. În prima zi, am întrebat dacă familia Hermeneanu are vreo scrisoare. Apoi am întrebat-o cât costă trimiterea unui plic simplu până în America. M-am așezat la masa de lângă geamul înghețat și m-am prefăcut că studiez atent exemplarele de telegrame, mandate și abonamente puse sub cristalul mesei. Și n-am deranjat pe nimeni. Începusem să-mi petrec după-amiezile la Oficiul Poștal, la căldură, uitându-mă la oamenii care trimiteau scrisori, depuneau bani, ridicau recomandate, își făceau abonamente la radio, la ziare. Îi ajutam pe cei bătrâni să completeze formularele, îi îndrumam la ce ghișee să se așeze. În câteva zile am învățat toate operațiunile poștale și tarifele lor. Tusea îmi trecuse. Nu mai aveam febră. Cu un sfert de oră înaintea orei de închidere, plecam discret. Prezența mea a fost remarcată de diriginta poștei, o femeie cărunță, înfolfită într-o bundă din blană de iepure, care m-a întrebat ce făceam acolo? Probabil mă lua-se drept cerșetor. I-am răspuns, arătând cu privirea spre coada de la ghișeu, că aștept pe cineva. Și nu mi-a spus nimic, chiar dacă în zilele următoare m-a văzut la masă, lângă geam. I-am descris mamei locul cald pe care-l descoperisem și i-am propus să vină și ea într-o după-amiază, să-și dezmorească oasele. „Mai bine stau în casă. Mă vede lumea că aștept.“ În Oficiul Poștal puteam să-mi citesc pe îndelete revistele și chiar un ziar uitat de un poștaș distrat. Pe masă țineam o curățenie ireproșabilă. Din cerneala de acasă le-am umplut călimările

și am schimbat penițele la toate cele patru tocuri vechi. Formularele completate greșit sau pătate le aruncam la coș.

Aici m-a găsit domnul Remus, care intrase să-și trimită al doilea memoriu către UDMR. Ca de obicei, m-a întrebat ce mai fac, ce mai scriu revistele, cum mă simt. „Nici un semn, nu-i așa?” s-a interesat misterios. L-am întrebat dacă a schimbat mobilierul în camera 21 a hotelului. A zâmbit trist și a negat existența acestei camere. La rândul lui, m-a întrebat dacă am vești de la Luiza. A fost rândul meu să-i zâmbesc. Și tot dialogul nostru a fost un șir reciproc de întrebări și răspunsuri evazive. După câteva zile, la masa mea, au apărut pe rând, domnul Remus și Luiza. Sora mea purta un palton roz, din stofă groasă și niște cizme înalte, albe. N-am avut curajul s-o întreb unde locuiește, ce face, cum de arată așa bine. Părea o doamnă. Nu se măritase cu nici un impresar. Nu m-a întrebat ce mai e pe acasă. Am vorbit banalități. Cristina picase la Conservator, în sesiunea din toamnă, a doua sub bară. Recepționarul-șef se forța să fie vesel. Ne-a spus vreo două bancuri proaste, Luiza i-a amintit că nu știe să înoate, apoi bătrânul ne-a invitat la o sticlă de vin, să mergem la hotel, că tot e ziua când îl inspectează. Dacă ne duceți la camera 21, am pus o condiție, dar Luiza n-a tresărit. Bătrânul a plecat primul, dezamăgit, avea treabă. Luiza mi-a dat niște bani pentru reviste și țigări și m-a întrebat: „Nici o scrisoare?” Avea un ten îngrijit, semn că n-o ducea rău. Mi-a promis că o să mai treacă pe aici. Nu i-am povestit mamei despre întâlnire. După două zile, domnul Remus mi-a propus o afacere

pe care o uitasem în acel an: să fac curățenie pe plajă. În prima clipă l-am refuzat, dar bătrânul a scos din buzunar, probabil îi avea pregătiți, o mie de lei. E bine? Trebuia să strâng de pe plajă în saci din plastic și să greblez nisipul. Dar nisipul a înghețat! Și furtuna a curățat plaja de hârtii! E decembrie! „Crezi că Marius ar refuza o asemenea ofertă în America?“ Și-a scos mănușile din piele și mi le-a aruncat pe masă, o dată cu mia de lei.

A doua zi am împrumutat grebla de la domnișoara Pușa.

– Să nu-mi spui că te duci s-o ajuți pe soră-ta? Apropo! Am auzit că Luiza joacă în filme porno. Câștigă bine. O să mă uit și eu la televiziunea prin cablu după miezul nopții s-o văd cum joacă. Doar așa o să ajungă în America, să-și exporte filmele, mi-a dat grebla și a trântit ușa.

Sub paltonul vechi, din liceu, mi-am pus trei pulovere. Când a văzut grebla, mama a înțeles ce vreau să fac și s-a închis în bucătărie. Pe plajă, vântul risipise cele două barăci dărâmate la venirea americanilor. Era imposibil să adun gunoaiele. Vântul bătea din toate părțile. În dreptul hotelului am reușit să răscolesc nisipul și să adun niște bucăți de lemn putrezit. Aerul tare mă ametea. M-am hotărât să dau cu grebla într-un mod original, eu să fiu „boul“ care trage la plug și grebla să fie „plugul“ tras de mine. Așa am străbătut, dus-întors, plaja de trei ori, dintr-un capăt în altul. Pe nisipul înghețat, grebla nu lăsase urme și nici nu agățase ceva. La a patra tură am scăpat grebla. Îmi înghețase mâna în mănușa domnului Remus. Am așteptat

să se potolească o rafală de vânt, apoi m-am întors s-o ridic. Un dinte al greblei se agățase într-un carton. Să renunț, mi-am spus, să abandonez grebla pe plajă, să fug acasă, să mă bag în pat și să dorm, să visez. Cartonul prins în nisipul înghețat nu ceda. M-am aplecat și am eliberat grebla. Cartonul era moale și alb. Am suflat în palme și am începu să sap. Bucata de carton era capacul unei cutii. Peste un sfert de oră intram în casă cu o cutie albă din carton gros și moale, sigilată cu o bandă scotch. Nu avea nici o etichetă. Mama s-a speriat când am așezat cutia pe masa din bucătărie:

– Ne-a trimis Marius un pachet! Să-l ascundem să nu-l vadă taicătu, că iar am scandal!

– Păi sigur, eu sunt bun numai pentru scandal, spuse tata trist din ușa bucătăriei.

M-am grăbit să le explic cum și unde o găsisem, pe plajă, îngropată în nisip. Mama nu m-a crezut, o ținea pe-a ei, Marius!

– Uite ce băiat gospodar, ne-a trimis un pachet din America. Domnișoara Pușa a intrat în bucătărie, motivând că a sunat la ușa noastră și văzând că nu-i răspunde nimeni, s-a speriat, ăștia s-au mutat din bloc și m-au lăsat singură! I-am povestit domnișoarei cum găsisem cutia pe plajă, îngropată în nisip.

– Iată o dovadă că pe pământul nostru au trecut multe popoare migratoare.

Mama i-a retezat-o scurt, se săturase de tâmpeni!, și a tăiat cu un cuțit banda de scotch. A deschis cutia și ne-am adunat capete-

le deasupra ei. Un val de căldură am simțit ridicându-se din cutie, dezmoțindu-ne instantaneu fețele. Mai iute de mână, domnișoara Pușa a scos o mască de gaze soldățească și a râs:

– V-am spus eu! Un migrator a dezertat și a îngropat echipamentul militar în pământul nostru. Are tub și filtru!

Tata a mai scos încă trei măști identice, toate echipate cu tuburi și filtre. Mama a scos două sticle capsate, de un litru fiecare, și le-a studiat:– Ce-o fi în ele? Ulei?... Spirt? Oțet?

– Cafea! – strigă domnișoara Pușa, arătându-ne victorioasă o pungă roșie-argintie pe care scria clar „*Café Mokadel, poids 250g net*“.

Mama renunță la cele două sticle și se repezi la ultimul pachet din cutie. Era o pungă din staniol, rege și grea. Tot cu cuțitul a tăiat-o și a scos, unul după altul, un colac de cârnați groși cât creionul meu. Mama îi miroși prima, apoi ne întinse să-i miroșim și noi. Miroseau a carne.

– Nu mai trebuie să stau la cozi, facem și economii. Avem mâncare, Ilie! O să-i gătesc cu mazăre. Să-i scot pe balcon, la ger!

Și domnișoara Pușa se îmbujorase, puse stăpânire pe punga de cafea. Cutia albă parcă se micșorase. Mama s-a grăbit s-o rupă s-o îndese în găleata de gunoi. Și tata se înveselise, tot uitându-se ba la măștile de gaze, ba la sticlele capsate, fără etichetă. Mai curajoasă, domnișoara își trase cu îndemânare masca pe față, sub pretextul că nu respirase niciodată prin așa ceva. Nu-și montase tubul în filtru. Am râs. Ne povestea prin tub ce bine o să-i prindă cafeaua în orele

petrecute în ghereta violetă. Mama nu se lăsă, își puse masca pe figură, doar Marius le trimisese!, și la fel ca vecina noastră vorbea prin tub, aveam ce mânca, de mult n-am mai mâncat cârnați! Tata și cu mine le-am urmat exemplul. Sub mască era mai cald. Tata a spus că suntem niște elefanți și domnișoara Pușa a râs sub tub, repetând, elefanți, elefanți, cafeaua e foarte aromată, așa ceva n-am mai băut de când am fost în Canada! Mama s-a oprit din râs, dar nu și-a scos masca:

– Parcă sună cineva la ușă!

Suna insistent. Mama a deschis ușa: „Moș Crăciun cu plete dalbe, a venit de prin nămeți. . . “ ar fi cântat Luiza. Era înalt, cu barba albă, cu gluga hainei purpurii trasă pe frunte, cu sacul trântit în pragul ușii noastre. „Poftește!“ ar fi strigat Luiza din camera ei și Marius, atent ca de obicei, l-ar fi condus până-n fața bradului. Moș Crăciun l-ar fi urmat pe Marius, iar noi l-am fi urmărit pe Moș Crăciun. Ascunsă după brad, Luiza l-ar fi întâmpinat cu un colind, apoi ar fi sărit în mijlocul camerei, bine ai venit Moș Crăciun!, așează-te pe scaun că ești obosit, nu vrei un ceai? „Mai bine dă-i o vodcă, nu vezi cum dărdâie?“ , ar fi propus Marius. „Ești un prost!“, l-ar fi pus la punct Luiza, trăgând un scaun pentru Moș Crăciun. „Ați fost cuminți, copiii?“. Luiza ar fi răspuns prima, fără ezitare, în locul nostru: „Daaa!“ Marius s-ar fi hlizit în spatele mamei: „E bun de actor!“ Luiza a fost cumințe, a luat note mari, i-a ascultat pe părinți, șterge praful în casă, spală vasele, își calcă singură uniforma, are nota zece la purtare, a învățat multe cântece. Luiza ar fi cântat pentru Moș Crăciun și mama ar fi plâns

de bucurie. Uite ce ți-a adus moșul: Portocale, banane și o carte de muzică, are cântece frumoase pe care să le înveți până anul viitor! Acum e rândul lui Marius! Spune, băiatule, ai fost cuminte? Marius a fost cuminte. În ce clasă ești? A opta, Moșule! Ia să-i spui tu lu' Moșu o poezie frumoasă, că am înțeles că ești tare la română! Marius ar fi făcut un pas înainte, solemn, cu privirea ațintită pe carpeta din perete, „Răpirea din Serai“, și ar fi recitat pentru nota zece: „Poporul ce în fabrici muncește cu avânt, țărani ce pe-ogoare lucrează-n înfrățire, partidul ni-i drapelul a celor ce zidim, congresul înfrățirii spre comunistă lume, mai mândră România prin noi să făurim...“ Moșul n-a rezistat până la capăt, mustățile și barba din vată au căzut, și-a tras gluga de pe cap, a trântit pe podea haina purpurie, ești un dobitoc, măi Marius! Și tata ar fi intrat în bucătărie că i se făcuse foame.

– Marius!, a țipat mama. Bine-ai venit, băiatul meu!

– Dumnezeu mare!, a strigat domnișoara Pușa în genunchi. Sărut mâna, Măria ta! Te-ai ridicat din morminte ca să ne izbăvești.

– Ce faci, măi Dugane? Cu ce treburi pe la noi?, și-a scos tata masca de gaze.

Dan Dugan purta o căciulă din blană de iepure și un palton lung și larg, din lână. Era cel mai scump palton pe care-l văzusem vreodată. Dan Dugan ne-a zâmbit stânjenit din ușă:

– Ce să fac, ne-a Ilie! Eram prin zonă și am văzut lumină. Am urcat să-ți urez la mulți ani și sărbători fericite, dar văd că ești pregătit pentru războiul chimic.

Mama aruncă masca de pe față. O înghionti pe vecină să se ridice, gata cu joaca! Dan Dugan a insistat:

- Să trăiești și la mulți ani, nea Ilie!
- E ajunul Crăciunului!, și-a amintit mama.

Dan Dugan a răs. Credea că ne batem joc de el. Era Ajunul Crăciunului. Tata i-a spus să intre și a strâns măștile de gaze, aruncându-le în șifonierul din sufragerie. Domnișoara Pușa a mai zăbovit în hol, fără să-l scape din ochi pe musafir, până ce mama i-a deschis ușa. Vecina noastră a înțeles greu, dar a plecat cu punga de cafea. Dan Dugan a intrat încălțat în sufragerie. Avea pantofi de lac și ciorapi albi. Ne-am așezat toți trei la masă. Din bucătărie se auzeau hohote înfundate, dar tata n-a deschis televizorul să le acopere. Dugan nu și-a scos căciula – nici fularul alb. A verificat discret aerul, scoțând aburi pe nas. Ne-a servit cu o țigară fină. După ce a tras primul fum, s-a oprit cu privirea pe tavan. Ochii îi străluceau. Poate se intimidase de primirea noastră. A dat din cap, cu țigara arzând în colțul buzelor. Pata era neagră. Tata nu și-a aprins țigara, o frământa între degete, scuturându-i tutunul pe fața de masă. Eu mi-am aprins-o de la bricheta aurită a lui Dugan.

Când mama a intrat cu cele două sticle și cu trei pahare pe o tavă, Dugan și-a lăsat ochii de pe tavan, tresărind ca un elev prins cu fițuica în mână. Mama s-a scuzat că nu e pregătită, că ne-ați luat prin surprindere, a mai bolborosit câteva cuvinte, permițându-i musafirului să repete: dar nu trebuia să vă deranjați, doamnă! Avem un vin foarte

bun, Marius ni l-a trimis, s-a lăudat mama. Tata și-a aprins țigara scuturată și a turnat în pahare. Mama s-a retras. Dan Dugan s-a întors la pata din tavan.

– Noroc și la mulți ani!, a întins tata paharul.

Am ciocnit. Dan Dugan l-a băut dintr-o înghițitură. Eu am sorbit puțin. Am îndepărtat paharul și am tras adânc din țigară.

– Și Marius ce mai face?, se interesă musafirul. Am auzit că a ajuns mare acolo.

– Bine, i-au dat casă, câștigă bine, la vară se însoară, strânse tata paharul în palmă și cu cealaltă mână apucă sticla și-i turnă lui Dugan

I-auzi! S-a aranjat băiatul! E muncitor, îți seamănă, nea Ilie! Omul muncitor sfințește locul, că aici sau în Patagonia, tot ăla este!

– Dar nu-i în Patagonia, e în America!

Și cu cine se însoară?

– A găsit o fată pe acolo. Nu știu cum arată, că nu mi-a trimis poza. Zice că-i fată bună, ingineră ca el, de la serviciu.

– Păi cum să nu! Dacă-i ingineră ca și el, e bună. Numai să nu fie negreasă, să aveți nepoți mulatri, că-i păcat de neam. Și nu te cheamă la nuntă?

– Ba m-a chemat, dar nu mă duc, că-i prea departe. E mult de mers.

– Ai avioane, nea Ilie! Eu dacă aș avea timp m-aș plimbam prin toată lumea.

Tata a golit paharul. Am încercat să beau, crezând că nasul mi-a

jucat o festă, dar vinul puțea a urină. Am stins chiștocul în scrumieră.

– Adevărat, politica îți mănâncă timpul! Conferințe, discursuri, mese rotunde – cum le ziceți voi – toate mănâncă timpul. Și grevele mănâncă timpul.

– Nea Ilie, greva nu s-a ținut dintr-o multitudine de motive, ai să vezi că și matale ești responsabil de eșecul grevei.

– De ce?, a răs tata. Cum să le vorbesc oamenilor când nu s-a anunțat declanșarea grevei? Nu sunt chiar așa de tâmpit cum credeți voi!

– N-o lua așa, nea Ilie!, a răs și Dan Dugan. Eu ți-am spus că nu ești racordat la realități. Nu vreau să spun că matale ești principalul responsabil în problema în cauză, dar trebuie să ne strângem rândurile, să ne clarificăm strategia. . .

– Bucureștiul v-a lăsat baltă.

– Nu! Dimpotrivă! Sunt tovarăși de la București care vor să te cunoască. Au auzit de matale. Directivele de la Centru sunt clare: avem nevoie de oameni cu experiență. Nu ți-ar conveni să câștigi niște bani? Politica, nea Ilie!

– Prostii. Nu aveți nevoie de nimeni. Vă știu eu. Aveți nevoie de paravane să vă faceți în liniște afacerile.

– Dacă va fi cazul, vom face o revoluție, a noastră, a celor ce muncim. Suntem puternici.

– Și după aia o să le trageți un șut în cur la toți!, a răs tata și a băut paharul până la fund. Dugane, ce-ți trebuie ție greve și revoluții?

Bani ai, patron ești, tânăr ești, de ce nu te însori, cât n-au început să-ți cadă dinții din gură? Să-ți găsești o fată bună, să-ți faci o casă ca un soare. Umbli cu toate jigodiile. Nu te-ai plictisit? Chiar așa, nu ți-a căzut una la suflet, să te lași de politică?

Dugan a lăsat privirea la petele de vin de pe fața de masă. A căutat o țigară în pachet. Nu ne-a servit, mai avea puține. Și-a aprins-o nervos. Începusem a doua sticlă de vin.

– Nea Ilie, eu am pus ochii pe o fată, dar nu cred c-o să mă vrea taică-su.

Tata s-a întors brusc și a dat drumul la televizor. Moș Crăciun, în studioul televiziunii, adusese daruri unor copii handicapați, strânși lângă un brad uriaș. Tata i-a tăiat sonorul și a umplut paharele.

– Am dezbătut cazul matale în mai multe ședințe. Tovarășii au înțeles și sunt îngrijorați. Și Bucureștiul știe, dar cei de acolo au hotărât că nu te putem ajuta, încă.

– Nici nu speram. . .

– Am spus, încă! Problema principală care i-a împiedicat să ia o hotărâre pozitivă a fost activitatea susținută pe care fiica matale o desfășoară la construirea Consulatului american din orașul nostru. Este o activitate cu care noi nu suntem de acord. Că Marius a plecat, tovarășii au înțeles, ca să vezi că ne-am debarasat de vechile mentalități, dar în cazul Luizei, activitatea ei nu se justifică. Dacă o convingi să renunțe, la următoarea plenară vom reveni asupra chestiunii și vom analiza.

- Îmi dai zece milioane de lei și Luiza te ia de bărbat.
- Enorm, nea Ilie! Enorm, a răspuns Dugan expert.
- Fata mea nu e sudoriță, s-o înghesui la dublu fund, în schimbul trei. Și dacă fi-miu ne face chemare, tu ești soțul Luizei. Și-o să rămâi soțul Luizei! Ascultă ce-ți spun, zece milioane. . .
- Nu-mi dai garanții, nea Ilie! Dacă nu vă face chemare? Dacă vom fi prea mulți și americanii nu ne dau vizele? Mulți tovarăși de pe vremuri sunt trecuți în computerul lor. Dacă sunt printre cei care n-au voie să intre? Voi plecați și eu rămân cu buza umflată.
- Dă-l în mă-sa de computer, că nu te-a înregistrat tocmai pe tine, un prăpădit de secretar de partid care ai fost în Șantierul Naval. Tu ești prost?
- Nu sunt prost! Dar nu am garanții.
- La ce-ți trebuie garanții, când ai nevastă în pat? Ai cuvântul meu, poftim! A turnat vinul de pe fundul sticlei și a ridicat paharul.
- Nea Ilie, s-a grăbit Dugan să-l ridice. Nea Ilie! Eu cred în cuvântul matală, dar nu pot să mă joc cu viața mea acolo. O iau de la capăt, o să muncesc! Dacă Marius al tău ne cheamă, înseamnă c-o să ne ajute, nu? N-o să ne lase pe drumuri, șomeri!
- Asta e treaba voastră! Ți-e frică, Dugane?
- Nu știu! Așa. . . E o altă lume și-or să mă întrebe, tu ce-ai făcut în România de-ai venit la noi? Și eu ce-o să le răspund?
- O să le spui c-ai frecat ridichea și ți-au curs banii. Asta o să le placă.

– Hă, hă, ai dreptate, nea Ilie! Dă-i în mă-sa cu partidul lor cu tot! Dacă aici am făcut bani, acolo de ce să nu reușesc? Să știu că spăl vasele, dar le fut muma în cur la toți comuniștii! Dacă înțeleg bine, matale nu vrei să pleci.

– Nu plec, a răspuns tata sec, ridicând privirea în tavan. Dar trebuie să rămân aici, curat. Sunt persoane care-mi cunosc trecutul. Au hârtii vechi, semnate de mine. Nu știu de unde le-au procurat.

– Te șantajează?, a sărit Dugan.

– Încă nu, dar dacă pleci o să-mi fie greu. Și dacă le publică în ziare, nu știu dacă mai vedeți vizele. E de ajuns ca într-un ziar să apară angajamentul meu. . .

– Hai să negociem. Cât vrea pe toate turnătoriile?

– Asta-i, că nu vrea!

– Înțeleg! E delicată treaba, nea Ilie! Te costă, să știi, oricine ar fi persoana. Sper să nu fie o persoană publică.

– Nu!

Dan Dugan mă fixă cu o privire de fier, apoi se întoarse la tata:

– Persoana care te deranjează e aranjată, dacă mi-o dai pe Luiza. Și-ți dau și cinci milioane de lei.

– Șase milioane.

– Bun, îți dau șase. Mă cauți după sărbători să vedem chestia cealaltă. Dar vreau fata! Să ne cunoaștem caracterele. Am auzit că e dracu' gol! Mie din astea îmi plac, nea Ilie! Mă angajez să plătesc eu nunta, dar matale plătești cheltuielile pentru viză, când or fi să fie!

Adevărul este că eu o iubesc pe Luiza, e fată deșteaptă și îți seamănă. Să trăiești, tată socrule!

Și-au strâns mâinile peste masă apoi, în lipsă de băutură, au început să vorbească despre șantier, despre navele pe care tata le-a construit, despre cum era pe vremuri. Au vorbit așa încă două ore. Și-au amintit tot felul de prostii. Cum a fost ziaristul ăla, care venise la ei, la echipă, să scrie de la fapta locului, despre munca navalistilor, să tot fie vreo cincisprezece ani. Era un slăbănog cu ochelari, un clămpău, îi trăgeai un scuipat și cădea pe dană, și-a amintit Dugan, care pe vremea aceea terminase liceul la seral. Auzi, vrea chioru' să scrie despre muncă, a râs tata. Ce să-i spună despre muncă? Nu vedea și singur? Și ce dacă-i venise la recomandarea tovarășului prim? Să vină domn' ziarist după program. Și după program clămpăul l-a așteptat la poarta șantierului, au mers la o terasă și nici bine nu s-au așezat că prăpăditul i-a spus: „Uite, tovarășe Hermeneanu, care-i situație. Vezi mâna asta? Cu ea scriu ce vorbești dumneata. Dar vezi mâna asta? Și i-o arătase pe stânga. În asta trebuie să țin un pahar...“ Auzi! Tu-l în cur pe mă-sa! Să țină paharul! Hă! Tata s-a ridicat și l-a lăsat cu ochii-n soare. Ar fi trebuit să-i tragi o labă, nea Ilie, a regretat și Dugan. Peste o săptămână, și-a citit numele în ziar. Hă! Toți l-au felicitat pentru declarațiile date ziaristului. Știi să vorbești, tovarășe Hermeneanu!

Dan Dugan a plecat mai târziu. Ne-a urat la mulți ani, sărbători fericite și sănătate. Mama a strâns paharele și i-a spus tatii că Dan Dugan este un băiat frumos, dar e tomnatic. A doua zi, mama avea

un ochi vânat. Pentru că spusese că vinul îl aveam de la Marius sau pentru că vinul mirosea a urină. . .

– Cred că am făcut o greșală, deveni serios domnul Remus, uitându-se la sticla care se rostogolise până la revistele mele. Mai bine o lăsam în gheață și peste două săptămâni o lua curentul și o ducea așa caldă în larg. A fost aruncată de o mână fără noroc.

Am încercat să-i scot dopul cu dinții. Era bine înfipt. Am așezat-o pe masa Oficiului Poștal. Nu se mai răsturnă.

– Extraordinar, sări bătrânul. La tine stă. Și-a pierdut puterea! Înșfăcă sticla și o așeză în alt loc, pe masă. Stătea nemișcată, ca orice sticlă.

– Dar ai fost martor! Poți să depui mărturie! Pe amândoi ne vor crede!

Strigătele bătrânului cutremurară liniștea Oficiului. Oamenii de la ghișee ne priveau nedumeriți. Mi-am luat revistele și m-am ridicat. Bătrânul întinse mâna să mă oprească:

– De ce nu recunoști că sticla aceasta a fost vrăjită? Am să scriu la NASA. Te iau martor!

Dar mâna lui lovi sticla care se rostogoli până la marginea mesei și căzu. Se sparse în cioburi mici, împrăștiate în tot Oficiul Poștal. Oamenii s-au speriat:

– Ce-ai, nene? Ieși afară dacă te-ai îmbătat! Alt loc nu v-ați găsit de băut?

N-am fost atent la celelalte apostrofări. În Oficiul Poștal se răs-

pânde parfumul care stăpânise cândva camera Luizei. Domnul Remus a adunat cioburile într-un coș de gunoi.

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 162 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Ieri am cumpărat cărnați. Două ore am stat la coadă, până i-a adus, până i-a descărcat, lumea era nervoasă, dar eu am stat tăcută la rând și m-am rugat să apuc. Pe drum mă gândeam ce bine ar fi să vii acasă. Aș avea ce să-ți pun pe masă. Cârnații i-aș fi făcut cu mazăre, cum îți plăceau ție. Dar nu am primit nici un semn de la tine. Nici măcar nu te-am visat. Taică-tu te-a visat de două ori. Eu nu te-am visat de când ai plecat și mă doare, că Dumnezeu ăsta parcă nu mai ține cu noi. Trec mereu pe la poștă, dar poștărița dă din cap, n-aveți nimica doamnă, îmi zice. Dacă ne-ai scrie, să ne spui unde ești, ce faci, când te întorci, aș sta cu sufletul împăcat. Lumea ne bârfește. Crezi că nu mi crapă obrazul de rușine când mă întrebă domnișoara Pușa dacă ne-ai mai scris? Eu nu vreau să-ți reproșez, că destul ți-a reproșat el și mi-a reproșat și mie o viață-ntreagă, că m-a luat fără zestre, că n-am avut serviciu, că uite cum v-am crescut! Să fi scris, dragă Marius, cum ți-o fi, ar fi fost mai bine. Că ești la București, la Oradea sau în America, pentru mine tot aia e, tot departe de mine ești. Dar să știu de tine, dacă-ți trebuie ceva, cum mănânci, cum te îmbraci, unde dormi. Trebuie să mă crezi, că uite, îți scriu așa fără să știu unde să trimit scrisoarea, o păstrez în sertar, când ai să te întorci, să o citești, o să vezi cât am suferit de pe urma ta.

Sunt zile, duminica de exemplu, când stau și mă uit ca proasta pe geam și mă întreb pe unde umbli, și el mă vede că sufăr și dacă are chef de ceartă râde de mine, sigur, îl aștepți pe fie-tu și lui puțin îi

pasă, sau dacă e bine dispus zice că nu-i frumos din partea ta să nu scrii măcar un rând, că tot ce-a fost nu s-a întâmplat din vina noastră. Așa a fost să fie! Crezi că el nu suferă că fiu-su l-a bătut și a fugit? Suferă, că și el e om. Poate e un blestem să ne lovim unul pe altul toată viața, mai ales când viața noastră e așa cum e. Cu timpurile astea nu ne mai ajung banii. Ieri, după ce am pus cârnații pe balcon, am fiert vreo trei cartofi și i-am mâncat, ce să fac, mi-era foame. Și m-a bufnit plânsul. Unde am ajuns! Mai rămâne să ies în stradă, să cerșesc. Crezi că nu m-ar trimite? Mi-a reproșat de câteva ori de ce nu l-am părăsit. Dar unde să mă duc? În ziua de azi, dacă nu ai pe cineva care să te ajute, nu faci nimic. Eu n-am avut pe nimeni și a trebuit să îndur pâinea pe care el o aducea acasă, bună, amară, cum era, numai să vă cresc pe voi, să ajungeți oameni. Ce să fac? Am stat cu el, ca să vă cresc pe voi. Poate ai să ajungi și tu să ai copii de crescut și-ai să-ți amintești de vorbele mele.

Cel mai tare pentru tine s-a bucurat Luiza. Și cu ea avem neazuri. Și toate neazurile numai mie mi se reproșează. A plecat și ea de-acasă. A renunțat la facultate, pentru că tu nu știi, dar reușise la Drept după ce ai fugit tu. A bătut-o el rău de tot. Nu știu nici de ea pe unde doarme, ce mănâncă, ce face, mă bârfește lumea, nu mai pot. Soră-ta ne bate la cap să plecăm în America, în cazul în care tu te stabilești și să ne faci chemare. A dat Dumnezeu și ne-a făcut o vizită, într-o zi, nu ne-a spus ce și cum, unde doarme, ce mănâncă, dar ne-a avertizat că dacă primim chemare de la tine, să vindem totul și să

plecăm. Cum să plecăm? Să zicem că s-ar întâmpla ce-ar vrea ea, dar ce să căutăm noi acolo? Nu știm limba, nu știm obiceiurile, o viață-ntreagă am trăit aici. Și ce crede ea, că acolo, la tine, o s-o ducem mai bine ca aici? Mai vedem la televizor, mai auzim lumea vorbind la coadă, nici acolo nu-i ușor, mai ales la vârsta noastră. Dar eu știu cine-i bagă asemenea prostii în cap. Dar ce să fac? Tac și plâng. Așa am fost blestemată, să n-am liniște cu nici un copil. Soră-ta trăiește cu Remus. Asta e viața. Îți dai seama, Marius? Și taică-tu știe. I-a văzut împreună pe stradă. Și când îl apucă toanele, vine în bucătărie și-mi zice tot felul de prostii la adresa lor. De s-ar lua, să aibă acte, să nu-i mai vorbească lumea. Câteodată, mă liniștesc, ce dacă e diferență mare de ani? Important e că se înțeleg. La mine n-a fost diferență și uite ce-a ieșit. Eu te rog mult, dragul meu băiat, dacă va fi, să le faci numai lor chemare, să ne lași pe noi aici. Mi-e de-ajuns să-mi scrii, să te știu unde ești, bine sănătos. Gândește-te că în viață nu e totul să ai bani sau un confort frumos, e bine să ai alături un om care să-l iubești și care să te iubească. Noi nu ne-am iubit, poate și eu sunt vinovată. Tu mă acuzi că i-am spus lui, atunci, de chiuretajul fetei, de intenția voastră de a scăpa. Dar cui să-i fi spus? Nu e tatăl tău? Și aveai nevoie de bani pentru chiuretaj. Eu nu aveam de unde să vă dau. Am crezut că va înțelege. De unde să știu că se va duce să vă divulge? Cred că ai aflat de Cristina că a scăpat. Și părinții ei au știut, dar n-au venit la noi să ne reproșeze, să ne facă de râs. Și lor le-a fost greu. Cristina nu s-a măritat. Poate din cauza ta. A mai trecut o

singură dată pe la noi. Când i-am deschis, mi s-au înmuiat picioarele. E tot frumoasă. Am ținut-o în bucătărie, la un ceai. A picat încă o dată la Conservator. Eu am căutat s-o încurajez. Mă mir că la banii pe care-i au părinții, n-a reușit la facultate. Eu sunt mândră că tu ai reușit fără bani și ai învățat fără ajutor. Nu știu cum și cine te-a ajutat să ajungi acolo. Din ilustrată am înțeles că ai o bursă. Cristina știe că ești plecat. M-am plâns că nu ne scrii și ea a început să plângă, sărăcuța, nu știu dacă a plâns din cauza ta sau a examenului, dar mi s-a făcut așa milă de ea, că nu mai puteam. I-am dat un pahar cu apă și un *extraverol*, că iau și eu câte unul, când m-apucă durerile de cap. Ce să-i faci, e greu să te țină părinții acasă. Parcă noi nu suntem în aceeași situație? Fratele tău se plimbă, citește reviste de-ale lui, scrie nu știu ce într-un caiet, doarme mult, transpiră repede și tace, posac. Ah, Doamne! Dacă aș avea bani, mulți bani, să-l duc la un medic bun. Să-i dea medicamente și să-l trimită la o stațiune, la aer curat! Taică-tu mereu bodogănește că de ce nu se angajează undeva unde e mai ușor, să se facă taxator de bilete sau vânzător de ziare? Că tot îi plac ziarele! Ar mai ieși un ban. Blestemată să fie ziua aia când s-a scaldat în nisip! Nu vreau să zic un păcat, dar mai bine rămânea în groapa de scaldat, sufocat, decât să mai trăiască așa, chinându-se.

Dar să revin, Cristina n-a stat mult. A spus că trecuse să mă vadă și că o să mai treacă. N-a vrut să vorbim despre tine, din câte am observat. Fata asta nu te-a uitat. Eu nu știu prea bine ce-a fost între voi. Nu putea să păstreze copilul? Sunt atâtea perechi care se

căsătoresc după ce au un copil. Vă făceați gospodăria voastră, erați oameni. Dacă era să pleci în America, plecați cu toții. După ce i-am dat *extraverbul*, a plecat și n-a mai trecut pe la noi. Sunt fete destule pe lumea asta. Dar să știi, Marius, n-a fost corect din partea ta. Pe Luiza am înțeles-o. Și eu am fost în locul ei. Am mâncat destulă bătaie. Ea a avut puterea să plece. Dar tu, băiat, orice s-ar fi întâmplat nu trebuia să pleci de la noi. Pentru o femeie, că sunt eu, că e Luiza sau Cristina, e greu să fie singură. Dar așa sunteți voi, bărbații, vă puneți palma în fund și plecați. Noi trebuie să le tragem pe toate. E bine să înveți, dar eu zic să nu rămâi. Ori acolo, ori aici, important este să fii fericit. Nu vreau să te influențez, dar să nu uiți că ai o mamă, care nu ți-a vrut niciodată răul și la care ai să găsești întotdeauna un sfat.

9

În ziua în care a început returul campionatului național de fotbal, cu o oră înaintea transmisiunii directe de pe stadionul din Ploiești, a sunat la ușa noastră Luiza și mama i-a deschis. A intrat direct în sufragerie, spunând un „săru'mâna“ hotărât și s-a așezat lângă tata, care moțăia în fața televizorului, în așteptarea meciului. Tata și-a tras picioarele întinse până atunci pe scaun. Luiza și-a aprins o țigară fină și a cerut o scrumieră. Se vedea că avea bani. Nu se îmbrăcase special pentru această vizită, dar așa cum remarcase mama după plecarea ei, avea cizme din piele adevărată, o fustă din stofă care costă cât pensia lui taică-tu și o geacă. . . Luiza s-a descurcat!

Clădirea Consulatului american era aproape gata. Domnișoara Pușa ne anunțase că se lucra intens la finisarea interioară și, concomitent, sunt aduse, în camioane închise, mobilierul, instalațiile sanitare și aparatura, toate ambalate în cutii uriașe, albe, depozitate cu grijă în curtea din spatele clădirii. Luiza nu mai muncea, probabil contractul îi expirase. Lucrările începuseră înainte de Crăciun, prin demolarea a patru case vechi de pe strada Cristinei. Operațiunile au durat o noapte, fără zgomote, încât vecinii s-au trezit cu un loc viran pe care se odihneau două buldozere galbene și alte utilaje ciudate, manevrate de cinci-șase hândrălai în salopete albastre, cu niște caschete albe pe cap. Oamenii nu sufereau de frig. Printre ei, ne-a avertizat la timpul potrivit domnișoara Pușa, se afla și Luiza, în același echipament. Muncitorii nu prea vorbeau între ei, se foiau printre movilele de moloz, nici

nu te bagă în seamă dacă le ceri un foc la țigară, se revoltase vecina noastră. Nici Luiza nu răspundea celor care o provocau sub diferite pretexte. După ce au curățat locul, hăndrălăii l-au înconjurat cu un gard înalt din sârmă ghimpată, fapt care i-a indignat și mai tare pe locuitorii orașului nostru. Nici primarul nu era lămurit ce se întâmplă, deși venise la fața locului, încercase să afle de la muncitori, telefonase la București. În săptămâna premergătoare Revelionului, au apărut și două excavatoare galbene, moderne, mai mulți muncitori în salopete albastre, o betonieră și materialele de construcție. Noile utilaje fuseseră aduse, la fel, fără zgomot, în timpul nopții. În oraș, ca de obicei, zvonurile circulau haotic: că cei din București vor construi un bloc cu douăzeci de etaje, că se va ridica o centrală telefonică sau că se va deschide cel mai mare magazin alimentar... Cei trezeci-patruzeci de gură-cască prezenți zilnic la lucrări au observat uimiți că muncitorii lucrau neconținut zece ore, cu pauză de masă la jumătatea programului. După atâtea ore, o dubă galbenă oprea în fața porții din sârmă ghimpată și-i îmbarca pe acești oameni foarte harnici. Luiza era printre ei. Într-o dimineață, ne-a informat vecina noastră, hăndrălăii au descoperit că lipsea un excavator galben. În gardul din sârmă ghimpată n-au găsit vreo spărtură. Nici poarta șantierului nu fusese forțată. A doua zi, în șantier lucra un excavator identic cu cel furat, dar portocaliu. Curioșii s-au înmulțit și indignarea lor a crescut. Prin sârma ghimpată trecea, zi și noapte, curent electric de înaltă tensiune, iar în poarta șantierului a fost postat un maimuțoi – îl numise domnișoara

Pușa – un maimuțoi cu lutul în fund – o completase Grigore Postolache, gelos pe tipul în haine militare, cu o caschetă colonială înfiptă pe cap, în bocanci grei, ce-i ajungeau până la genunchi. Maimuțoiul nu dărdăia, stătea nemișcat ca o statuie, privea înainte, nu răspundea la întrebări, la atingeri, la înjurăturile oamenilor noștri, scoși din sărite de muțenia omului. E neamț, a zis domnișoara Pușa. „Cum să fie neamț!“, a contrazis-o sergentul-major. Cine-a mai văzut neamț de culoare neagră? Orice copil știe că nemții sunt blonzi. Individul este american, sergent în armata americană, a stabilit Grigore Postolache și a fost crezut de oamenii noștri. Așadar, șantierul nu putea fi decât o lucrare finanțată și executată de americani. Dar ce anume construiesc? Ziarele din orașul nostru n-au dezlegat misterul, dimpotrivă, au lansat tot felul de tâmpenii. Deși se lucra într-un ritm nemaivăzut de noi, din șantier nu se ridica nici un fir de praf. Maimuțoiul stătea zi și noapte în post, mânca de trei ori pe zi, pe undeva prin șantier. Oricât s-au chinuit să-l întrebe ceva în engleză oamenii noștri n-au primit nici un răspuns. Era mut ca o lebădă neagră. Și lucrul ăsta i-a scos din sărite. S-a lansat zvonul că se va forma o trupă de zece gealați care-l vor ataca pe sergentul american de culoare, să-i tragă un toc de bătaie, să-l învețe românește, în ciuda pistolului de cowboy, prins de centură, la vedere. Dar a intrat pe fir Grigore Postolache și ideea a fost abandonată.

Într-o duminică, domnișoara Pușa a fost martoră la un eveniment senzațional. Instalându-se în preajma sergentului american și

strâmbându-se spre el provocator, a fost surprinsă de apariția Cristinei, în paltonul ei alb, din blană de vulpe veritabilă. Fără să se oprească în fața militarului, Cristina l-a salutat într-o engleză impecabilă și „maimuțoiul cu lutul în fund“ i-a răspuns curat: bună dimineța, tot în engleză. „Și i-a zâmbit!“, a țipat vecina unei adunări de aproape o sută de oameni.

Opinia publică a fost liniștită de arhitectul din București. Piticul bărbos a intrat în șantier, maimuțoiul deschizându-i politicos poarta. A stat acolo vreo trei ore, plimbându-se singur de colo până colo, sub privirile revoltate ale celor din afară. Muncitorii în salopete albastre nu i-au dat nici o atenție. Piticul și-a notat ceva într-un carnețel și a ieșit, salutat cu aceeași politețe de către maimuțoi. Oamenii au năvălit pe arhitect, bombardându-l cu întrebări. A fost nevoie de intervenția a două plutoane de Poliție, în frunte cu sergentul-major Grigore Postolache, pentru a-l elibera pe prizonier. Tot cu ajutorul polițiștilor, arhitectul a ținut o conferință de presă la sediul Primăriei, unde a răspuns cu vocea sa pițigăiată la întrebarea izbucnită din sute de piepturi: pe respectivul loc se înalță clădirea Consulatului american! Va avea două etaje. Prin convenții internaționale, a adăugat bucureșteanul, spațiul ocupat de clădire este considerat teritoriu american. După acest răspuns care a liniștit definitiv orașul, piticul bărbos a plecat fără protecția celor două plutoane de polițiști, deși domnișoara Pușa a susținut a doua zi că l-a văzut cu ochii ei pe arhitect dând târcoale blocului nostru și notându-și cu febrilitate ceva în carnețel. Din acea zi,

nici un gură-cască n-a mai staționat în apropierea șantierului. Clădirea Consulatului a crescut până la etajul doi, cum precizase piticul. În locul gardului de sârmă ghimpată a fost construit un zid înalt de doi metri și jumătate. Și poarta a fost înlocuită cu una din fier forjat, alb-argintiu. S-au turnat trotuarele și în fața porții a fost montată o cușcă violetă, mai înaltă decât cea a domnișoarei Pușa, în care s-a instalat, în poziție de drepti, sergentul american. Vecina noastră a fost încântată de această inițiativă: „Vedeți cum ne copiază?” Muncitorii în salopete albastre au dispărut în spatele zidurilor. Duba galbenă n-a mai apărut. În locul ei opreau în poarta din fier forjat camioane care descărcau, conform observațiilor vecinei noastre, cutii albe. Nimeni nu mai era interesat de ce se întâmpla pe pământul american.

Meciul de la Ploiești începuse. Luiza continua să fumeze uitându-se din când în când la pata din tavan care se întinsese pe trei sferturi din suprafața galbenă a tavanului. Mama a întrebat-o pe Luiza dacă vrea să mănânce, gătise mazăre cu cârnați, dar îi țin în frigider că gerul s-a topit afară, a venit primăvara! Sora mea a refuzat. În pauza meciului, s-a ridicat brusc și mama a tresărit, crezând că va pleca așa, fără un cuvânt. Dar Luiza a intrat în camera ei, în bucătărie, apoi în camera mea, în baie, a deschis frigiderul și s-a întors. A înconjurat masa de câteva ori, ciocănind fără sfială șifonierul, servanta, scaunele, și după aceste verificări s-a trântit pe marginea patului, la locul ei.

– Am venit să vă anunț că trebuie să vă grăbiți. Orice zi de întârziere ne va costa bani grei.

– Da, da! Va costa bani grei! Dar ce să facem cu banii?, se interesă mama.

– Vindem tot calabalâcul din casa asta și emigrăm.

– De ce să emigrăm?

– Pentru că aici trăim ca niște emigranți, se răsti Luiza la mama. Ce vrei, să stai până la sfârșitul vieții cu ochii beliți pe geam și să umbli ca nebuna pe străzi?

– Luiza! Cum poți să spui asta? Înseamnă că mă urmărești!

– Și în America va fi greu, dar nu mai greu ca aici.

– De ce?, se revoltă mama. Aici, de bine, de rău, ne descurcăm și cu mâncarea, și cu banii, avem un acoperiș. . .

– Ca să nu-mi mai bat gura degeaba, vă întreb cine pleacă și cine rămâne. Acum să-mi spuneți.

Doar vocea stridentă a crainicului sportiv de la Ploiești se auzea. Toți ne uitam la televizor.

– Noi rămânem aici, spuse tata, atent la meci.

– În cazul ăsta am nevoie de bani! Și scăpați de mine pentru totdeauna. Îmi dai un împrumut și când ajung acolo, îți trimit datoria. Facem un contract legalizat!

– Vino peste două săptămâni.

– Să nu fie prea târziu!

– N-o să fie.

Luiza se ridică și mama o însoți până în hol. I-a deschis ușa fără să mai spună un cuvânt.

Deși începuse returul campionatului național de fotbal, vântul nu se mai potolise pe coasta noastră. Părăsisem definitiv Oficiul Poștal. Sub pătură puteam să stau în pijamale, citindu-mi revistele. După orele petrecute la fereastră, mama ieșea din casă. Îi cerea tatei bani și după două-trei ceasuri se întorcea cu un săpun, o pungă de sodă sau un kilogram de cartofi. Tata nu mai ieșea din casă. Nici măcar duminica, să se plimbe pe epava cargoului. Stătea la televizor sau dormea. Mânca la ore fixe. Nu se îngrășase.

În schimb, slăbise domnișoara Pușă. Întâlnind-o pe scări, am constatat că paltonul îi cădea ca pe un manechin dintr-o vitrină cu solduri. De abia mai urca treptele. Mi-a spus că au murit doi pensionari care au lăsat cu limbă de moarte să fie incinerati. Au venit două mașini de la morgă și i-au dus. Dumnezeu să-i ierte! „Și eu am să mor! Nu ți-a spus mă-ta? Nu mai pot să dorm din cauza cafelei pe care mi-a trimis-o Marius. S-a răzbunat!“ Vecina noastră deschisese pachetul de cafea și răsnise câteva boabe. A băut cafeaua în ghereta violetă a bisericii, să se încălzească. În acea noapte a dormit două ore. Nu s-a speriat. Suferea de insomnii când o mușca reumatismul de picioarele. A doua zi, în gheretă, a mai băut un termos cu cafea și noaptea n-a putut să închidă ochii. A stat la televizor până la închiderea programului, apoi cu ochii în tavan până dimineța. A dus cafeaua la laboratorul de analize. Cafeaua era normală, fără exces de cofeină. „Nu pot să dorm din cauza lui Marius!“ Domnișoara Pușă avea poftă de mâncare, nu mai avea ameteți, vome, cearcăne, inima îi bătea regulat, dar nu pu-

tea să doarmă. Văzuse multe filme sexy la posturile particulare de televiziune.

– A murit domnul Smith, schimbă macazul domnișoara. A murit, săracul. Știi cine este? Nu știi! L-am cunoscut când am fost în Canada. Un om cumsecade. A murit de bătrânețe. Era paznic la un depozit de deșeuri metalice. Avea o gheretă ca a mea, săracul. Tu n-ai vrea să te angajezi paznic?

– În locul lui, sigur că aș vrea!

– Nu dragă, în locul lui, că așa bolnav cum ești nu te primesc în Canada, că doar nu este țară de bolnavi. Tu acolo n-ai nici o șansă. Îți fac propunerea să lucrezi în locul meu, la mânăstire.

– Ieșiți la pensie, domnișoară?

– Nici nu mă gândesc! Bătrânul Smith mi-a promis că, înainte de a muri, va vorbi cu șefii săi. . . să intru eu în locul lui. Uite că a murit, săracul, și a vorbit pentru mine. Patronii mi-au trimis o telegramă cum că a murit Smith. Ce zici, nu-i așa că am dat lovitura? Dacă vrei să știi, mi-am depus actele pentru plecare. Te-aș lăsa pe tine în locul meu. E o propunere.

– Plecați să vă faceți paznic acolo? V-au propus ei postul?

– Nu explicit, dar m-au înștiințat că Smith a murit. Deci e clar că au nevoie de mine. Trebuie doar să ajung, să negociez salariul și gata. Ah! Am să mă răzbun pe tot acest timp pierdut! Va fi minunat, crede-mă! Acolo am să mă nasc a doua oară!

– La vârsta asta?

– Care vârstă?

Coborî pe treapta pe care mă oprisem s-o ascult și mă apucă de gulerul paltonului. Vocea îi tremura:

– Sunt bătrână? Uită-te la mine! Sunt bătrână?

– N-am vrut să vă jignesc. . .

– Taci! Mă îmbrânci. Trebuia atunci să rămân. Atunci. . . Acum v-aș fi scris vederi, ca Marius. . . Dar dacă Marius ne-a păcălit? S-a stabilit pe undeva prin țară și ne trimite ilustrate cumpărate de la bișnițari? O ștampilă poștală poate fi ușor de falsificat.

Domnișoara Pușa urcă o treaptă:

– Nici mă-ta nu mai poate să doarmă din cauza lui Marius! Domnul Hermeneanu știe că mă-ta iese noaptea la plimbare și umblă haimana prin oraș? Eu dacă nu pot să dorm, stau cu ochii pe fereastră și o văd în fiecare noapte.

Câteva nopți la rând am stat cu urechile ciulite sub pătură. La intervale scurte de timp, mă duceam la baie, motiv să trec prin hol, să văd dacă pantofii mamei lipsesc. În sufragerie, tata sforăia. Noptile pe care le-am pierdut au fost liniștite. „De ce ai cearcăne?“ m-a întrebat mama, într-o dimineață, după ce mi-am băut ceaiul. Și ea avea cearcăne. M-a rugat să-i povestesc ultima carte pe care o citisem. După o jumătate de oră, s-a ridicat de la masă, și-a pus baticul pe cap și s-a încălțat:

– Cartea asta mi-ai mai povestit-o!

Tata deschisese deja televizorul. Mama i-a cerut niște bani, apoi

a coborât cu sacoșa de cârpă îndesată în buzunarul paltonului. S-a oprit în fața blocului și s-a uitat atentă la ferestrele noastre. A luat-o spre capătul liniei de autobuz.

Am coborât, sărind câte două-trei trepte. La cincizeci de metri de intrarea în bloc staționa un camion galben și doi bărbați în salopete albastre fumau, sprijinindu-se de ușa deschisă a cabinei. Am alergat la capătul de traseu al autobuzului. În dreptul primelor blocuri cu patru etaje, am zărit-o pe mama. Trecuse de stație, o luase pe jos, pe bulevard. Mergea repede, cu mâinile în buzunare, uitându-se când la vitrine, când la oamenii de pe trotuar. S-a așezat la coadă, pe două rânduri, care ieșea dintr-o Alimentară, dar n-a avut răbdare să stea. După un scurt dialog cu o persoană din rând, a pornit mai departe. Mergeam în spatele ei, la vreo șapte-opt metri. În intersecție, sergentul-major Grigore Postolache lipsea. Mama a intrat pe strada Cristinei. Se opri o dată, să-și aranjeze baticul pe cap, uitându-se în geamul unei mașini parcate. M-am ascuns după un copac. După câțiva pași, am ajuns la casa Cristinei. Mama n-a întors capul spre grădina înghețată. În capătul străzii, s-a oprit în fața Consulatului american. Își potrivea încă o dată baticul. Nu îndrăzni să traverseze, să se apropie de ghereta sergentului american. În dreptul porții era parcată o mașină lungă, neagră, cu geamuri fumurii. Prin geamul gheretei se deslușea cascheta colonială a paznicului. Clădirea cu două etaje, cu arhitectură modernă, fusese acoperită cu iederă. Avea balcoanele mari și ferestrele înalte cât pereții, protejate pe dinăuntru de draperii albastre. Era cea

mai frumoasă clădire din orașul nostru. În curte se înălța un catarg alb, subțire, de care atârna o sfoară. Cineva o trăgea, o verifica, pentru că la baza catargului se auzeau voci. În rest, curtea și casa păreau părăsite.

Mama se întoarse brusc și trecu pe lângă mine fără să mă observe. Mergea acum mai repede. Reveni în centrul orașului și intră în cel mai scump magazin de îmbrăcăminte, dar nu se opri la vreun raion. La ieșire, privi atentă celălalt trotuar. Traversă strada și în dreptul unei librării își domoli ritmul. Și ea urmărea pe cineva. Se ascunse după o cabină telefonică. De acolo iscodea intrarea unui restaurant. M-am ascuns și eu după un stâlp. Deodată, mama ieși din ascunzătoare și se repezi la băiatul pe care-l cunoșteam în cârciuma *Sirena*. Ceaușescu (sau Caragiale în varianta rugbystului) dormea întins pe trotuar, la ușa restaurantului. Mama înșfăcă toți banii din farfuria din fața lui și înainte de a pleca îl sărută pe creștet. Se întoarse și începu să numere banii din mers. Apoi, se opri în fața unei vitrine cu tricotaje. Zăbovi mai mult în fața unui pulover verde, întins pe bustul unui manechin-copil. Intră în magazin foarte grăbită și, fără să-l studieze, cumpără puloverul din vitrină. A ieșit cu mâinile în buzunare și capul vârât în gulerul ridicat al paltonului. Ascunse puloverul cumpărat în sacoșa din cârpă care-i atârna pe lângă palton. Se întoarse pe același drum la Consulatul american. În fața porții se adunaseră vreo cincizeci de oameni. Vorbeau în grupuri mici, în șoaptă, mulți dintre ei țineau în mâini sau pe umeri drapelul american, desfășurate. Mama își aranjă

baticul și se amestecă în mulțime. M-am retras pe trotuarul de vizavi și mi-am aprins o țigară. Doi tineri pletoși vindeau la o tarabă improvizată țigări, insigne, drapele americane în miniatură, bune de înfipt într-un tort. Nu-și făceau reclamă pentru că aveau vânzare.

Îmi aprinsesem a treia țigară. Deodată, de după colț, au apărut trei mașini metalizate și lungi, ca și aceea parcată în fața porții. Au oprit ușor, în rând cu prima, risipindu-i pe oamenii strânși în grupuri. Din ele au coborât șase bărbați înalți, bine îmbrăcați. Purtau paltoane negre și pantofi de lac. Îi însoțeau și două femei, cam de vârsta mamei, în paltoane de blană. Erau veseli. Unul dintre ei, cărunț, porni înainte, deschizându-le celorlalți calea până la poartă. Aceasta se deschise imediat, probabil sergentul o acționase din gheretă. Câțiva oameni se adresară vehement unui american din grup, dar străinul le răspunse cu un zâmbet larg și se grăbi în curtea Consulatului. Atitudinea americanului stârni nemulțumiri în primele rânduri. Se auzi o fluierătură și un „huoo“ scurt. Grupul intră fără alte incidente. Lângă trotuarul meu, se opri o Dacie din care coborâseră patru fotografi, cu aparatele atârinate de gât. Și ei au intrat fără probleme în curtea Consulatului. Mulțimea în care se pierduse mama devenise mai agresivă. Izbucniră câteva proteste și chiar o înjurătură grosolană aruncată celor din clădire. În fața Consulatului se adunaseră între timp peste o sută de persoane. Mulți gură-cască se opriseră ca și mine pe același trotuar. Curând, se lăsă liniștea printre oamenii de la poartă. O fanfară ascunsă de ziduri porni să intoneze imnul american, în timp ce drapelul cunos-

cut urca încet pe catargul din curte. De la primele acorduri, mulți oameni și-au descoperit creștetul. Cei din față cântau cu palma dreaptă în dreptul inimii, iar vânzătorii pletoși fluturau stegulețe. Când drapelul a ajuns în vârful catargului, fanfara a încetat și dinăuntru s-a auzit o salvă de tun, urmată de aplauze. Și cei din stradă au început să aplaude, mai mult, să fluiera și să chiuie. Se îmbrățișau fără rost. Cristina stătea singură, retrasă, cu mâinile în buzunare. O forfotă inutilă izbucni în fața porții. Înceau s-o forțeze. Maimuțoiul ieșise din gheretă și făcea semne desperate, să-i domolească. Ca din pământ au apărut fotoreporterii, care au început să fotografieze busculada. Unul dintre ei, mai slăbănog, se cocoță pe capota unei mașini americane. Blitz-urile i-au enervat pe oameni și multe proteste se îndreptară spre fotoreporteri.

Busculada o prinse pe mama, iar eu stăteam ca un pământău, vorba tatii. Fotoreporterul cocoțat pe mașina americană se trezi înconjurat de mulțime și obligat să înceteze cu fotografiatul. O femeie se urcă pe capotă și-l îmbrânci fără milă. Un val de aplauze răsplăti gestul femeii. Era domnișoara Pușa. Mulțumi cu o plecăciune pentru aplauze, dar nu părăsi poziția câștigată:

– Trădătorilor! Huooo! Trădătorilor de neam și țară! Oamenii din jurul mașinii încremeniseră. Acum fugiți, nu-i așa? După ce l-ați omorât pe Ceaușescu, acum fugiți! Huooo! Nu vă convenea că vă ținea la cozi la lapte? Acum stați la ușa imperialiștilor evrei! Huooo! Fugiți ca șobolani, impotenților! Țara are nevoie de brațe care s-o apere. Ce-o

să găsiți la americani? Vă spun eu! Pornografie! Vreți pornografie? Pornografie avem și noi! Așteptați numai puțin, că peste câteva zile toate chioșcurile de închiriat videocasete vor da caseta cu filmul porno în care joacă Luiza Hermeneanu, plătită cu bani grei ca să... Cine vrea să fugă în America? Una ca ea, curva curvelor din oraș! Și cine este tatăl acestei dezvățate? Cel mai harnic muncitor pe care l-a avut Șantierul Naval. Uitați-o aici pe mama Luizei Hermeneanu! Să vă spună această femeie câte sacrificii a făcut pentru fiica ei! De ce a făcut? De ce, vă întreb? Ca s-o vadă plecată din țară? Așa sunteți toți, niște degenerați! Trădători și degenerați!

Domnișoara Pușa se feri la timp din calea unei pietre care, cu siguranță ar fi desfigurat-o. Imediat după aruncarea pietrei, se abătură asupra ei valuri de înjurături și huiduieli. Vecina noastră mai dorea să le spună ceva, dar vocea ei nu-i dovedea. Doi bărbați încercau s-o dea jos de pe capotă, dar alunecau pe tabla umedă a mașinii.

– Se vor resemna repede, mă agăță de braț sergentul-major Grigore Postolache.

Mă întoarce și mă obligă, cu mâna încleștată pe brațul meu, să-l urmez pe stradă, spre centrul orașului. Îmi explică repede că nu trebuie să fiu surprins de prezența sa, avea două zile libere, de aceea preferase să se îmbrace în civil, într-un palton care aducea, totuși, cu mantaua de polițist, numai nasturii erau schimbați și îi lipseau epoletii. Pe cap își trăsese un fes din lână, care-i ajungea până la rădăcina nasului borcănat. Avea cearcăne și mirosea a spirt. Abia se bărbierise. Nu-

și ștersese petele de sânge de pe gât. La intersecție mă eliberă din strânsoare, dar mă rugă să-l urmez.

– Sunt foarte emoționat, se opri la culoarea roșie a semaforului. Mă crezi? Nu mă crezi! Preferi să-i crezi pe proștii ăia, niște brute. Nu vor reuși să ajungă în America pentru că n-au subtilitate. Uite! Scoase din buzunarul paltonului o carte fără coperte, cu pagini îngălbenite și în timp ce traversam strada, îmi citi cu voce tare: „Așa se vorbește englezește“. Este o carte foarte bună, editată în o mie nouă sute șaiszeci și trei. Pe atunci făceau cărți foarte bune. Avea o sută treizeci de pagini. O vezi? Am citit-o pe toată de patru ori, singur, fără să mă ajute nimeni. Ți-aduci aminte filmul pe care ți l-am povestit? Da. . . M-am tot gândit și am ajuns la concluzia că polițistul din film nu este prototipul breslei din care fac parte. Și mi-am zis, cu orice risc, să merg pe drumul meu! Dar, spre deosebire de personaj, dorința mea de a învăța engleza mi-a venit de aici! Îmi arată locul inimii.

Părăsisem centrul orașului și intrasem într-un cartier de blocuri muncitorești. Pe aleile strâmte ne întâlneam cu tot felul de oameni care-l salutau pe polițist. Omul le răspunde preocupat de ideile pe care vroia să mi le expună:

– Am pornit în această experiență – bătu cu palma peste buzunarul unde-și ascunsese cartea – cu un complex dramatic. Mă exprim bine? Dra-ma-tic! Dacă greșesc în exprimare, te rog să mă corectezi. Am pretenția că-ți vorbesc ție, care ești cea mai tânără generație de intelectuali ai acestei țări. Deci! Complexul a ținut de faptul că nu

învățasem engleza la timpul potrivit. Am avut sentimentul inutilității, dar cum ți-am spus, ceva din mine izbucnea și mă împingea să citesc cartea pagină după pagină. N-am să-ți spun nici un cuvânt în engleză, e o superstiție de-a mea! Primul cuvânt în engleză am să-l spun acolo! Acum, când experiența s-a sfârșit, amintindu-mi de film, mă întreb cine va fi intelectualul dintre amicii noștri care va muri într-un accident de circulație. Ah! Dar uite-l pe domnul intelectual! Bună ziua, domnule Remus, îl luă în primire polițistul pe bătrânul care nici nu se apropiase bine de noi.

După cum grăbea pasul, domnul Remus ne căuta de mult. Se opri, răsufflând greu. Bărbia îi tremura sub povara efortului și ochii îi jucau în orbite. Reuși, totuși, să mă fixeze:

– Vrei să ne lași singuri? Te rog! . . .

– Cu ce treabă, domnule?, se interesă brutal sergentul-major.

– Ai să afli imediat. Ne lași?, mă rugă cu o voce umilă.

Am dat să plec, dar polițistul mă apucă iarăși de braț:

– Băiatul e prietenul meu cel mai bun! Dacă vrei să spui ceva, spune repede că ne grăbim.

Bătrânul ezită. Nu se aștepta la o asemenea replică.

– Am venit în chestiunea pentru care m-ați rugat. . .

– Nu te-am rugat în nici o chestiune. Condiția noastră e clară, domnule! Ne dai dosarul lui Ilie Hermeneanu și îți dăm casetele! De fapt, termenul limită a trecut. Nu te-ai ținut de angajament. N-am ce-ți face. Ai avut timp destul să te gândești, să iei o hotărâre! Ai

adus dosarul, cumva?

– Nu, nu, nu! Adică înțelegeți, nu-i la mine! V-am spus de la început, sunt niște hârtii. . .

– Trebuia s-o convingi pe sora prietenului meu să ți le dea, iar noi îți înapoiam casetele cu filmele porno pe care sora prietenului meu le-a turnat, ha, ha, ha, într-o cameră a hotelului tău.

– Dar nu e hotelul meu!

– Gura! Lasă textele că te arestez! Treaba ta! Nu ne dai dosarul, ai să suporti consecințele. Barem dacă intrai și matale în film! Ce curve bune ai pierdut! Râse în hohote, dar reveni repede, amenințător. Noi mai avem puțintică răbdare. Ne aduci dosarul și ai casetele.

Și polițistul îl apucă pe domnul Remus de-o ureche, dându-l la o parte din calea noastră. Am trecut pe alee, eu buimac, Grigore Postolache, cu mâinile la spate, înfuriat. Receptorul-șef rămase în afara aleii:

– Vă urăsc pe toți! Vă urăsc, jidanilor, bozgorilor, țiganilor! Vă urăsc, bolșevicilor, securiștilor, turnătorilor! Vă urăsc, neamurilor! Trăiască românii! Trăiască în vecii vecilor! urlă bătrânul în urma noastră, dar nu ne-am întors.

După câțiva pași polițistul își reveni. De data asta, vorbi fericit:

– Totuși nu m-ai întrebat de ce am ales engleza! Ca să respect filmul, ai să răspunzi. Inexact! Filmul este altceva și sper că ai înțeles. Nebunii mi-au distrus atunci baricada. N-ai uitat! A fost vina mea, trebuia să iau măsuri preventive. Dar cine să-și închipuie că vor fura

un tanc? Au furat și excavatorul galben. Încă nu l-au scos pe străzi. Îl țin ascuns. Pregătesc ceva. Vor să dea o lovitură. Nu se vor mai juca așa cum au făcut-o până acum. Era o joacă absurdă. Să te plimbi. . .

– Și să-ți pui o dorință, am îndrăznit.

– Exact. Toți își puneau în gând America, i-am verificat. Hă! Și ce s-a ales de visele lor? Dar am deviat de la subiect. Când te-au aruncat de pe tanc, ți-ai pierdut revistele pe plajă. Le-am găsit, le-am adunat cu gândul să ți le dau, dar răsfoindu-le am găsit un anunț pentru un concurs de pictură. Concursul fiind organizat în America. . . Uite, aici locuiesc eu! De fapt nu stau, am închiriat o garsonieră ca loc pentru atelierul de pictură. Aici am învățat singur această carte și am pictat! Scoase cheia din buzunar și o ștersese cu grijă de praful imaginar. Hai să-ți arăt adevărul! Era un bloc cu o singură scară, cu ferestrele camuflate de rufe întinse la uscat, cu fațada decolorată, ca mai toate blocurile din orașul nostru. Avea patru etaje. Polițistul intră pe scară și-mi deschise ușa primului apartament de la parter. Mă împinse înăuntru și aprinse lumina din hol. Mirosea a oțet. M-a îndemnat să intru încălțat fiindcă nu are covoare, să nu mă dezbrac fiindcă n-are cuier. Aprinse lumina în cameră. În mijlocul acesteia se afla un taburet spoit cu tot felul de culori, așezat în fața unui șevalet, o improvizație. În jurul lor, aruncate pe jos, tuburi de tempera și guașe, pensule și creioane de diferite mărimi, blocuri de desen mângălite. Uite! Îmi arată peretii acoperiți cu desene colorate, format mic, cum ne cereau la școala generală, la orele de desen.

– Sunt acuarelele mele, se laudă polițistul. Toate! Cele mai proaste. Pe cele mai bune le-am trimis la concurs. În revistele tale am citit anunțul și regulamentul concursului. Și atunci mi-a venit ideea. Concursul se adresează copiilor handicapați între cinci și zece ani. Este un concurs internațional. Primele trei locuri câștigătoare, o excursie în America. Asta e! Turul Americii în autocar. Cum să ratez o asemenea ocazie? Mi-am cumpărat tot ce vezi și uite ce-a ieșit. Am pictat și am învățat englește. Acum o săptămână am trimis cele trei lucrări. Am chitanța, dacă nu mă crezi! Îmi arată o recipisă pe care o scoase din buzunarul paltonului. M-a costat o avere, dar a meritat. Acum aștept răspunsul lor. Voi fi printre câștigători. Sunt absolut convins de reușită pentru că am lucrat cu emoție, cu pasiune. Toată viața mea s-a revărsat în aceste acuarele. Două luni în America! Ah! Făcu o piruetă, gata să răstoarne micul șevalet.

– Dar dumneata nu îndeplinești condițiile de vârstă, am răs. Și-apoi nu ești handicapat.

– Mă crezi prost? Am să plec în America în calitate de tată. Copilul care îndeplinește condiția de participare nu știe pe ce lume trăiește, așa că l-am înfiat. El este autorul oficial al lucrărilor, iar eu sunt tatăl adoptiv. Americanii vor fi încântați când îl vor vedea așa de handicapat.

– L-ați înfiat pe... copilul acela... Unii îi spun Ceaușescu, alții...

– Eu l-am botezat Luchian! Ai înțeles? Luchian! L-am botezat la biserică. Dar te rog să-mi admiri picturile, mă invită cu un gest larg.

Pe fiecare perete, în afară de cel cu fereastra camuflată cu niște pături de campanie, erau prinse în ținte, pe două rânduri, acuarele în format mic. Îmi indică locul de unde să-ncep vizitarea expoziției, chiar de lângă ușă. Picturile erau tâmpite. Un desen inundat de violet arăta marea pătată cu alb și în zare, luminițe galbene, adică vapoarele! Desenul era stângaci. Polițistul mă urmărea pas cu pas, foarte serios. Încercam să fiu și eu serios. Sub acest prim desen sau acuarelă, cum o numise sergentul, se afla o plajă cu un bloc cu două etaje. Am râs. Să fie hotelul domnului Remus? Exact, se bucură polițistul. Nu era o copie fidelă. Ce făcuse polițistul pe cartoanele de desen nu semăna cu realitatea. Recunoșteam că sursa de inspirație a artistului fusese realitatea înconjurătoare. Mai departe, un tramvai deraiat pe o stradă pustie. Desen din memorie, mă informă Grigore Postolache. Era o reconstituire a faptelor săvârșite de nebuni. Altă acuarelă, alt bloc pe plajă. Un bloc cu opt etaje. Aici stați voi, îmi arată cu unghia degetului mic. La următoarele lucrări au apărut și oamenii. I-am descoperit pe domnișoara Pușa în ghereta violetă, pe domnul Remus cu Luiza stând pe terasa hotelului, pe Luiza scăldându-se în nisip, pe Bobby bătându-l pe arhitectul pitic, pe tata întorcându-se cu roșii de la fermă. Tematica se îmbogățea pe măsură ce parcurgeam expoziția. Naturi moarte: o sticlă de șampanie plutind pe mare, un teanc de reviste, patru măști de gaze. Dacă zăboveam în fața unui desen sergentul-major îmi explica, iar eu dădeam din cap amuzat. Un avion plutind pe mare. Ce tâmpenie! Dedesubt, pe o planșă albă, cre-

tinul pictase cu vopsea roșie niște cuvinte, parcă le copiase dintr-o scrisoare. Am citit în grabă: „Când am condus un tanc, mi-am pus această dorință: Pe crucea mea să scrie BĂRBATUL ACESTEI FEMEI SE AFLĂ ÎN AMERICA.“ În ușa garsonierei se auziră bătăi violente. Sergentul-major Grigore Postolache luă poziția de dreپți, privindu-mă speriat:

– Nu știe nimeni de atelierul meu!

Domnișoara Pușă năvăli în mijlocul camerei și, fără să se uite la noi, se prăbuși în genunchi, apoi strigă cu o voce sugrumată de efort:

– La arme, vitejii mei! Au venit să ne fure blocul!

Cuvintele vecinei ne-au convins. Am ieșit din garsonieră, regretând timpul pierdut cu polițistul chinuit de ambiția de a câștiga concursul de pictură din America. Gânduri negre mă împiedicau să alerg mai repede spre casă. Polițistul mă urma ca un câine credincios.

În fața blocului nostru staționau mai multe camioane de mare tonaj, o automacara și alte utilaje, toate vopsite într-un galben murdar. Oamenii în salopete albastre se foiau printre acești monștri. Brațul telescopic al macaralei ajunsese la etajul opt. În capătul brațului era montată un fel de cușcă în care se aflau doi muncitori. Examinau dintr-un capăt în altul fațada etajului. Printre muncitorii de jos l-am recunoscut pe arhitectul din București. Purta pe cap o cască albă și era îmbrăcat într-un cojoc maro, lung până la glezne. Cei doi muncitori din cușca brațului telescopic erau înarmați cu câte un picamer. Domnișoara Pușă a preferat să stea ascunsă după colțul blocului,

urmărind cu o privire întunecată operațiunile. Fugise să ne anunțe fără să-și tragă paltonul pe ea și acum tremura din tot corpul. Sau poate îl pierduse în confruntarea din fața Consulatului american. Muncitorii au început să perforeze cu picamerele fațada etajului opt, ajutați de mișcările sigure, sus-jos, stânga-dreapta, ale macaralei. Probabil că între cei care spărgeau betonul și cel care manevra brațul exista o legătură radio. Între timp, a sosit în mare viteză a doua macara, la fel de puternică, galbenă și a ridicat planșeul decupat de cei doi, așezându-l cu precizie într-un camion.

– Apartamentul ăla nu este locuit, a observat sergentul-major Grigore Postolache.

Muncitorii din cușcă lucrau repede. Într-o oră au decuplat fațada etajului opt. Și pereții din spate i-au scos cu grijă prin același procedeu și i-au coborât în camioane. Au lăsat doar pereții laterali, să nu se prăbușească acoperișul. Camioanele încărcate cu pereții blocului nostru plecau și se întorceau după o jumătate de oră, a cronometrat polițistul. Piticul bărbos se plimba cu mâinile în buzunarele cojocului printre muncitori și camioane. La etajul șapte au urcat în cușca macaralei alți doi meseriași care au lucrat la fel. Au găsit, totuși, un apartament cu două camere, pe colț, locuit de o familie de pensionari. I-au lăsat în pace pe bătrâni, decupând restul de pereți după același procedeu. Pentru a treia pereche de muncitori, etajul șase a fost foarte simplu, nimeni nu mai locuia acolo. Când se pregăteau să atace etajul cinci, domnișoara Pușa s-a repezit la intrarea blocului și a țipat:

– Eu trăiesc aici, porcilor! A urcat în apartament, a aprins lumina, să vadă porcii că e locuit.

În apartamentul nostru, tata urmărea la televizor transmisia în direct a festivalului de la San Remo, iar mama gătea mâncare de mazăre cu cartofi. Nu s-a speriat când cei doi muncitori, legați cu centurile de siguranță de cușca macaralei, au apărut în cadrul ferestrei. Crezând că, în sfârșit, au venit zidarii, mama i-a întrebat de după geam dacă vor o porție de mazăre cu cartofi, acum dă în fier! Am oprit-o, să nu risipească mazărea. Curios, aparatele lor nu făceau zgomote și nu stârneau praful. Tata a ascultat în tihnă melodiile festivalului. Până la miezul nopții, pereții blocului nostru au fost decupați și transportați. Pe la ora trei dimineața, mașinile și echipamentele galbene au dispărut în liniște sub ochii înroșiți de nesomn ai polițistului.

A doua zi, dimineața, blocul nostru arăta ca un castel de cărți de joc, cum l-a caracterizat domnișoara Pușă. De pe malul mării puteam vedea scara interioară, cușca ascensorului care nu mai funcționa de ani buni, bena de gunoi – un tub negru cu găuri la fiecare etaj. Rămăseseră opt apartamente nedecopertate. Operațiunea, am recunoscut cu toții, nu afectase instalația electrică sau conducta de apă rece.

– S-a slăbit un pic rezistența structurilor, ne-a explicat arhitectul, prezent în fața blocului în aceeași dimineață. Trebuie să vă mândriți cu cel mai curat bloc din oraș. Vântul o să-l curețe de praf, ploile or să-l spele. Nu vă trebuie femeie de serviciu. În privința șobolanilor, nici o grijă, am dat cu substanțe toxice eficiente. Chiar, nu simțiți cum

miros? Nu simțeam, dar din acea zi n-am mai văzut un pui de șobolan. Gândacii de bucătărie au fost mai rezistenți. În prima duminică după această operațiune, înainte de a se ridica de la masă, tata și-a amintit:

– Am văzut la televizor un castel scoțian sau irlandez, cam așa ceva, că n-am prins emisiunea de la început. Ziceau că un miliardar american l-a cumpărat. A fost demontat, transportat peste ocean și montat pe moșia bogătașului în mai puțin de douăzeci și patru de ore. Cică i-au mai rămas de adus opt apartamente din castel. Așa zicea reporterul. N-a mai avut bani americanul pentru ultimele opt. Ce-ar fi să-i facem o ofertă mai bună?

– Mâine gătesc niște fasole, nu vrei să te duci în piață? Poate găsești niște țărani întârziați care vând fasolea mai ieftin, i-a răspuns mama.

10

– Până vă întoarceți, o să fiarbă fasolea. Să n-o lași pe Luiza să plece. Vreau să mâncăm cu toții la prânz, ca o familie adevărată. Acum, Luiza o să fie mulțumită. Taică-tu îi face rost de bani să plece. Vezi, copiii au mereu pretenții de la părinți. Și noi am făcut mereu sacrificii. Taică-tu ține, totuși, la Luiza, altfel nici nu s-ar fi gândit să-i dea bani de drum, se înduioșă mama, punând pe aragaz cratița cu ceapă tăiată mărunt.

Vântul din larg nu mai bătea. Păturile din geamuri fuseseră strânse. Tata se îmbrăca în sufragerie, iar Luiza îl aștepta în camera ei. Mama era fericită. Luiza nu părea curioasă unde vom merge. Important era că tata se ținea de promisiune.

Am mers pe jos până în centrul orașului. În intersecție, sergentul-major Grigore Postolache dirija circulația. Am traversat pe verde și polițistul ne-a salutat. Nu i-am răspuns. După ce am trecut de intersecție, am observat că tata o ținea de braț pe Luiza. Curând, pe niște ulițe care scurtau drumul făcut altădată, am ajuns la *Sirena*, oprindu-ne la tutungeria mică ce semăna cu ghereta domnișoarei Pușa.

– Mai ții minte, Luiza, străzile astea?, se strădui tata să fie vesel dintr-o dată.

– Nu, ridică Luiza din umeri, nepăsătoare.

– Ai dreptate, recunoscu tata și intră în tutungerie.

Luiza îl urmă. Eu am rămas pe trotuar, mi-am aprins o țigară

și am început să-mi răsfoiesc revistele. Strada era pustie. Trotuarul din fața *Sirenei* abia fusese măturat și stropit. Ușile cârciumii erau deschise, dar dinăuntru nu se auzeau zgomote. O bătrână cu un fes tras pe cap, înfășurată într-un halat roșu de spital, ieși dintr-o curte de peste drum și după ce mă salută, dădu cu mătura prin fața porții, de două-trei ori, să obosească. Apoi se așează pe un taburet. Mă privea. Nu aveam chef să-mi citesc revistele. Până a apărut Luiza, am fumat două țigări. Îmi ceru o țigară. Vocea îi tremura. I-am întins pachetul, dar se răzgândi, amintindu-ți că și ea are țigări în poșetă, mai bune. Tata ieși din tutungerie cu o servietă maro sub braț. Bătrâna îl salută, un cârâit scurt de găină, dar tata nu întoarse capul. Trase aer în piept, eliberat de emoție:

– Iei asta și o duci acasă, îmi întinse servieta. O bagi jos în șifonier și-i spui lu' mă-ta să pregătească masa pentru cinci persoane. Auzi? Azi vom fi cinci la masă! Mergem, îi propuse apoi Luizei și sora mea îl ascultă.

Au traversat strada și au intrat amândoi în bodegă. Bătrâna mă urmări de pe taburet până la capătul străzii. Servieta pe care mi-o încredințase tata, cu o singură cataramă atinsă de rugină, deși deformată, nu era grea, poate conținutul trebuia aranjat mai cu grijă. Nu mă grăbeam să ajung acasă, îmi plăcea servieta maro, chiar și așa, deformată. Îmi plăcea cum mergeam, ținând-o strâns de mâner, fără s-o clatin sau s-o lovesc cu piciorul. Cu revistele sub braț arătam ca un domn! M-am admirat în vitrina unui aprozar. Îmi lipseau însă

pantalonul din stofă și pantofii de lac. De ce n-aș căuta un magazin de lux, să-mi îndeplinesc dorința? O pălărie, un pantalon și pantofi de lac! De ce nu? Am strâns mânerul servietei. Să-mi arunc paltonul ăsta din liceu și căciula, imitație sintetică de blană și pantofii purtați zi de zi, patru ani. Să-i arunc în primul tomberon. Să-mi cumpăr apoi un pachet de țigări fine și o brichetă chinezească. Să intru în librării și să-mi cumpăr toate cărțile după care tânjesc de luni de zile și toate revistele, să le citesc în camera mea? Dar de ce în camera mea? e încă frig și miroase a petrosin. Nu! Mai bine mă ascund în hotelul domnului Remus! Ah! De ce n-am curajul să fac ceva cu acești bani? Să fug. La gară, cu primul tren! Ca Marius, dar el a fugit fără bani. Și a reușit. Eu de ce n-aș reuși? Să ajung campion național la tenis de câmp, să câștig primul turneu la Praga sau la Viena. . .

– Bună!

– Tu ești, Cristina?

– Eu sunt! Cristina se înclină, hlizindu-se. Unde alergi cu papornița asta?

Purta o jachetă portocalie, brăzdată de multe fermoare, cu gluga dată pe spate. Îmi barase drumul pe trotuarul unei străzi necunoscute. Mă rătăcisem. Își ținea mâinile în buzunarele jachetei și-mi zâmbea cu un soi de răutate, ca și cum mă prinsese făcând ceva urât. N-a așteptat să-i răspund, m-a întrebat ce mai fac. Bine! Ieșise să se plimbe, îmi mărturisi nostalgică, îi plac aceste străzi. Ne-am privit, ea serioasă, eu puțin speriat. Dacă aș fi făcut un pas, cu siguranță s-ar fi dat la o

parte, dar n-am îndrăznit să-l fac. Am întrebat-o ce filme a mai văzut la video. A ridicat din umeri, n-are importanță. Peste puțin timp vine vara, am exagerat privind cerul senin al amiezii. Și dacă vine vara, de ce mergi înfofolit în paltonul ăsta?, mă chestionă pe ton sever. Mi-e cald, am glumit tâmp. Hm! Dădu din cap. Cristina avea ochii verzi.

– Voi ați furat excavatorul?

– Da, noi l-am furat, își schimonosi buzele rujate violent. Și ce-ți pasă? Îți pare rău că nu poți să fii ca noi?

– Vă pierdeți timpul cu fleacuri, i-am răspuns furios. Joaca voastră e o tâmpenie...

– Lasă-ne în tâmpenia noastră, strigă Cristina. Bagă-ți nasul în revistele tale și păstrează-ți părerea de boșorog pentru alții! Nu te uiți cum arăți? Se cunoaște de la o poștă că ești un papițoi fără nici un rost pe lumea asta! Și papornița! Unde o duci? Nu vezi în ce hal ai ajuns?

Am îndrăznit să fac un pas, să plec, și Cristina s-a retras, crezând că vreau s-o lovesc. Am pornit cu servieta sub braț și revistele strânse în palmă. Cristina nu renunță:

– De ce plângi? Hi? De ce plângi?

– Sunt bolnav.

– E cea mai comodă scuză! Toți motivăm o boală și ne retragem în ea ca într-o vizuină. Și de acolo, prin orice gaură descoperită ne uităm la ceilalți și-i judecăm. Așa ne simțim mai bine. Vrei o batistă?

– Nu! N-am nevoie. Trăiesc cum pot! Poate într-o zi am să fiu

sănătos...

– Tu nu înțelegi că n-ai nici o șansă? Ești condamnat să-ți frământți revistele, să înghiți ceea ce ți se pune în farfurie.

– Și ce vrei să fac? Dă-mi o soluție, dacă tu le știi pe toate!

– Nici nu mai ești în stare să gândești.

– N-am avut norocul să mă nasc băiat de bani gata. Eu m-am născut sărac, într-o familie cinstită. Mi s-a spus de la început cine sunt și care-i locul meu. Pentru că sunt bolnav și întreținut.

– Te-au mințit! Ca să înduri împreună cu ei.

– Dacă te dai așa mare artistă, de ce nu ești în stare să intri la Conservator?

– N-am talent. Clar?

– Am bani!

– Oh, se maimuțări Cristina. Și ce faci cu banii?

– Te rog să mă lași în pace!

– Nu vreau! Sunt foarte curioasă să aflu ce poate face un om ca tine cu grămada de bani din papornița asta.

– Îi duc acasă. Luiza se mărită.

Cristina se opri. Nu părea surprinsă. Își înălță bărbia:

– Ai bani și nu te bucuri de viață, îmi șopti cu blândețe. Ți-e frică să fugi cu ei, nu-i așa? Îmi atinse mâna încleștată pe mânerul servietei. Sunt aici, lângă tine, eu îți vorbesc. Uite-te la mine!

Era serioasă și felul cum vorbea mă înspăimânta.

– Eu sunt Cristina. Simți palma mea? o simți? Dar răsuflarea mea,

o simți? Sunt lângă tine. Nu mai trebuie să visezi. Ai să fii fericit. Cel mai fericit bărbat din lume. Vrei să mă săruți?

– Aici, pe stradă?

– Poți să mă săruți și aici. Ești un bărbat puternic. Vrei să fugim? Vrei? Îmi strânse mâna.

Am răs prosteste și am dat din cap. Fata mă îmbrățișă. Părul ei mă ameți, dar n-am renunțat la servietă. Revistele mele mototolite căzură la picioarele noastre. Cristina purta pantofi cu tocuri înalte.

– Cristina! Ai o ureche caldă! Îmi dai voie s-o sărut?

– Mai bine să fugim! Își ridică fruntea de pe pieptul meu.

Iarăși am dat din cap ascultător. Am luat-o la fugă pe străzi pustii, necunoscute. Ne țineam de mână. Ce ușor a fost! O să fiu fericit! O să-i spun mamei, domnului Remus, Luizei că sunt fericit! Dar ce importanță are fericirea mea pentru ei? Vorba Cristinei, lor nu le pasă, sunt egoiști. Alergam și am început să înțeleg. Cristina mă iubea. Voi fi cel mai fericit bărbat din lume. Iar Cristina va fi cea mai fericită femeie din lume. Eu trebuia s-o fac fericită!

– De ce alergăm ca proștii?, mă opri Cristina. Mai bine luăm un taxi! Și fără să aștepte decizia mea, făcu semn unui taxi care tocmai trecea pe stradă.

Mașina se opri lângă noi și Cristina mă trase înăuntru. Șoferul, un bărbat căruia îi vedeam cafea groasă ieșită de sub gulerul hanoracului, primi comanda iubitei mele: „Turul orașului!”

– De ce turul orașului?

– Pentru că ai bani, se ghemui Cristina la pieptul meu.

În oglinda retrovizoare am descoperit ochii șoferului, mici, negri, parcă-i mai văzusem undeva. Șoferul nu accelera. Se lăsă depășit de toate mașinile. Ajunsesem la intersecție. Întrebă încotro s-o ia, unde vrei, îi răspunse Cristina.

– Uită-te bine pe geam, mă îndemnă iubita mea cu ochii verzi. Lumea e alta când o privești de aici. Uită-te la oameni! Ce neghiobi sunt! Ești bogat. Spune-mi că ești fericit cu mine! Mă privi serioasă.

– Da, i-am răspuns, dar oarecum stânjenit de prezența șoferului. Dar tu ești fericită? După ce ne plimbăm cu mașina, vreau să coborâm și să mergem la cel mai luxos restaurant. Tu ai mai fost, dar eu... Vreau să bem șampanie, să mâncăm o friptură grosă de două degete, nici nu-mi amintesc de când n-am mai mâncat carne. Apoi vreau să stăm de vorbă. Am să-ți spun o grămadă de lucruri, n-am să te plictisesc, îți promit.

– Privește strada, mă îndemnă. Asta a fost lumea ta.

Am făcut de două ori turul orașului. Revenind în intersecție, Cristina îi ordonă șoferului:

– La gară!

– Ce să facem la gară?, am sărit. Nu mergem la restaurant?

Șoferul execută ordinul și întoarse mașina, strecurându-se printre două camioane. Cristina mă privi cu milă:

– Peste o jumătate de oră, pleacă un tren spre București. Dacă ți se face foame, nu răbda ca acasă, du-te la vagonul restaurant și

mănâncă. Când ajungi la București, întrebi cum se poate ajunge pe strada Uverturii, numărul trei, asta e adresa lui! Să n-o uiți! Uverturii, numărul trei!

– Cristina, de ce-mi vorbești așa?

– Ce mic e orașul nostru! Vezi ce repede am ajuns la gară? Ai grijă de tine!, îmi deschise portiera. Pleacă!

– Cristina, eu te iubesc! Cum poți să mă gonești? Unde să plec?

– Pleacă așa cum ți-am spus. Nu uita adresa!

– Nu plec fără tine!

– Dar pleacă odată! Mă lovi cu picioarele și izbucni în plâns.

Am ieșit din mașină, cu servieta în brațe, dar stăteam aplecat spre bancheta din spate. Nu știam ce să fac. Cristina își scoase o batistă și își șterse nasul:

– Să-i spui că îl aștept.

Șoferul se întoarse brusc și-mi trânti portiera în nas, de parcă abia așteptase cuvintele Cristinei. Atunci l-am recunoscut. Era rugbystul care mă aruncase de pe tanc. Mașina demară scurt, lăsându-mă singur pe trotuar. Am dat să alerg după mașină, dar nu mai aveam nici o șansă. Se pierduse repede, după primul colț. Tremuram de furie. Cristina se va întoarce la grupul ei de rockeri, bișnițari și minijupiste. Acolo va fi fericită. Iar eu îmi pierdusem revistele. Să mă duc la gară, să urc în trenul de București? Și? Și dacă la Uverturii, numărul trei, îl descopeream pe Marius? Nu, Marius trebuie să fie în America. Iar locul meu este aici.

În locul gării se înălța o clădire cu trei etaje, albă, cu o parcare pustie. Au construit o gară nouă! Ciudat, dar domnișoara Pușa nu-mi spusese nimic despre această construcție. N-am îndrăznit să trec prin parcare și să admir îndeaproape gara. Trebuia să mă întorc acasă, mă așteptau cu banii. Strada pe care venisem cu taxiul se prelungea dincolo de cartierul gării într-o șosea ceva mai largă. Și pe asta o modernizaseră, lărgind-o cu patru benzi de circulație, în ambele sensuri. Am pornit curios pe marginea ei, lăsând repede în urmă casele urâte din jurul fostei gări. Șoseaua cu patru benzi ieșea pe câmpul nearat. În spatele meu, soarele se pregătea să apună. Mi-am strâns servieta sub braț și am mărit pasul. În fața mea, la vreo două sute de metri, se înălța un bloc. Au început să construiască un nou cartier! Pe măsură ce înaintam, aerul devenea tot mai umed. Marcajele galbene ale șoselei pustii erau trasate cu grijă. Se cunoștea că era o lucrare nouă, ca și gara. Deodată un vârtej străbătu șoseaua, ștergându-mi parcă din fața ochilor toate marcajele. Am râs! Mă depășise o mașină în mare viteză. A doua mașină trecu în sens contrar mersului meu. Era lungă și metalizată ca toate mașinile din fața Consulatului american. Fugea spre oraș. Poate primii turiști străini soseau pe coasta noastră. Imposibil! Domnul Remus ar fi știut și ar fi chemat-o pe mama să facă ordine și curățenie în hotel. Alte două mașini, una după alta, trecură în viteză. Se întreceau ca la raliu. Una dintre ele claxonasese îndelung. Avea dreptate, mergeam pe mijlocul șoselei. M-am retras pe trotuar. Dincolo de el se întindea câmpul nearat. Blocul de care mă

apropiam nu era prea înalt. Îi deslușeam ferestrele, deși se întunecea. Șoseaua devenise tot mai aglomerată. Fel de fel de mașini se întreceau într-o goană nebună pe ambele sensuri. Farurile lor mă orbeau și-mi era teamă să nu ajung din nou pe șosea. O clipă m-am gândit să mă întorc. Ajunsesem foarte aproape de blocul ale cărui ferestre luminate puternic creau în jurul clădirii o aură deosebită. Apăruseră și primele felinare, niște reflectoare puternice, montate în vârful unor stâlpi de beton, dispuși regulat de-a lungul autostrăzii. Blocul avea șapte etaje, cu ferestre mari. Nu exista etaj să nu aibă o fereastră luminată. O bucurie idioată mă copleși. Cu banii din servietă ne vom muta în acest cartier. De la acest bloc, de-o parte și de alta a autostrăzii se înșirau zeci de blocuri viu colorate. Ne vom muta aici! Ce risipă de lumină! M-am oprit la primul bloc. Reflectoarele puternice descopereau un gazon verde, nu mai văzusem niciodată un verde așa de verde, tăiat de albul strident al aleilor ce se intersectau sub diferite unghiuri. Scara blocului cu pereții din sticlă era luminată de jos până sus. Ma-mă! Avem și lift! O cutie albă cobora încet pe un perete al blocului. Un parfum ciudat umplu aerul din jurul meu. M-am întors speriat, parcă mai întâlнисem parfumul. Trecuseră două fete blonde, amândouă cu părul strâns în cozi, în tricouri albe și pantaloni scurți. Erau primele ființe întâlnite în acest cartier. Să fug după ele, să le opresc, să le întreb cum se numește cartierul, voi de când locuiți?, și eu voi locui aici, poate chiar în acest bloc, vom fi vecini! Dar cele două fete se grăbeau. Rămase în urma lor parfumul pe care-l descoperisem de

atâtea ori în camera Luizei:

– Încerc să-mi amintesc pentru tine... Mai întâi, aerul umed și teama că nu poți să respiri, dar uimit constăți că poți, că inima îți bate și trăiești. Faci un pas, doi, nesigur, pe un asfalt incredibil și te întrebi dacă este adevărat, dar nu ai timp să-ți răspunzi, imaginile se reped în retină, nu-ți permit să gândești așa cum ai fost obișnuit de atâta timp, te minunezi, da, te minunezi că trotuarul îți suportă pantofii, pantofii tăi cam rupti, și speri ca oamenii care trec pe lângă tine să nu-ți observe hainele, care nu sunt ca ale lor. Trăiești un sentiment firesc de rușine. De aceea te grăbești într-o direcție oarecare, să te pierzi în mișcarea generală, poate singura în stare să te urnească și pe tine, să-ți dezmoștească nervii. Ești calm și nervos, înfometat și sătul, zgomotul și liniștea te urmăresc obligându-te să te supui fără pretenția de a înțelege ceva din aceste momente, sunt viața ta, trezește-te! O cascadă de lumini se prăbușește pe bulevardul pe care te chinui să înaintezi. Te oprești în fața unei vitrine și nu vezi mare lucru, deși acolo sunt obiecte pe care nu le-ai văzut niciodată. Te încapățânezi să vezi ceva și, nemulțumit de aburii vederii, intri ca să ai ce povesti, să nu se creadă că ai fost orb sau prost, nesimțitor și rece, intri să-ți amintești rafturile înalte și pline cu felurite cutii, sticle, pungii, toate colorate, care nu miros, zeci de feluri de brânză, salamuri, te saturi privindu-le, nu te interesează prețul iaurtului sau al cartofilor, ai să minți când te vei întoarce acasă și când vei fi întrebat cât costă o pâine. E o ne-drep-ta-te, țipi și nu te auzi, sufletul tău contorsionat

stinge strigătul și râzi, parcă te bucuri că ai văzut în sfârșit ceea ce ai auzit din poveștile altora. Continui să te întrebi, ca să-ți adâncești umilința în care ai trăit. Grija față de viața omului. Grija ca omul să nu îmbătrânească prea curând – ți se pare că ți-a răspuns omul de lângă tine, care nu este nebun sau handicapat fizic. Are pe urechi căștile unui mic casetofon ascuns în buzunarul cămășii. Tremură, se zbate să trăiască muzica pe care tu te chinui s-o auzi, ține în mâini o chitară imaginară, dar vie pentru el, o iubește și-ți pare rău că întorcându-te lângă acest tânăr, în avionul ce coboară din miezul unei zile în noaptea unui vis, nu vei avea curajul să-l bați pe umăr și să-l rogi dacă poate să-ți împrumute chitara sa, câteva ore, până treceți Atlanticul sau până ajungeți deasupra Budapestei, pentru că dincolo de aceste repere, cine știe?, mulți oameni te vor crede nebun, văzându-te cum cânti la chitara acestui tânăr, care-și ține pe urechi căștile unui casetofon, vecinul tău de drum, la întoarcerea în țara ta, România.

Mă rătăcisem printre blocurile foarte înalte, pe ale căror fațade se dezlănțuiau reclame luminoase. Pe marele bulevard curgea șuvoiul mașinilor lungi și metalizate. Nu aveam curajul să opresc un trecător, să-l întreb unde este casa mea. În zgomotul străzii, am deslușit un vuiet care venea dintre două blocuri. Apoi m-a lovit un aer rece, inconfundabil. Briza mării mele! Am intrat pe aleea aceea largă și, depășind cele două blocuri care o străjuiau, am descoperit plaja mea, întunecoasă și rece. Ce aproape eram de casă! Chiar în spatele blocului în care mă rătăcisem, se afla blocul meu. Vechi, negru, mâncat de

vânturi. „Cu acest bloc începe țara noastră, dacă vii dinspre mare!“, mi-am amintit fericit cuvintele tatălui meu. Dar blocul din fața mea își recăpătase pereții apartamentelor nelocuite. Poate arhitectul pitic și bărbos se întoarse între timp cu echipa lui de muncitori și montaseră la loc pereții. La etajul patru, apartamentul nostru lipsea. Și la etajul cinci, domnișoara Pușa rămăsese fără pereți. Am numărat în bezna nopții opt apartamente care nu mai aveau pereți. Opt găuri negre. M-am depărtat, cu fața spre bloc, crezând că nu văd bine. În dreapta, hotelul domnului Remus lipsea. Și epava cargoului dispăruse. Nu mai auzeam vuietul mării. Deodată, peretele blocului sclipi. Un dreptunghi de lumină se întinse pe întregul perete. Am privit în jur, să descopăr sursa de lumină care proiecta uriașul dreptunghi. Apoi au venit și imaginile. Niște sâni uriași, un falus mângâiat de limba surorii mele, părul Luizei răvășit de plăcere. . . Am închis ochii, dar filmul prinsese glas. Mi-am astupat urechile, dar gemetele se transformaseră parcă în ropotul unei ploii ce cădea inexorabil peste țara în care mă rătăcisem.

M-am întors și am luat-o la fugă în direcția în care bănuiam că se afla marea. Un gard înalt din sârmă împărțea plaja în lungul ei. Dincolo de gard, la câțiva zeci de metri, se înălța un bloc cu opt etaje, cu fațada desfigurată. La etajul patru ardea becul din bucătărie. Mama nu se culcase. Am alergat pe lângă gardul din sârmă ghimpată, urmărit de gemetele Luizei, încercând să găsesc o spărtură prin care să mă strecur dincolo, dar nu am găsit nici una. Rețeaua era deasă și bine

întinsă între stâlpii din beton. M-am prăbușit în genunchi. Deasupra blocului din țara mea răsărise luna. Luiza începu să țipe, excitată. Dar în stânga, de peste gard, am auzit un motor greu. Excavatorul galben se târa pe plajă, însoțit de nebuni. Zgomotul fiarei metalice estompa dezlănțuirea sonoră a surorii mele. M-am ridicat și le-am făcut semne, degeaba aș fi strigat, măcar să mă vadă, sunt aici, foarte aproape de voi! Excavatorul se îndrepta chiar spre mine. Nebunii erau cățarați pe cabină, în cupa de oțel. Elefantul galben se opri în fața mea. Au sărit de pe excavator și au început să danseze în jurul lui, cu sticlele în mâini. Dansau pe orgasmul surorii mele. Poate că dincolo de sârma ghimpată, ei dansau pe muzica lor, îndrăcită, eliberată de un casetofon. Ultima care a coborât din cabină a fost Cristina, ajutată de sergentul american, santinela de la poarta Consulatului. La un semnal neobservat de mine, s-au așezat în cerc, ghemuiți, numai Cristina și americanul au rămas în picioare. Fata a început să se dezbrace încet, aruncându-și întâi geaca, apoi fusta.

– Cristina, te iubesc, am strigat din spatele gardului.

Atunci abia m-au descoperit. Sergentul porni spre mine. Era urât ca o gorilă. Rânji, descoperindu-și dinții albi, de animal bine hrănit.

– Vreau să mă întorc! Mi-e frică!

– Bine. Cum vrei tu!

Se așeză în genunchi și începu să scoată nisipul de la baza gardului. Ceea ce făceam și eu în partea mea. Cristina mă aștepta goală. Vocea Luizei nu se mai auzea. Am întors capul și ecranul improvizat

dispăruse de pe blocul cu opt apartamente lipsă.

– Tu vorbești românește?, l-am întrebat în șoaptă pe sergent, fără să mă opresc din săpat.

– Sunt oltean, dar în fiecare zi mă dau pe piele cu cremă de pantofi, zise maimuțoiul și izbucni în hohote de râs.

Îmi ceru servieta. Apoi m-a atenționat că n-am să pot trece îmbrăcat cu paltonul. L-am ascultat și am trecut ușor. Dincolo, soldatul m-a ajutat să mă ridic, dar nu mi-a dat drumul. M-a condus în cercul lor, ținându-mă de mâini, ca pe un prizonier. Nebunii continuau să-și paseze sticlele de votcă. Rugbystul lipsea.

– Pot să vă povestesc tot ce-am văzut!

– Nu-i nevoie, mi-o reteză cu un glas spart. Ți-a fost frică. Tu ești născut să trăiești aici.

– Săpă, îmi ordonă sergentul și mă obligă să îngenunchez.

Nu m-am împotrivit. Săpam cu ochii la gleznelor Cristinei. Nisipul înghețat îmi rănea degetele. Ei fumau, beau, dar nu mă grăbeau. Au avut răbdare să termin. Maimuțoiul „cu lutul în fund“ m-a îndepărtat de groapă, făcându-i loc Cristinei să intre în ea. Bruta m-a îndemnat apoi s-o îngrop. I-am așezat nisipul cu grijă în jurul gâtului, să nu-i intre în urechi. Sergentul a stabilit distanța, măsurând cinci pași de-ai lui de la capul Cristinei. Acolo a ridicat o movilă mică de nisip.

– Renunță, Cristina! M-am repezit la movilă, încercând să așez servieta pe locul pariului.

Sergentul lovi servieta cu piciorul. Scoase din buzunarul de la piept

al uniformei un carnet subțire pe care-l așeză pe movilă. Am recunoscut un pașaport. Dacă l-aș fi deschis, poate aș fi descoperit o viză pentru America pe numele Cristinei. Dar sergentul îmi îndepărtă fața cu palma. Cristina porni. Cristina mă bătu pe umăr, făcându-mi semn să ies din cercul lor. M-am retras în spate, lângă roata din față a excavatorului. Noaptea pierdea din puteri. Becul de la bucătărie nu mai ardea. Cristina străbătu ușor trei pași fără să dea semne de oboseală. Sergentul o urmărea din picioare, cu mâinile în șolduri. Cristina își răsuci capul, parcă se sufoca. Trăgea aer în piept umflându-și obraji. Expira, șuierând ca o locomotivă. Îi mai rămăseseră doi pași până la pașaport. Nu aveam voie s-o ajutăm fără acceptul celui care pariase. Cristina țipă scurt și-și dădu capul pe spate. M-am repezit în cerc, dar sergentul mi-o luă înainte, dezgropând-o cu îndemânare, o trase de subsuori și o întinse pe nisip. Își așeză urechea pe pieptul fetei.

– Trăiește! Se ridică triumfător, cu brațele ridicate.

Vestea declanșă corul de chiote și fluierături. Muzica porni din cabina excavatorului și rockerii, bișnițarii, minijupistele, fără să le pese, începură să țopăie. Negroteiul strânse hainele Cristinei cu o mână, ascuse pașaportul în buzunarul uniformei și se întoarse sprinten la corpul inert. O luă pe Cristina în brațe, le aruncă nebunilor un „ceau“ și plecă spre hotelul domnului Remus. Nebunii se instalară în cabină și în cupa excavatorului. Porniră elefantul galben și, după un demaraj greoi, părăsiră plaja în chiote.

Am rămas singur. Groapa Cristinei mai păstra o formă ciudată,

un cilindru la baza căruia începeau alte două cilindre, mai subțiri. Pe fundul cilindrului mare am zărit o piatră, cât un ou de găină. Poate piatra blestemată o împiedicase pe Cristina să ajungă la pașaport! Am luat-o, cu gândul s-o arunc în mare. Dar piatra era moale, plină de sânge. Printre degete îmi cugeau niște fire roșii. Șerpi! Am scăpat piatra. Am întors-o cu degetul mic, în nisip: o pupilă moartă, mai mare decât a găinilor pe care mama, cândva, le tăia în baie. Un șuvoi cald îmi năvăli cerul gurii. Groapa mirosea a sânge. Am răscolit-o aiurea, îndepărtând nisipul cu mâinile și picioarele. Formele cilindrice ale gropii se pierduseră. Scoteam nisip amestecat cu sânge. Era sânge proaspăt. Deodată, o mână mă trase din adâncuri. Avea degetele strivite. Mi-am tras mâna speriat și o dată cu ea am scos o mână tăiată din cot, înfășurată într-o stofă îmbibată de sânge, costumul ciopârțit al domnului Remus.

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 208 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

– Era trecut de miezul nopții și mă-ta nu se mai oprea, că mi-a venit s-o strig din urmă, of, ce nenorocire, doamna Hermeneanu, stai ușor!, nu vezi că magazinele sunt închise?, mă dor picioarele de când mă purtați prin coclauri! Două ore pe puțin am străbătut străzile după ea și mă-ta nu obosea, mergea de la o vitrină la alta, se uita și iar pornea, pe cine, frate, caută în puterea nopții? Dar am strâns din dinți și am urmărit-o. Toată mahalaua Șantierului Naval a străbătut-o, asmuțind câinii împotriva noastră. Îți dai seama ce curaj pe capul nostru? Dracul m-a pus să mă iau după mă-ta. Dar dacă nu mai am somn! Cafeaua de la Marius e de vină! M-a ținut trează după mă-ta, care a pornit apoi pe deal, spre mănăstirea mea, vai, ce nenorocire! . . . Mi-au dispărut voievozii! S-a dus dracului istoria!

Domnișoara Pușa se prăbuși lângă mine. Plângea cu sughituri. M-am grăbit să arunc servieta în groapă și să arunc nisip, să șterg urmele. Vecina noastră tremura din tot corpul. Își ridică fața desfigurată de durere:

– Nu-i așa că n-am înnebunit? Spune-mi! Tu trebuie să-mi spui dacă m-ați înnebunit! . . . Mă-ta a urcat dealul ca o leoaică. Miroșise ceva! Diavolul o luminase! O purta spre mormintele eroilor mei. Și eu, proasta, n-am avut curajul s-o opresc! Seara, am avut niște presimțiri, mai ales după ce-am văzut filmul în care a jucat Luiza, jucat e un fel de a spune. Vai, în ce scârboșenie de film a putut să se bage! Oare a luat mulți bani? Nu știu dacă au văzut-o și ai tăi, că eu stăteam

la televizor și auzeam de la voi numai bocănituri. O bătea domnul Hermeneanu pe mă-ta! O bătea și urla la ea, că de ce n-a vrut Luiza să se mărite cu Dan Dugan, de ce și-a bătut joc de onoarea lui, că i-a terfelit numele! Și numai ea, mă-ta e de vină! Dacă ar fi văzut și filmul Luizei, cred că o omora pe săraca maică-ta! Fie vorba între noi, bătaia v-a ținut uniți într-o familie. Și mă-ta a fugit de-acasă, și eu am fugit după ea, și cum ți-am spus, am urmărit-o prin toate coclaurile, dar pe deal n-am mai ajuns-o. A rupt lacătul de la poarta mănăstirii, îți dai seama ce forță avea în ea?, apoi a rupt și lacătul de la biserică și a intrat! Ea, singură, a dat la o parte cele două pietre de mormânt și a coborât. . .

Domnișoara Pușa a izbucnit iar într-un hohot scurt. Am astupat bine groapa.

– Când am ajuns, era prea târziu. Mormintele erau goale. Unde sunt oasele? Unde e mă-ta? Am căutat-o prin biserică, așa, prin întuneric, doamnă Hermeneanu, unde v-ați ascuns?, dați-mi înapoi oasele voievozilor noștri, că istoria o să ne pedepsească! După ce mi-am tras sufletul, am aprins toate lumânările și am început să bocesc, cum mă vezi, în genunchi, lângă mormintele goale. Și cum boceam așa, o dată văd că mișcă ceva în criptă, de eram gata să leșin! Mă-ta a apărut dintr-unul din morminte, ca o stafie! Nu era stafie, era vie și fericită că-l găsisse pe Hagi!

– Care Hagi? I-am prins mâinile care tremurau în poala capotului.

– Nu-l știi? Tot orașul îl știe pe monstrul ăsta de copil! I-am spus,

topită de durerea istorică ce mi-o făcuse: doamnă, cum ați ajuns aici?, de ce v-ați bătut joc de viața mea?, cum s-a ascuns lighioana asta de Hagi în mormintele sfinte? Dar mă-ta nici nu mă asculta, îl mângâia pe avorton, îl giugiulea, îl săruta pe mutra lui de urangutan. N-am rezistat și am început să plâng. Atunci s-a trezit și mă-ta și s-a întors la mine. Mi-a spus că a trăit cea mai frumoasă noapte din viața ei, fusese în America! Hopa! M-am speriat, mă-ta o luase razna. M-a tras de mână și mi-a arătat, uite pe aici m-am dus în America! Am văzut cu ochii mei că dintr-un perete al mormintelor porneau două guri de canalizare și prin una a plecat mă-ta în America, după ce strânse în sacoșă toate oasele voievozilor. A mers de-a bușilea, dar n-a mers mult. Conducta e făcută pe verticală, noi suntem la un pol și ei, adică americanii, sunt la polul opus și a fost ușor drumul, mai degrabă a căzut, ca o pungă de gunoi pe tomberonul nostru de la bloc, a căzut de la noi la ei și la celălalt capăt a ieșit în plină stradă, lume multă, mașini, lumini strălucitoare și până la urmă a intrat într-un magazin alimentar. Acolo, se lăuda ea, a lăsat la bagaje punga cu oasele domnitorilor mei și înăuntru l-a descoperit pe Marius cum se chiora la rafturile pline de haleală și l-a tras de mână. Doamne, iartă-mă! Nu i-a mai dat drumul până acasă! S-au întors pe cealaltă conductă și nu le-a fost greu că pământul e într-o continuă rotație și iar au căzut ca două pungi de gunoi, înapoi. Și după ce mi-a povestit ce-ți povestesc eu acum, uite, asta mi-e crucea dacă te mint!, l-a luat în brațe pe Marius, adică pe Hagi, cu tot cu fiare, și l-a dus acasă

la voi. Ai auzit ce ți-am spus? Unde te uiți? Uite-te la mine! Sunt nebună?

– Și cu conduitele cum a rămas?

– N-am avut curajul să mă bag în conduite. Am pus pietrele la loc și le-am sigilat. O să chem arheologii. Când vor veni, o să dau declarații și o să le spun adevărul. Oasele domnitorilor mei au rămas în America. Asta înseamnă sustragere de patrimoniu național!

– Sunt șobolani pe conductă?

– Pe dracu'! Dragul meu, conduitele miros superb, ca bășinile pe care le trăgea soră-ta în camera ei! Of! Ce să mă fac?

– Domnișoară! I-am strâns obrajii în mâini, să mă privească în ochi. Vă rog ceva! Da? Vă rog să nu vă mișcați din acest loc! Da? Stați aici până mă întorc. Nu durează mult! A răsărit soarele și-o să vă încălziți.

– Nu mă mișc, dragă! Toată viața i-am păzit pe semenii mei, pentru istoria lor trecătoare. Adevărul este că Luiza are niște țâțe zdravene! I le-a frământat băiatul ăla, Bobby, în film, de era să dau eu în orgasm. Are ce arăta soră-ta! Și eu în locul ei aș fi făcut la fel ca să pot pleca la americani!

Am fugit acasă. Ușa era larg deschisă și în hol mirosea a ceapă prăjită. În bucătărie, mama îl instalase pe olog la masă. Mânerile de fier zăceau aruncate sub chiuvetă. Mama a tresărit fericită:

– Vezi cine s-a întors la noi? Marius! Uite-l cum mănâncă fasolica! Să mănânci, Marius! Tu pe unde ai umblat până acum? Îți mai tai

niște pâine, Marius?

Ologul rânji cu gura plină. Sosul îi curgea pe bărbie, pe piept. Mama îl ștergea cu șervetul după fiecare lingură dusă la gură și îi rupea pâinea în farfurie. Îl îmbrăcase cu pulovărul verde, pătat deja la mâneci. Plescăia, schimonosindu-și buzele ca o maimuță. Cratița de pe aragaz era golită pe jumătate.

– De ce stai în picioare și nu te așezi să mănânci ceva cu noi? Nici nu l-ai sărutat pe Marius! E fratele tău! Ce ai împotriva lui? Marius, ia spune lu' mama, unde ai umblat atâta amar de vreme?

Ologul lovi farfuria cu lingura, răspândind toate boabele de fasole prin toată bucătăria. Mama sări să le adune. Am intrat în sufragerie. Tata urmărea la televizor o emisiune de știință. Stătea în poziția sa favorită, cu picioarele întinse pe scaun. M-a privit trist, cu gândul pierdut:

- Ai pierdut banii și paltonul.
- Tată, cine l-a omorât pe domnul Remus?
- Ai pierdut banii, ofticosule!

Deodată, ușa sufrageriei se trânti de perete și în prag apăru Luiza. În spatele ei, mai înalt cu un cap, Bobby mesteca gumă.

- El e, îl arătă Luiza cu degetul pe tata.

Am vrut s-o strig pe mama. Am văzut-o pe Luiza mușcându-și buza de jos cu lopătarii. L-am văzut pe tata încremenit, cu privirea pe televizor. Bobby se repezi spre pat, doborî scaunul pe care stătusem și-și ridică centura deasupra capului.

– Mă omoară, fraților!, strigă tata pentru ultima oară și Bobby îl lovi cu sete peste față.

Apoi îl lovi în cap, o dată și încă o dată și tata nu se feri. Suporta loviturile rockerului, iar acesta continua fără milă. Luiza se rezemase de tocul ușii. Eu priveam. Și mama îl hrănea pe Marius în bucătărie. Și Luiza începu să plângă cu ochii deschiși. Și Bobby lovea. Un strigăt ascuțit îl opri. Nu strigase tata. Strigătul venise parcă din tavan și rockerul ridică privirea:

– Ce hartă haiosă! Seamănă cu harta Americii!

Sora mea fugi la fereastră. De afară venise strigătul. Rockerul se întoarse la Luiza, așteptând cu centura pregătită. Tata leșinase în pat, cu picioarele întinse pe scaun. Luiza deschise ușa balconului și ieși. Bobby o urmă. Am ieșit pe balcon, atras de șirul de țipete ascuțite. În locul unde o lăsasem pe plajă, domnișoara Pușa țipa și ne făcea semne.

Zbura cu motoarele oprite. Pe măsură ce se apropia de blocul nostru, pierdea din înălțime. Părea un vultur care se pregătește să atace ultimul etaj al blocului. Dar îl ocoli într-un cerc uriaș și se întoarse deasupra mării. Era un avion alb. Căuta un loc de aterizare. Nu mai avea șanse să coboare pe pământ. Ateriză pe burtă, stârnind cu aripile albe valuri în apropierea epavei.

– Se scufundă, al dracului!, regretă Bobby.

– A sosit Marius, strigă Luiza și rockerul chiui, ridicând centura în semn de victorie. Să coborâm, ordonă sora mea.

În hol ne aștepta mama.

– Luiza! Uite cine a venit la noi! Marius! Marius a mâncat tot din farfurie. Nu vrei să mănânci. Nu vrei să mănânci și tu doi cârnăciori cu fasole?

Mama intră în bucătărie și trase un taburet pentru Luiza. Întinse mâna după o farfurie, dar Luiza îi trânti taburetul peste picioare. Mama protestă:

– Luiza! Cum te porți cu mama ta?
– Uite-te pe geam! Uite-te pe geam!

Mama se retrase la fereastră, fără să-și ridice palma de pe creștetul ologului. Se uită nedumerită:

– Ce este? Nu văd nimic. De ce nu vrei să mănânci cu noi?
– Uite-te în largul mării!
– E un avion!
– A venit Marius! Și Luiza porni spre ușă.

Pe plajă, domnișoara Pușa alerga aiurea, cu picioarele goale, chiuind ca rockerii lui Bobby. Avionul plutea în dreptul blocului nostru. Avea un bot ascuțit, o coadă albă și multe hublouri. Vântul din larg nu părea să-l miște. Mama coborî cu paltonul pe umeri, în papuci, dar nu se alătură grupului nostru. Nimeni dintre noi nu avea curajul să întrebe cu voce tare ce caută avionul alb și strălucitor în apele noastre. După un ceas de contemplare, ne-am trezit cu sergentul-major Grigore Postolache.

– Cred că mi-au trimis americanii rezultatul concursului. Am câș-

tigat, îmi șopti polițistul cu o voce sugrumată de emoție.

– Dacă nu a coborât nimeni, înseamnă că ne așteaptă, s-a trezit Luiza. Să nu mai pierdem timpul! Pornim înot la ei!

– Nu e drept! sări Pușa s-o oprească. Apa e rece și nu toți putem să înotăm în apa asta. Eu am o barcă pneumatică, am și vâsle la ea! Și fără să aștepte aprobarea cuiva, domnișoara fugi spre bloc.

Sergentul-major nu se arată mulțumit de inițiativă. Ne țin un curs scurt despre necesitatea adoptării unor măsuri de prevenire... Prevenire la ce?, se interesă Bobby. „La pericole!“ Și ne sfătuie să ne facem rost de haine de protecție, pe el îl apără uniforma. Mama, care se apropiase de noi, își aminti de cele patru măști de gaze pe care Marius ni le trimisese de Crăciun. I-am explicat că măștile n-au fost trimise de Marius, le-am găsit pe plajă, și mai mult, nu sunt bune de nimic, dar nu m-a auzit. Sunt bune! Du-te și adu-le!

– Să nu-i spui nimic lu' taică-tu! Dacă vede pe geam și vrea să vină bine! Dar nu-i spune, că iar o să am scandal!, mă atenționează mama.

Am urcat în fugă cele patru etaje, pentru că domnișoara Pușa coborâse deja cu barca pneumatică și cu cele două vâsle din lemn lustruit. Mama lăsase ușa deschisă. În hol mirosea a urină. La televizor se transmitea un buletin de știri. Masa din sufragerie era răsturnată și deasupra ei atârnavu picioarele goale ale tatălui meu, Ilie Hermeneanu. Tata pendula ușor în lațul curelei sale. America din tavan pierduse niște var în dreptul lustrei din cauza greutateii pe care o suporta. Din spatele unui scaun, ologul mă privea cu ochii holbați. Răsufleta haotic

și gema. Au luat măștile de gaze din șifonier și am fugit.

Între timp barca fusese lansată pe mare. Luiza verifică cele patru măști și le aruncă în barcă. Grigore Postolache s-a urcat primul, apoi domnișoara, ajutată de Bobby. Am urcat înaintea Luizei.

– Taică-tu de ce nu vine?, mă întrebă mama de pe mal. Ți-am spus să-l chemi.

– L-a chemat de zece ori, răspunse Luiza în locul meu. Ce vrei, să-l iau cu forța?

– Luiza, ție îți vine ușor să vorbești, dar eu rămân cu el, că voi plecați. Nu uita că el te-a crescut, a adus bani în casă, are tot dreptul să-și vadă fiul. E datoria mea să-l anunț.

– Dar nu vezi că nu vrea să coboare? Hai, urcă!

– Eu nu merg, duceți-vă voi! Eu mă uit de aici!

– Tu te uiți de aici, o maimuțări Luiza. Ce vezi de aici? Așa ai trăit mereu, cu frica să nu-i ieși din cuvânt și uite ce-ai ajuns! Azi-noapte te-a bătut, nu?

– Din cauza ta!

– Că nu am vrut să mă mărit cu criminalul ăsta! Nu?

– Luiza, ne aude lumea! Aici e casa mea. eu nu plec din casa mea.

– Să știi că dacă nu vii cu noi, eu nu mai am mamă. Puțin îmi pasă de tine, să te mănânce gândacii pe masă când ai să mori. Eu nu vin să te îngrop. Să te îngroape el.

– Haideti doamnă, o să-i povestim noi domnului Hermeneanu cum a fost! Ne-apucă noaptea, protestă domnișoara Pușa.

Mama urcă încrunțată în barcă, așezându-se cu spatele la noi. După ce urcă și Luiza în brațele lui Bobby, dezechilibrând vizibil ambarcațiunea, sergentul și vecina noastră porniră să vâslească. Înaintam împotriva vântului. Mama își scoase din buzunarul paltonului un batic și își acoperi părul. Apoi se cocoșă la pupa, fără să-i pese de obiectivul expediției. Blocul nostru se vedea acum, într-adevăr, ca un castel de cărți de joc. Cei din față vâsleau voinicește. Luiza și Bobby urmăreau atenți înaintarea. Aproape că ajunseseam și vântul se liniștise. Vedeam clar hublourile, cabina pustie a pilotului, coada fără însemnele unei companii aviatice și chiar beculețele montate pe fuselaj. Avionul semăna cu o balenă obosită, deși nu văzusem în viața mea balene oboșite. Ne-am apropiat de o aripă, lată cât un careu de fotbal. Aeronava nu părea să fi suferit stricăciuni. Domnișoara Pușă se opri din vâslit, lăsându-l pe polițist să conducă barca spre aripa avionului. Ne-am oprit brusc, parcă eșuasem pe un banc de nisip. Aripa era curată, iar avionul era înalt cât trei etaje ale blocului nostru. Pe hublouri nu se zărea nici o mișcare omenească. Mama întoarse capul. Domnișoara Pușă sparse tăcerea, propunându-ne să-l înconjurăm, poate pe partea cealaltă cei dinăuntru ne vor vedea. N-avea nici un rost, era un efort inutil. Atunci, haideți să strigăm, insistă domnișoara. Poate ne aud dacă sunt atât de chiori. Am început să strigăm pe diferite tonuri, polițistul își folosi fluierul, Bobby chiui, mama strigă apăsător „Marius“, Luiza încercă un „Ajutooor!“ fără nici un rezultat.

– Mai bine ne întoarcem! O să vină singur acasă, când o să-l

răzbească foamea, spuse mama dezamăgită.

– Poate dorm, ne încurajă Pușa. Dacă aş avea o piatră le-aş sparge geamurile.

Luiza sări din brațele rockerului direct pe aripa avionului:

– Pământ!, strigă la noi, fericită.

Renunțase la pantofi. Merse pe aripă, în vârful picioarelor, până la corpul avionului. Îl atinse cu palmele, apoi se întoarse la noi, dând din cap, ca și cum este adevărat, nu-i o iluzie. Își lipi urechea de fuselaj. Iar se întoarse, dar ridică din umeri. Bobby o urmă. Nu renunță la cizme. Deși aripa părea fragilă, avionul nu se balansă. Sări din bancă și polițistul, întinzându-i mâna domnișoarei, dar rămase cu ea în aer, vecina noastră căsca gura la ușa deschisă a avionului. Cineva o deschisese și ne instalase o scară metalică ce ajungea până la aripa pe care acostasem. Domnișoara ne arată doar cu degetul și am înțeles cu toții. Am urcat scara pe rând, eu ultimul, după mama. Când am ajuns înăuntru, mama dispăruse și în locul ei îmi zâmbea o femeie blondă, în uniformă albastră, care mă salută cu o înclinare a capului.

– Săru' mâna, i-am spus speriat, fără s-o privesc atent.

Era tânără. Mi-a arătat cu mâna întinsă direcția pe care trebuia s-o urmez. Nu mai urcasem într-un avion și nu știam să numesc ceea ce mă înconjura. Împins parcă de privirea blândă a stewardesei, am ajuns în sala pasagerilor, cu fotolii pe două rânduri, luminată fosforescent din tavan. Călcam pe un covor moale, roșu. Ceilalți își ocupaseră deja locurile în fotoliile înalte. Mama, la geam, îmi făcu semn să-mi

șterg pantofii la intrare, Bobby murdărise covorul cu cizmele lui. Dar la intrare n-am descoperit nici un preș. Am renunțat, intimidat de femeia blondă care venea din urmă și m-am așezat lângă mama, în al doilea rând. În fața noastră, Pușa și Grigore. Pe șirul de fotolii vecin, ceva mai în spate, se instalaseră Luiza și Bobby. Numai noi în marele avion. Un aer răcoros venea din tavanul fosforescent. Stewardesa închise ușa și se așeză la perete, cu mâinile la spate, în fața noastră, ca un gardian. Ne zâmbea ca și cum ne-ar fi cunoscut de mult și, iată, ce ocazie fericită să ne întâlnească! Printre cele două fotolii din fața mea, am zărit-o pe domnișoara Pușa răsfoind o revistă color. De spatele fotoliului ocupat de Grigore era prinsă o plasă subțire în care se afla o carte cu coperte albe. Am înțeles că trebuie să fie o revistă ce prezenta itinerariul și informațiile turistice. Mama se gândi la același lucru și scoase din plasa ei o altă carte. Stewardesa ne urmărea zâmbitoare. Am scos cartea din plasă și am deschis-o la prima pagină. Era goală. Nici pe următoarea nu era tipărit ceva. După încă o pagină, am descoperit următoarele rânduri:

„Cei doi turiști polonezi, pe care-i învățasem scăldatul în nisip, plecaseră în ultima noapte de august, achitându-și în grabă nota de plată la hotel.“

În rest, paginile erau albe. Mama mă lovi cu cotul și-mi arătă cu degetul pe o filă din cartea ei:

„Compoziția de glazură se prepară exact ca pentru bezele. Se bate pe apă clocotită șapte-opt minute, să fie înfierbântată și să-și mențină

forma, să nu se lățească în tavă. Compoziția se pune pe un platou de tort în grămadă cât mai înaltă...“

Mama îmi făcu semn cu ochiul, zâmbind pentru prima dată. O voce dintr-un difuzor ascuns spuse ceva scurt, la care stewardesa veni la fotoliul din față și-i ajută pe Pușa și pe Grigore să-și monteze centurile de siguranță. Și pe noi ne ajută. Blonda avea un ten îngrijit și ne ameți cu un soi de parfum fin. Luiza și Bobby pricepuseră comanda din difuzor și își legară singuri centurile. Stewardesa doar le verifică. Luiza o întrebă ceva în englezește și blonda dădu din cap, amabilă. Toți trei au râs. Scena o încurajă pe mama. Ar fi vrut să știe de ce au râs. Stewardesa se așeză la locul ei, la ușă, cu mâinile la spate. După câteva clipe, vocea din difuzor rosti o comandă scurtă și femeia se ghemui, legându-și repede o centură scoasă din perete. Imediat, am auzit motoarele. Mama mă lovi cu cotul, făcându-mi semn la hublou. Porniserăm. Aripa avionului lovea în viteză spuma valurilor. Mama mă trase mai aproape de geam. N-am mai avut timp să zăresc blocul nostru, aripa fu înghițită de apă și, instantaneu, hubloul deveni verde, ca geamul unui acvariu.

– Am decolat, îmi șopti mama.

Stewardesa ne ajută să ne desfacem centurile. Domnișoara Pușa îi arăta polițistului ceva cu degetul pe hublou. Grigore dădu din cap, minunându-se. În spate, Bobby se instalase comod cu două căști pe urechi, ale căror fire coborau în brațul fotoliului.

Își scutura capul în ritmul unei muzici numai de el trăită. Luiza

citea concentrată din cartea ei albă. Am încercat să-i fac un semn din mână, dar nu m-a observat. Pe coperta cărții am zărit desenată o cruce. Stewardesa ieși pe ușa pe care o păzea. Mama mă trase de mână:

– Uite ce lumini au ăștia! Așa de repede am ajuns?

Nu așteptă răspunsul meu. Se rezemă cu fruntea de hublou, în gura unui pește mare, care ne privea cu niște ochi bulbucăți. Peștele căscă gura, apoi lovi hubloul cu coada și dispăru în beznă, lăsând în urmă un șirag de bule strălucitoare. Domnișoara Pușa și Grigore schimbaseră locurile. Polițistul își lipise nasul de geam și domnișoara exclama la fiecare peștișor sau algă pe care o vedea. Își arătau reciproc cu degetul tot felul de nimicuri. Vocea din difuzor reveni o dată cu intrarea stewardesei. Femeia ținea în brațe mai multe măști de gaze, asemănătoare cu ale noastre. Bobby nu le uitase în barcă. Le arată stewardesei care dădu afirmativ din cap. Ni le împărți pe ale noastre, iar celor din față le dădu două măști din partea echipajului. Apoi dispăru pe aceeași ușă și vocea din difuzor tăcu. Rockerul nu mai asculta muzică. Și Luiza renunțase la citit, privind absentă pe hublou. Femeia blondă apăru pentru ultima dată. Ne ajută să ne fixăm măștile pe figură. Prin ușa lăsată deschisă, am zărit un tub gros cât țevile de apă caldă din blocul nostru, de al cărui capăt erau montate mai multe guri filetate de robinet. Cu ajutorul unor furtunuri, stewardesa montă cu îndemânare tuburile fiecărei măști la una din gurile filetate. Avionul se opri fără ca vocea să ne avertizeze. Stewardesa ne făcu semn să ne

ridicăm. Ne-a condus până la ușa avionului.

Au ieșit mai întâi Pușa și Grigore ținându-se de mână, ca niște miri, apoi mama, trăgându-mă curajoasă de mână. Luiza și Bobby ne-au întrecut, luând-o la fugă pe nisipul subacvatic. Au început să țopăie, să aplaude, să se îmbrățișeze. Mama m-a strâns în brațe. Renunțase la palton și ar fi vrut să mă sărute, dar am făcut-o atentă să nu ne încurcăm furtunurile prin care respiram. Polițistul îi arăta domnișoarei peisajul care ne înconjura: o întindere de nisip violetă, cu hotarele stabilite de întunericul apei. Pe botul avionului se aprinse un reflector care începu să ne urmărească. Apa deveni verde și descoperind un banc speriat de pești. O pisică de mare, pe care o mai văzusem doar la televizor, trecu pe deasupra noastră. Curând, după ce ne-am revenit din surpriza luminoasă a reflectorului, am început iar să țopăim, să ne îmbrățișăm. Respiram în mască un aer tare, cu parfum de piersică. Furtunurile măștilor nu ne permiteau să ne depărtăm prea mult de avion, dar noi eram fericiți. Apa era caldă. Domnișoara Pușa căzu în genunchi, cu capul în nisip. Polițistul îi sări în spate, o glumă! Bobby și Luiza se fugăreau. Mama țopăia și îmi făcea tot felul de semne. În lumina verde a reflectorului, o siluetă cu masca pe figură se strecură printre noi. Mai întâi o opri pe mama din țopăieli și-i îi făcu semn cu mâinile: gata! Aerul tare din mască se rărise. Respiram ceva mai greu. Mama nu pricepu de prima dată și intrusul făcu același gest: gata! O împinse brutal spre avion. Apoi se ocupă de polițist, eliberând-o din strânsoare pe domnișoara Pușa. Le explică la amândoi,

după ce-i ridică în picioare: gata! Ei dădură din cap: mai vrem. Gata! Nu se poate? Nu! Îi împinse și pe ei la avion. Mama deja dispăruse. Bobby n-o mai fugărea pe Luiza. Văzuse gestul intrusului și, când acesta se apropie, îi făcu un semn obscen. Intrusul îl lovi peste mască, doborându-l. Apoi îl ridică pe picioare și-l împinse în direcția obligatorie. Bobby se împleticea. Traseul omului nu mă ocoli. De la distanță îmi făcu semn: gata! Marius? Era înalt cât Marius, dar îmbrăcat într-un costum de scafandru. L-am ascultat, îndreptându-mă spre avion. Bobby se chinuia să urce scara metalică. La baza scării, m-am întors. Cu mâinile la spate, intrusul se opri în fața Luizei. Așteptă ca sora mea să-i execute ordinul, să se întoarcă o dată cu noi. Dar Luiza își scoase masca și părul ei se răvăși în lumina verde din adâncuri.

* * *

Corpul Luizei a fost găsit după două zile, prins în elicea epavei cargoului. L-a găsit Bobby, după mai multe scufundări în zonă, ajutat de rockerii săi. În aceeași după-amiază au apărut pe plajă doi bărbați într-un Fiat nou. Au coborât zgomotoși, îmbrățișându-mă și adresându-mi cuvinte în limba lor. Arhitectul pitic și bărbos din București le-a explicat într-o engleză stâlcită că trebuie să-și ascundă mașina în spatele hotelului, peste o jumătate de oră, blocul cu opt etaje va fi demolat prin implozie. N-a știut să le spună „implozie“ în engleză, dar le-a făcut un „buuum“, umflându-și obrajii păroși. Echipa sa de muncitori montase deja firele și aștepta ca vântul din larg să

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 224 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

se potolească.

– Blocul ăsta nu mai interesează pe nimeni, spuse arhitectul, vorbind mai mult pentru sine.

Petre Barbu

Petre Barbu s-a născut la 20 iulie 1962, în Galați. Absolvent al Facultății de mecanică, la Universitatea din Galați. Din anul 1992, este redactor la revista *Capital*.

A publicat **povestiri** în presa literară: *Amfiteatru*, *Echinox*, *Lu-ceafărul* (serie nouă), *Convorbiri literare*, *România literară*, *Contra-punct*, *Agora* (SUA), *Familia*. Debut editorial cu volumul de po-vestiri *Tricoul portocaliu fără număr de concurs*, CARTEA ROMÂ-NEASCĂ, București 1993. **Romane**: *Dumnezeu binecuvântează Ame-rica* (NEMIRA, București 1995) și *Ultima tresărire a submarinului legionar* (NEMIRA, București 1998). **Dramaturgie**: *Dumnezeu bi-necuvântează America* (dramatizare a romanului, 1997), *La stânga tatălui* (1998), *Duelistul* (2000).

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 226 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

Cuprins

1	7
2	14
3	34
4	60
5	91
6	130
7	136
8	162
9	167
10	191
11	208

Petre Barbu

225

revista respiro

Pagina de titlu

Pagina 228 din 228

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire